

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ਸਿੱਖ ਬੁਲੇਟਿਨ

The Sikh Bulletin

A Voice of Concerned Sikhs World Wide

September 2003

ਅਸੂ ਪੜਖ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ

sikhbulletin@surewest.net

Volume 5, Number 9

Published by: Khalsa Tricentennial Foundation of N.A. Inc; Sikh Center Roseville, 201 Berkeley Ave, Roseville, CA 95678. Fax (916) 773-6784
Khalsa Tricentennial Foundation of N.A. Inc. is a religious tax exempt California Corporation.

In This Issue/ਤਤਕਰਾ

Sikh Terrorism or State Terrorism?	1
Chakravyuh	2
State Department Tells School Children Sikhs Are Terrorists	6
The Sikhs of Switzerland Memorandum	8
Who Is Deceitful, Randhir Singh or Gurbakhsh Singh Kala Afghana?	10
An Interview With S. Khushwant Singh: Our Grand Old Man	13
Out Of The Ashes	15
Should Guru Khalsa Panth Traitor And Criminal, Gurcharan Tohra, Be Congratulated	16
Letters To The Editor	16
ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਦੌਰੇ ਮਾਪਦੰਡ ਤੇ ਗਦਾਰੀ	17
ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ	20
ਦੋ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ	22
ਸਿੱਖੀ ਤੋਂ ਕੌਰਾਂ ਦੂਰ ਲਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਇਹ ਕਰਮਕਾਂਡ	23
ਮਾਮਲਾ ਕਾਲਾ ਅਡਗਾਨਾ ਦਾ:	24
ਕਬਯੋ ਬਾਚ ਬੇਨਤੀ ॥ ਚੌਪਈ॥	25
ਬਾਬਾ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ	28
ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਮਹੀਨਾਂ ਜੁਲਾਈ ਅਤੇ ਅਗਸਤ (੨੦੦੩)	29
Maharaja Ranjit Singh Flag	31
Book Page	32

SIKH TERRORISM OR STATE TERRORISM?

On page **six** of this issue appears an article about a videotape released by the U. S. State Department for the teachers to use in schools about international terrorism. **In this tape Sikhs are identified as terrorists. Two sentences on the video should be of grave concern to every American Sikh other than Akhand Kirtani Jatha, Damdami Taksal and Baba Daljit Singh, "In an effort to establish an independent state, Sikh terrorists seized Darbar Sahib Shrine in Amritsar, India. Prime Minister Indira Gandhi ordered a military campaign to drive out the terrorists. Hundreds were killed."** Sikh advocacy groups-SMART, SCORE, USSA and The Sikh Coalition have tried their best to persuade the State Department to correct this grave error but to no avail. Strangely enough none of the US Sikh 'leaders' who had their picture taken with President Bush in the White House in the post 9/11 period approached The State Department on this issue. In fact their visit with the President did not even register with him the fact that they were Sikhs. A letter of condolences that we had written to the President had brought to us in response a letter drafted for the US Arab and Muslim community. Our second letter pointing out this grave error was not even acknowledged.

Editor in Chief

Hardev Singh Shergill

Editorial Board

Avtar Singh Dhama

Gurpal Singh Khaira

Production Associates

Amrinder Singh

Jasnain Singh

The Sikh Bulletin is distributed free around the World. All you have to do is ask. We invite offers of help in distribution in other countries. You may make copies for free distribution.

Website for SSI 3rd Annual Conference:
<http://www.tbns.net/ssi>

The views expressed by the authors are their own. Please send the feedback and inputs to:
sikhbulletin@surewest.net

Our New Website: www.sikhbulletin.com

Producers of this program at the State Department did not pull this statement out of thin air. **It was deliberately issued at the behest of the Indian Government** whose favor state department has been seeking ever since the collapse of the Soviet Empire, even by applying pressure on the Indian Government by supplying arms through CIA to **Babbar Khalsa (militant wing of Akhand Kirtani Jatha)** housed in Pakistan. That also explains why, inspite of declaring **Babbar Khalsa a terrorist organization** (last year) likes of **Davinder Singh**, President, North American Babbar Khalsa and **Mohan Singh** son of **Mahal Singh**, Babbar leader who received those weapons in Pakistan, are roaming freely in this country and at the **behest of the Indian consulates** in this country, harassing those Sikh groups that are raising their voice against Hindutva forces that are swallowing Sikhi in India by buying and bullying our Akali leaders to turn SAD into Punjabi party; appoint SGPC chiefs, Takhat Jathedars and University Vice-Chancellors who will tow their anti Sikhi line; fund and support a host of akhauthi Sants both at home and abroad; create Namdhari Satguru chair at Guru Nanak Dev University; fund RSS to engage in anti Sikhi propoganda and **buy out Damdami Taksal and Akhand Kirtani Jatha** leadership in India who in turn egg their misguided members to engage in loud, boisterous and violent

demonstrations in this country to confirm in the minds of our American neighbors the impression that the Indian Govt. wishes to create, i.e. Sikhs indeed are terrorists. **Why have Davinder Singh and Mohan Singh not been arrested as Harpal Singh Cheema has been?**

Attacks on the Sikhs by the government of India do not always have to be blunt and open as was the case in June 1984 at Darbar Sahib. After partition of 1947 (it was no independence for us) India abolished the Anand Karaj Marriage Act and replaced it with Hindu Marriage Act, bringing Sikhs under the umbrella of Hindus; declared mother tongue of Hindu Punjabis to be Hindi; further partitioned one half of Punjab that India got into three; proceeded to choose our leaders for us made up of their lackeys, who whether Congressias or Akalis, sold the Sikh masses down the drain for personal advantage; gave free reign to NCERT to distort our history and even thumb its nose at the Supreme Court rulings against these textbooks; turn Akali Dal into a Punjabi party; turn SGPC into hand maiden of organizations such as RSS, Damdami Taksal and Akhand Kirtani Jatha that have no concern with Sikh values by planting RAW officials like Manjit S. Calcutta as moles; corrupt the office of Jathedar of Akal Takhat with likes of Ranjit Singh Ghataura (whom Akhand Kirtani Jatha, WSC-USA, SYA and American Gurdwara Parbandhak Committee still consider as Akal Takhat Jathedar), Puran Singh and Joginder Singh Vedanti.

Does one really think that Vedanti has the guts and the brains to ask for withdrawal of title of National Professor of Sikhism from S.Gurtej Singh? It is Manjit Singh Calcutta, RAW agent working for RSS, using Akal Takhat Jathedar to pursue the RSS agenda. Jathedar Vedanti had already constituted a committee on 9th of July 2003 for examining Kala Afghana's books. It was Akhand Kirtania Joginder S. Talwara and his side kick Reetinder Singh, who with the full force and might of their RSS master behind them ordered Vedanti to do their bidding or else. We fully agree with S. Balbir S. Sooch (See his article on p.17) when he says that our leaders are chosen for us by the powers at the center whether they be congress or BJP.

When Indira Gandhi decided upon attacking Darbar Sahib complex in 1984, planning for total demoralization and destruction of Sikhism was even more sinister than meets the eye. She knew from the example of Israel that Sikhs abroad will raise a hue and cry and make a case before the world opinion for Sikh sovereignty. She designed a diabolical scheme and with the help of renegade Sikhs, set upon a course of painting Sikhs as terrorists.

World Sikh Organisation; World Sikh News; Akhand Kirtani Jatha's Satnam Education Trust in Vancouver, Canada that operates Khalsa School in Surrey and its

sister organization khalsa Credit Union; Babbar Khalsa International in USA, UK and Canada; Sikh Youth of America in USA; International Sikh Youth Federation in Canada and UK, were all born at the same time. Their leaders were created for us, hand picked by intelligence agencies in India, sent from India or locally recruited and a combination of both. Every body knows the roles of General Bhullar, the first Executive Director of World Sikh Organization and Manjit Singh Sidhu, first Editor of World Sikh News, who turned out to be kuram (ਕੁੜਕਮ) of K.P.S.Gill. The founder of Satnam Education Trust that operates the Khalsa School and Khalsa Credit Union, Surrey, B.C. is one of three persons on trial for bombing of Air India planes. One of them has already been convicted twice. All three are members of the Akhand Kirtani Jatha.

Akhand Kirtani Jatha is a roving band of louts whose main objective under orders from Indian intelligence agents is to go around disrupting peaceful gatherings of Sikhs in North America and United Kingdom. Their main tactics are cursing aggressively and foul mouthing threateningly just to intimidate ordinary public. Such was their disruption at the Singh Sabha International conferences this year and last year. It is all on video with the Roseville, California police and us. **Thus the State Terror continues through Akhand Kirtani Jatha and present day Damdami Taksal.**

[Hardev Singh Shergill]

CHAKRAVYUH

WEB OF INDIAN SECULARISM

Prof. Gurtej Singh, Chandigarh

The universal scope and character of the teachings of the Sikh Gurus have struck those who have studied them carefully. The moral responsibility, stress on self-respect and sense of honor, insistence on right conduct, concern for the welfare of others and co-existence with other cultures have been elevated by the Gurus as the prerequisites for spiritual living and individual salvation. Very firm doctrinal basis for co-operation with all cultures has been provided in Sikhism. This totally obviates the urge for conversion on the religious plane, completely eliminates the need to claim cultural exclusiveness or superiority by any group over any other, and, above all, it is destructive of the passion for political domination over others. These along with a host of other valuable cultural traits, mental disposition, value system conducive to the common welfare of all humankind, and unique work ethics, are recognized by Sikh Gurus. *Any host society or religious order concerned about the future of humankind would have regarded the discipline of Sikhism as a valuable addition to human progress and would have welcomed and encouraged it. This has not happened in India.*

On the contrary, Sikh society has always faced deep-rooted hostility from protagonists of the Brahmanical order. For

instance, certain aspects of Sikh culture are in complete contrast to the dehumanizing Brahmanical caste system. Such differences are found to be intolerable by those elements of Hindu society, which do not regard Brahmanism as an unfortunate later development in Hinduism, but conceive of it as its essential part. The aforementioned is an entirely faulty and destructive approach **since the essence of what was the best in ancient Hindu culture has been preserved in Sikhism, and advent of Sikhism was a God-sent opportunity for Hindus to shed the sharp angularities of Brahmanism.** Wisdom demanded that, on the authority of the Sikh Gurus, Brahmanism should have been regarded as a dispensable superstructure and thrown off. While the Sikh approach to Hindu society has always been friendly, constructive and cooperative that of Brahminism has been in total contrast.

The situation has become grim since British de-colonization (1947-50). The developments, which were to take place in consequence of it, did not materialize. The promise held out by the Independence of India Bill or the British Cabinet Mission Proposal of May 16, 1947, were belied. A modern democratic federal republic with widely advertised safeguards for minorities had been contemplated. When the Constitutional egg hatched on **January 26, 1950**, what emerged from it was a **Hindu Imperial power claiming hegemonic control over the political affairs of minorities.** It was and has remained a totally centralized set up, intolerant of dissent, both political and cultural. **The exterior of a modern democratic republic was maintained for external consumption and as an effective public relations exercise.** The exercise and the pretence have been so effectively projected that it has been difficult to draw attention to the true picture. Several honest thinkers have been misled into believing the appearance to be more than skin deep. The West, a votary of democracy, welcomed even the sham democracy. A Nelson's eye was turned to all the basic faults in the Indian system. On the map of Asia dominated by the red and green of totalitarian regimes, the saffron of Hindu India was a welcome contrast. It is the belief of minorities, that by such deceptive appearances India was able to maintain an honorable and healthy appearance although it was rotting on the inside.

The cultivated gullibility of democratic forces allowed India to freely control the destinies of minorities in detriment to their vital interests. **A very subtle and original form of neo-colonialism, which has existed since British de-colonization, has gone unnoticed by the world.** This is a proposition, which is difficult to substantiate to a casual observer. A roving eye can see only the superficial. Indian ruling classes were able to create a **Chakravayuh**, a formation that has enabled it to retain a stranglehold over the destinies of minorities.

There were many ways of exposing this stranglehold and drawing attention to the plight of minorities. Of them the Sikhs have tried several. One manner of doing so was of courting martyrdom. Sardar Darshan Singh Pheruman, Baba Jarnail Singh Khalsa Bhinderanwale and his associates effectively presented it to the world. Their martyrdom showed that **in India there was no conflict resolving mechanism as is inherent in all democracies** and that a large section of the population, the custodians of a vital message for humankind, is feeling suffocated and fears extinction. This should have made the world sit up and try to penetrate the make-believe so cleverly contrived by the Indian ruling classes. That has not happened so far. It was primarily due to a Sikh leadership failure, particularly in the period after the remarkable martyrdom of the Sant. The Chakravayuh factor also had its role in rendering the obvious so obscure.

Of the many other options of establishing the true nature of Indian democracy and secularism, is the presentation of recent history in form nearest to the objective. A study of some documents of contemporary history was born out of the necessity of discharging a moral obligation to preserve the will of Darshan Singh Pheruman. It became the occasion for studying these documents in the context of modern history. And so it should have been, for a martyr never sheds his blood in vain. Some other documents were selected somewhat at random and they lent themselves spontaneously to the natural and the only inference being drawn here. It is unfortunate but true that the form of government presiding over the destinies of the Sikhs that emerges from the study is not democratic. It can rather be described as a perversion of democratic tradition and a new subtler species of colonialism.

Amritsar was for the Sikhs what Kurukshetra had been for Abhimanyu. The exact venue was the Government Hospital at the time of Darshan Singh Pheruman; it was the Akal Takhat some twenty-five years later. Then came a time when Katra Ahluwalian and every Indian street was Kurukshetra for them. They were systematically eliminated in Delhi and almost all the prominent North India cities. **The chariot wheel had been Abhimanyu's last defense then; car tires were now weapons against the Sikhs.** If Mahabharat is any guide, Abhimanyu will have to die many deaths before sense is dinned into the preset day Dhritrashtra. His present incarnation is also blind to all sense of justice and equity and entertains grand and ambitious design of imperial proportions. For his battles, however, he is able to find many allies blinded by the glitter of gold and false hopes of establishing dynasties. These allies are also from amongst both the politicians as well as bureaucrats. Here, they are referred to as **'slave drivers from amongst the slaves'**. Such people will reveal

themselves to the readers through at least a dozen documents presented in this book.

I have been watching some of the doings of our political leaders very closely since at least 1966. I am in a position to observe that, with very few honorable exceptions, they have behaved like crude agents of the new colonizing power. **Partap Singh Kairon industrially developed only the Hindi region, which later formed Haryana.** He surrendered, without compensation, most of Punjab's river water and hydroelectric power to Rajasthan, Himachal, Delhi and Jammu and Kashmir. Later on the Punjab would set up three thermal power stations, at a stupendous cost, to make up for the power shortage. He tried to crush the agitation for the Punjabi language, played a prominent and ignoble role in replacing Master Tara Singh a leader of the patriotic Sikhs, by the user friendly Sant Brothers. **He made it his life's mission to firmly oppose Sikh causes. He was not even remotely true to the Punjab. Yet in several ways, he was much better than many of his successors.** We will have occasions to observe the doings of others referred to.

Only one conclusion is possible from a study of at least the last fifty years or so. The Sikhs have lost a great deal and will continue to do so unless far-reaching changes are implemented. **In the present circumstances, they are likely to seriously jeopardize their existence as a people.** It will be a great pity for they have distinct contributions to make to the future world civilization. **The disaster, if it comes about, will be traced to their inability to choose the proper kind of leaders to lead them and to their failure in holding these leaders responsible for deliberately letting them down.** Harsher language would be permissible, but it is deemed better if the reader employs it after going through this book.

The general Sikh masses cannot escape responsibility for what is happening. Their apathy must also take the blame. The situation has been brilliantly summed up by a Punjabi poet: *ditham ajab tamasha sajjan, hik dehun tain darbare, ibnalwaqat muajjaz theende jan nissar khuarae.* 'I witnessed a strange spectacle at your court one day, my friend. Timeservers were being honoured and true patriots condemned'. Of a people who do that and still hope to survive, Baba Farid says in Sri Guru Granth Sahib, *lore dakh bijoria, kihar beeje jat, hande unn kataida paidha lore patt.* 'Farmer sows the thorny acacia and hopes it will yield the best grapes; weaver weaves the used coarse wool and expects it to turn into fine silk'. In the semblance of democracy that we have in India, the situation was capable of being deftly handled to the advantage of the people. It is not readily understandable why the Sikhs are neglecting to exploit every little advantage they have. Surely they are not entitled to treat themselves so badly.

There is no reason for them to throw up the kind of leaders they have been promoting since 1947. The general excuse is that leaders of all political parties are bad, this is the general situation all over the world. It is just like Indira Gandhi saying 'corruption is a world-wide phenomena'. They must expect more from their leaders. They ought to consider this at least in the ter-centenary year of the birth of the Khalsa, that 'all others' were not created Khalsa in 1699. They also had no martyrs pouring their blood to see them always on God's path. They must remember that the Khalsa was 'created to be a guide and an example to mankind'. It is a great responsibility to have proper leaders, ones, which cannot be lightly shaken off by employing worn out clichés. It is also a responsibility, which they themselves will have to discharge.

The Sikhs must restructure their leadership in such a manner that the effective political power falls into the hands of a large collective body (**Sarbat Khalsa**) which cannot but be incorruptible. The advance of technology and means of communication have rendered this possible. It must work through a fairly small and manageable executive committee perhaps of five persons modeled on the Panj Piare concept of Guru Gobind Singh. This would be no novel experiment because of the Panj Kaunsalis of Khalsa armies after the death of Ranjit Singh were modeled upon it. This 'democratic experiment', the English neighbours concluded, was so dangerous that it could not be allowed to continue. It became the most potent cause of the two Anglo-Sikh Wars. Karl Marx also took note of what he called the 'democratic' and 'anti-feudal' stance of the Khalsa. In the contemporary world we have the Panj Kaunsali Akali Dal launched by Sirdar Kapur Singh and others on October 5, 1969. A photograph I had taken to commemorate the launching at Patiala is presented elsewhere in this monogram. **A Sikh political party must function on the principle of 'empowerment of all'** (hanne hanne mir), though it does not necessarily mean that everyone has to cast his vote at the polls. There would be a case for restricting franchise without jeopardizing the representative character. Both procedures are an integral part of the Sikh theory of polity. The Sikhs must popularize the Sikh concept of sovereignty and must learn to shun short cuts and immediate results. Their Gurus took almost two and half centuries to make them aware of the sad plight of human existence and the great opportunity contained therein. Theirs is a long journey and constant labour. The task is formidable and requires infinite patience. The canvass is wide and they have to paint a beautiful picture, one worthy of pleasing God who is a hard taskmaster. The concept of a nation state with the necessary ingredients of territorial sovereignty has been causing havoc all over the globe. It is the most visible portion of the Chakravayuh. It is the cause of militant movements all over the world and deserves to be discarded for that reason alone. In any case, it stands

completely discredited and subverted, as is indicated by recent developments. This is the fate it richly deserved after causing so much misery to millions of people all around the globe.

To Order of The Khalsa has completed three centuries of its existence and perhaps it is time to reflect and plan the future in accordance with the Guru's instructions contained in his Word. It must claim its rightful place in the community of faiths. Guru Nanak indicated the rightful place in the community of faiths. Guru Nanak indicated the rightful place when on arrival at Multan he was politely confronted with a completely filled bowl of milk. By such delicately contrived symbolism, the oriental mind was diplomatically suggesting that the town was full to the brim with preachers of faiths and that he would become one too many. The Guru's reply was to carefully place a fragrant and dainty jasmine flower petal on the milk without spilling a drop. **He let it be known that his mission was to enrich all faiths and to make them all fragrant and beautiful. The Order of the Khalsa is heir to this legacy.**

Sikhism promotes a culture that has the potential of playing a major and wholesome role in human history-particularly in the context of the impending conflicts of civilization. This is why the Gurus themselves became martyrs in order to preserve it. 'It is always to be borne in mind that under no circumstances can the world do without it', says the Guru in the 'Seal Verse' to Guru Granth Sahib. (*eh vast taji nahi jai nit nit rakh urdharo*).

No matter how one looks at it, the truth that emerges is that it is the duty of the Khalsa to take up the challenge. There is no doubt that a section of modern Sikhs have traveled far away from the original aim of Sikhism and a lot of effort will be required to get it to pick up the gauntlet. But it is an effort worth making. **If so much of misery is perpetrated on such a large number of people in the sub-continent, in spite of the existence of the Khalsa, then the Khalsa will have existed in vain.** The Tenth King did not strike the ever-reverberating Ranjit Nagara for no purpose. It must continue always to instill the fear of God in the evildoers. They must never sleep peacefully as long as the Khalsa lives to respond to its sonorous sound. (*sukh savan na dendi dujjana noo naubat Gobind Singh sache patshah di*). **The Sikh people must also understand, that the present Sikh leadership is not going to be of any help in the impending war on evil.** In fact it has itself become an inseparable part of the evil and is likely to grow to menacing proportions on the path it has chosen for itself. It is also fairly certain that the evil it represents and collaborates with will not go away on its own. Dalits have been persecuted for more than fifty centuries and the operation is still on in all its strength. Evil will have to be effectively confronted.

The Khalsa also has the duty to answer the distress call of the persecuted, including that of the Sikhs. Not only because it is the spiritual successor of the Tenth Guru, doctrinally, it is also his very embodiment. The ever-living Guru in part, lives in the Order of the Khalsa. There is much substance in the traditional Sikh belief that to assume the role of the destroyer of evil is the surest and the shortest way to salvation. This is the only meaning of the Khalsa war cry *jo bole so nihal, sat siri akal* (eternal felicity to him who answers the call of persons in distress. For surely that person, thereby, becomes one with the Deathless). The dehumanizing extent of the Indian establishment can be gauged from the incident, which recently happened at Chhapra. A nun belonging to St. Joseph's Convent was abducted, stripped naked and made to drink the urine of her assailants. This has happened very near Patna Sahib, the birthplace of the Tenth Guru. Can there be a bigger shame for the Sikhs? Can this country live if its womanhood continues to be so degraded? The Sikhs must realize that under the present dispensation this macabre destiny is reserved for all the women of the sub-continent. This development is to be efficiently resisted. There was a time when the Khalsa had reacted to the Mughal practice of spitting into the mouths of Hindus. Khalsa armies taught Ahmed Shah Abdali a lesson for abducting Maratha women after the Battle of Panipat (1765). Can Sikhs now remain silent after witnessing such barbarities? The Sikh people have an additional duty towards the country of their birth. Those, whose communalism divided it into three parts in 1947, are again on the prowl to destroy it completely. **The situation cannot be allowed to deteriorate further.**

Perhaps, this is not the time to use conventional weapons and means of usual war. However, striving in the fashion of a true knight is in tune with the spiritual discipline of Sikhism and with the spirit of the age. Sikhs must make it their business to resist the despicable colonial trait of permanently trying to control the destinies of a large number of people perceived to be aliens. It is the same frame of mind, which had inspired the medieval potentate Aurangzeb and his modern counterpart Hitler- the two foremost enemies of humankind. New methods and weapons, in consonance with modern sensibilities, will have to be forged. Fortunately immense possibilities on that front exist. The Khalsa must immediately muster the spiritual and political will to reject the more degrading neo-colonialism. De-colonisation of the Punjab can either be made a part of the overall scheme or can be made to await its turn. Everything will however be lost if the Khalsa continues to hold the kirpan, Avtar Singhs and Mandeep Singh Sodhis continue to be pilloried by the agents of the imperial forces and miseries continue to be heaped on hapless women. **The nun of Chhapra is none other than Sarbjit Kaur of Beas or the Kulwant Kaur of Batala. In the brutal murder of Reverent Steins and his children**

the Sikhs must see the equally brutal elimination of Kulwant Singh, his wife and their three-year-old son.

The Order of the Khalsa must take all the oppressed under its wings and wage a relentless struggle until oppression is eliminated altogether. Hundreds of thousands of human beings cannot be allowed to be wiped out of existence just because they are Sikhs. Temples sacred to all humanity, such as the Sri Darbar, Sahib cannot be allowed to be attacked with impunity. Pigeons around the Pool of Nectar must not be disturbed ever again. Akal Takhat will never again be available for felling by anyone including a tyrant with dynastic ambitions. All brutality, in every form must be ended. Imperial visions of permanent cultural majority are not in keeping with the official stance of a 'socialist democratic republic' adopted by the 'world's largest democracy'. It is alien to the spirit of the new millennium. Such domination is sought in gross violation of the well-defined democratic rights of others. Such designs must be challenged and curbed by all legitimate means. The Khalsa must spearhead the movement to bring this about. This is the tribute the Khalsa must pay to itself in the tercentenary year of its birth. It must rise to its ordained height. No other motive is necessary and none must be sought. Sikhs and Sikhism must once again effectively exercise the history making potential imparted to them by the infinite grace of the benevolent Guru, Akal Purakh.

Chakravyuh was a deadly army formation resorted to by the Kaurva Commander-in-chief, Guru Daronachariya, common teacher of both Pandavas and Kauravas. Abhimanyu (16), the young son of Arjun and the nephew of the Kauravas, was isolated and killed by seven opposing knights by trapping him in this particularly contrived military maneuver. It was a formation, which none other than Arjun and his son could penetrate, and only Arjun knew how to come out of it. Arjun was lured far away from the scene by deception and fraud. At the time of killing, young Abhimanyu was unarmed. It was against the settled laws of war and conventions of chivalry prevalent in the age, to kill unarmed warrior. The highest ranking seven knights owing allegiance to forces of evil collaborated to fight and to kill him, though only one of them could have legitimately engaged him, and that too only while he was armed. Mahabharat continues to rule the Hindu mind and condition Hindu behavior. **All the Hindu political parties have erected a Chakravyuh around the Sikhs** who have common ancestors with other Indians. They are doing this to the Sikhs behind the façade (chakravyuh) of secular, democratic, republic with written constitution and all the formal paraphernalia in attendance. The object is also the same –to establish a charavartin Hindu empire with no rival power to stand up to it. An all-exclusive, unlimited political power with hegemonic control over all other nations inhabiting the subcontinent is the final aim of the Hindu exercise in India. Courtesy, Institute of Sikh Studies, Chandigarh

STATE DEPARTMENT TELLS SCHOOL CHILDREN SIKHS ARE TERRORISTS

July 23, 2003: Washington D.C.

TSS Staff Writer Jasbir Kaur contributed to this report.

Parents with children in middle and high schools should be aware of a video and curriculum that was distributed throughout the country by the US State Department Bureau of Public Affairs. The video refers to the 1984 Darbar Sahib (commonly referred to as the 'Golden Temple') Attack as a siege by "Sikh terrorists."

'Terrorism: A War Without Borders' is the name of the video. It is **six and a half minutes** long and is accompanied by curriculum materials with instruction guides for teachers and activities for students. The video may have been released as early as mid 2002, but was definitely in schools by the beginning of **2003**. The State Department distributed **15,000** copies of the video and curriculum to schools throughout the country. The video contains significant misrepresentations of Sikhs. **It uses the term "Sikh terrorist" to broadly label all of the world's 24 million Sikhs - 500,000 of whom live in the United States - and wholly condemns all people of the Sikh faith.**

The video highlights eleven terrorist attacks throughout the world, beginning with the 1972 Munich Olympics when 'Black September' took eleven Israeli athletes hostage in an attempt to release 200 Arab prisoners. Nine hostages were killed in the rescue attempt. Other terrorist events include the 1979 Iranian Hostage Crisis by Iranian students, the 1988 Pan Am Plane Crash by Libyan agents; the 1995 Tokyo Nerve Gas Attack by the group 'Aum Shinrikyo,' the Oklahoma City Bombing by Timothy McVeigh and Terry Nichols; 1997 Suicide Bombing in Israel by the group 'Hamas,' and the 9/11 World Trade Center by Osama Bin Laden.

In all the terrorist attacks cited in the video, the perpetrators are labeled as either an individual(s) or a group of a certain nationality or a group with its own identity. But in the 1984 Attack on Darbar Sahib, the video refers to the terrorists as "Sikhs". The clip shows Sikhs, easily recognizable from their turbans and beards, with weapons in the Darbar Sahib complex along with some Indian soldiers.

The transcript from that segment states: "In an effort to establish an independent state, Sikh terrorists seized Darbar Sahib Shrine in Amritsar, India. Prime Minister Indira Gandhi ordered a military campaign to drive out the terrorists. Hundreds were killed."

The video was discovered by a Sikh teacher at a professional teacher's training conference on teaching terrorism in a classroom led by a State Department official.

The expectation was that teachers would introduce this curriculum material along with the video to the classroom. This teacher did not expect such a broad defamation of the entire Sikh community worldwide.

The greatest concern is that the video may come as a surprise to a Sikh middle or high school student. Sikh boys usually wear turbans by the time they are in middle or high school and may be ostracized, harassed or have to face hate crimes as a result of this video. Middle and high school years are the most volatile for students. Recent hate crimes against Sikh male students were documented in New Jersey and in California, one in middle school and one in high school.

The video was brought to the attention of Sikh advocacy groups - SMART, SCORE, USSA and The Sikh Coalition. Their representatives met with the Office of the Historian, US State Department, in March 2003 to request the immediate recall of all videos and curriculum in circulation. They organized a presentation and materials to provide information about the attack by the Indian State on the Darbar Sahib complex in June 1984.

The Sikh representatives pointed out that the video was incorrect in stating that Sikh political activists in Darbar Sahib were separatists. Jarnail Singh, the leader of the political activists that the Indian government was after, never claimed himself to be a separatist. Equating separatists to terrorists is inaccurate. For example, many citizens of Quebec, Canada, consider themselves separatists; no one considers them as terrorists.

The Sikh representatives showed that the video was incorrect in stating that the Sikh political activists in Darbar Sahib were terrorists. The State Department defines terrorists as those who "seek to attract publicity for their cause." But in the 1984 attack, the Indian government that cut off communication, media and public access to not only Darbar Sahib, but also the entire state of Punjab. They did not want the world to know what they were about to do.

The State Department defines terrorism as "violence perpetrated against noncombatant targets." But, in fact, the Sikh political activists did not have any hostages. The Darbar Sahib was open to thousands of pilgrims coming and going freely from the complex. It was the Indian army that attacked and killed thousands of innocent citizens.

By their own definition, the State Department was shown why it was incorrect in its classification of the Sikh political activists as terrorists and the attack as terrorism. The 1984 attack on Darbar Sahib did not fit the State Department's profile of terrorists or terrorism, and it did not qualify to be in the same league as the other acts of terrorism discussed in the video.

The 1984 Attack on Darbar Sahib has an important place in history. The State Department was presented with substantial

evidence that it should more appropriately be defined as 'State Terrorism.'

Following the presentation, in the discussion session with State Department officials involved in the production of the video, it quickly became apparent that they were not willing to make any corrections. Sikh representatives tried to convey that if the State Department were willing to call Sikhs terrorists, then they should modify the video to call Timothy McVeigh a Christian terrorist and to call Hamas a Muslim terrorist group and so on. They also tried to convey the emotional devastation that a Sikh student would face if he or she had to watch this in a classroom. Sikh students, they said, may become more vulnerable to hate crimes by their peers who had seen the video. A memorandum distributed at the meeting stated, "Such a portrayal promotes stereotypes that have led to hundreds of hate crimes against Sikhs in the United States."

Recently, the video has also come to the attention of Tarlochan Singh, chief of the National Commission for Minorities in New Delhi, India. In an interview with the Indian newspaper deepikaglobal.com, he said, "[the video] shows armed Sikhs fighting the Army at the Golden Temple at a time when the community is struggling to portray its culture and traditions in real ways, free of negative stereotypes and biases in post 9/11 America." The film, he added, was untimely and uncalled for. Singh has requested Foreign Secretary Kapil Sibal to seek editing of the State Department video. To show the Sikhs as terrorists will create permanent hostility among Americans against the community," Singh told Sibal in a letter. The article goes on to say, "In the wake of the September 11, 2001 attacks, a crazy mix of terrorists, turbans and images of Osama bin Laden caused widespread confusion in America, which resulted in physical and verbal hate attacks on Sikhs."

After months of attempted negotiations, the State Department has made no official statement about any of the requests to modify or recall the video and curriculum. Sources at the State Department stated that they were in the process of preparing a response, which should be released soon, possibly next month. It will only be released to the Sikh representatives of the Sikh advocacy groups - SMART, SCORE, USSA and The Sikh Coalition - that previously met with the State Department.

In an interview with a State Department official, it was revealed that the bulk of the 15,000 copies, perhaps all, were distributed at the professional teacher's training conference. The official, who declined to be named, also said that at the time of distribution, no records were made as to the school names or the contact information of persons who picked up the videos and curriculums. Therefore, a recall is not possible. When asked if the State Department could send an

official letter to schools stating the misrepresentations in the video and curriculum, they again said that without a mailing list, they had nowhere to send it to. The State Department could send a letter to the conference officials where the videos and curriculums were distributed, but they seem to be unable or unwilling to do that either.

The State Department official did acknowledge that mistakes were made in the video and curriculum, but attributed it to a part of the learning process in creating a new program. She said, "This was the first time we created a video and curriculum for schools."

But the damage is done. Sikh students may have to face hate crimes and increased social and academic problems because of this video released by their own government. The official letter that the State Department is preparing for Sikh organizations is not expected to contain anything significant to correct the situation. The only remedy they have to offer is that the next release of the curriculum material will contain something on tolerance and will "put the situation in a different light with the reference to Sikhs as terrorists taken out of the print material only," said the official. "We have no plans to redo the video."

SMART, in consultation with the other Sikh organizations, is taking the lead in sending the State Department a follow-up letter. Further action will be decided after they receive an official response. Meanwhile, there is only one month left before the beginning of the next school year.

Sikh parents can take matters into their own hands and inform their children's schools of the wrongful and inflammatory nature of this video and curriculum. They can request that the video not be shown in their schools. As taxpayers with children in public middle and high schools, they have every right to do so.

Courtesy ©The Sikh Sentinel 2003

THE SIKHS OF SWITZERLAND MEMORANDUM

11th August 2003

The Hon Berpand Ramcharan
Acting High Commissioner United Nations
High Commission for Human Rights
Palais des Nations CH 1211 Geneva 10 SWITZERLAND

Your Excellency Hon Ramcharan,
HUMAN RIGHTS VIOLATIONS IN PARTICULAR OF SIKHS IN THEIR HOLY AND HISTORICAL LAND, PUNJAB, AND IN GENERAL THE NON-HINDU MINORITIES IN PREDOMINANTLY HINDU INDIA
We, the Sikhs of Switzerland, European countries and North America, would like to apprise you, your Excellency, of human rights abuses of the Sikhs and other non-Hindu minorities in India which have taken place since 15th August,

1947. This was the day when the British India authorities transferred political power to the 'unelected' Hindu leadership and left the non-Hindu minorities, especially the Sikhs, at the mercy of the majority community, the Hindus. Since receiving the political power from the British Empire, despite the protest of the Sikhs at large and their leadership for not returning their sovereign and independent Sikh Raj of their forefathers and monarch, Ranjit Singh (1799-1849), the predominantly **Hindu India has exterminated more than 1.4 to 2.3 million Sikhs** (Singh S 1995 *The Sikhs in History* ISBN 0-96475555-0-5; Dilgeer HS and Sekhon AS 1992 *The Sikhs' Struggle for Sovereignty An Historical Perspective* (ed) A T Kerr ISBN 0-9695964-1-3 University of Alberta P O, Edmonton, AB T6G 2S5, Canada; Sekhon AS Dilgeer HS 1999 *A White Paper On Khalistan (A True Story) The Sikh Nation* (ed) AT Kerr ISBN 0-9695964-8-0; Sekhon AS Dilgeer HS 2002 *India Kills the Sikhs*, 3rd Ed, ISBN 0-9695964-9-9). Since the brutal military "Operation Bluestar" of June, 1984, more than 260,000 Sikh infants, children, youth, male and female folks have been slaughtered [*Int J Sikh Affairs* 10(2): 27-29, 2000 ISSN 1481-5435; Sekhon AS 2000 *Proc 8th Sikh Edu Conf*, Toronto, ON, Sept 23; Walia AS Sudan TS 2001 *Genesis of State Terrorism in Punjab*. Released by Justice A S Bains, <ihrf@yahoogroups.com>; July 14, 2001; Kumar RN et al. 2003 *Reduced To Ashes: The Insurgency and Human Rights in Punjab* ISBN 99933-53-57-4 <www.safhr.org>]. Likewise, Hindu India has systematically killed other non-Hindu minorities (more than **200,000 Muslims; over 80,000 Kashmiri Muslims since 1988; more than 200,000 Christians; hundreds of thousands of Dalits, adivasis (aboriginals of India), in numerous genocides, pogroms, and staged encounters**. The most recent examples of the state sponsored pogroms are the killings of Sikhs in Chitisinghpura in Kashmir in February, 2000; killings of 6 Sikhs in Kashmir in February, 2001; beheading of a Sikh in Kashmir in March, 2001; destruction of 6 Mosques in Kanpur, U P, and Bhilwara (Asind), Rajasthan <<http://www.indianexpress.com/>> 2001; The Hon Edolphus Towns, Member of Congress (MC). **Indian Government Found Responsible for Burning Sikh Homes and Temple in Kashmir**. The US House of Representatives, June 27, 2001; The Hon Dan Burton, MC and Chairman, US House Government Committee. **Indian Duplicity and Hypocrisy Exposed**, House of Representatives, 31st July, 2001; The Hon Edolphus Towns, MC **Indian Minorities Seeking Their Own States**. The US House of Representatives, 107th Congress, July 11, 2001; The Hon Cynthia A McKinney, MC **Self-Determination For Sikh Homeland Discussed on Capitol Hill**, The US House of Representatives, June 28, 2001.); slaughtering of 16 Muslims by the police; burning of the Muslim holy scripture, The *Quran Shariff*, in New Delhi, Patiala, and Amritsar, Punjab (March 24, 2000 <post #4279 & 4314, www.yahoogroups.com/group/sikhyouth>).

Additionally, the excesses of the Indian forces can be summarized as follows:

On 5th November 1978, the Hindu India police of Delhi fired at a Sikh procession and killed four Sikhs, including the president of the Delhi Akali Party [Sekhon AS and Dilgeer HS 1999 *A White Paper On Khalistan (A True Story) The Sikh Nation* (ed) A T Kerr ISBN 0-9695964-8-0]. Acting Mukh-Sewadar, or Chief of Akal Takht Sahib, the Supreme Seat of the Sikh Polity, Amritsar, Singh Sahib Bhai Gurdev Singh Kaunke, was abducted on 20th December 1993, tortured, killed and his body dumped in a canal on 3rd January 1994.

On October 27, 1995, the Human Rights activist of the Akali Dal (Badal), Sardar Jaswant Singh Khalra, was killed at the Chhabal police station, Amritsar. His body was thrown into the Harike Canal. A police officer, A. S. Sandhu (supposedly committed suicide), abducted a Sikh religious leader, Charan Singh, tortured him and was made to dispose of his body. Earlier, the same police officer had abducted Charan Singh's brother and his driver. The latter was killed by tying his legs to two jeeps, which were driven off in opposite directions.

A former Punjab administration headed by a Sikh, Prakash Sinh Badal, attacked the Darbar Sahib Complex (mistakenly known as the Golden Temple Complex) on 7th February, 1998, desecrated its sanctity and deposed, using his state powers, the democratically elected president of the Shiromani Gurdwara Prabhandhak Committee. Shortly thereafter, Badal forcibly removed the Mukh-Sewadar or Chief of Akal Takht Sahib, the Supreme Seat of the Sikh Polity, Bhai Ranjit Singh. The administration of Prakash Sinh Badal, has spent more than 20 million rupees for legal fees to protect the police officers who participated in the genocide of the Sikhs.

On February 6, 2000, the death of a Dalit youth in police custody in Morinda, Ludhiana, was horrifying. He was killed **in cold blood because he objected to police's drinking session at a public place**. This incidence revived memories of the dark period in the history of Punjab when countless innocent young men were killed in false encounters, but police records turned them into ruthless terrorists.

A mother of six sons, Bibi Jaswant Kaur, lost her husband in 1987. Three of her six sons succumbed to tuberculosis. The other three were abducted and killed by Punjab police. One of the three sons, Pragat Singh, 23-yrs-old, was arrested in 1987, kept in captivity for 14 months. After his release police raided his home on 9th September 1988, and shot him dead. The eldest son, Jagir Singh, 25-yrs-old, working as a volunteer in a Taran Taran Gurdwara, was taken by the police and did not return. The youngest son, Mohinder Singh

(20-yrs-old) was with the religious man, Baba Charan Singh (see above). He was abducted by the police on 14th June 1991 and died in police custody. Jaswant Kaur has tried all possible avenues to get justice, but has had no luck (jkaurgrewal@yahoo.com; March 20, 2001; post #4181; <http://www.yahoogle.com/group/sikh-youth>).

Even outside India, Sikhs continue to be harassed by the Indian government and its allies, according to the Hon Edolphus Towns, MC (Extensions of Remarks - February 27, 2001). Miscreants stormed a church and ransacked the premises while a spiritual meeting and prayers were in progress in Hyderabad, A P (www.burningpunjab.com; 24th March, 2001).

A group of men killed their rape victim, a mother of seven, in the village of Singana and then gouged out the eyes of two witnesses in India's lawless eastern state of Bihar, the Press Trust of India reported Thursday (February 8, 2001; AFP). The rapists then used the woman's sickle to hack her to death. They then attacked four labourers who witnessed the crime.

Since 1998, Christian missionaries including one from Australia (Father Graham Stains), his 8- & 10-yr-old sons, and Roman Catholic nuns, have been killed, burnt alive or raped by the Hindu fundamentalists. The burning, destruction and demolishing of the Houses of God of the non-Hindu minorities, the Sikh Gurdwaras, Churches and Mosques, looting and desecrating of the holy and historical places of the non-Hindu minorities are the *modus operandi* of successive Indian administrations and state-sponsored hoodlums (Hon John T Doolittle, MC **India Coalition Partner Threaten To Engulf Country In Violence**, House of Representatives, July 27, 2000, The US Congress; Hon Edolphus Towns, MC July 27, 2000. **Christian Persecution in India**, House of Representatives, The US Congress).

A train carrying Sikh pilgrims and the Sikh Holy Scriptures, Guru Granth Sahib, was attacked in June 2001, by militant Hindu hoodlums in Uttarpur, West Bengal. The Hindu hoodlums stoned the Sikh pilgrims, burned the Holy Scriptures, and tried to set fire to the train (**Press Release: Council of Khalistan. Train Attack Is Wake-Up Call for Sikh Nation**, June 27, 2001 <cok@khalistan.com>).

The above are only a few of hundreds of thousands of cases to bring to your kind attention, your Excellency. We hereby request that you dispatch a fact finding mission to India to assess in depth the crimes committed against humanity, by armed and law-enforcing agencies in 'uniforms' and bring the criminals before the International Court of Justice in the same way as the U N has done to punish the criminals of the Rwanda and Serbia massacres in 2000; S. Milosevic of Serbia in July 2001; the former Serb police chief, Steven

Todorovic, who pleaded guilty for torturing, murdering and sexually assaulting Muslims and Croats (**National Post**, 1st August, 2001, p A11); and Radislav Krstic for the Srebrenica genocide of Muslims in 1995 (**National Post**, August 3, 2001, p A3). The UN tribunal has taken a landmark decision recently to include “sex torture as a war crime” (**National Post**, February, 23, 2001). Also, the UN’s Secretary-General, His Excellency Kofi Annan’s interview (*Time*, 4th September, 2000) will be welcomed by the justice-loving peoples of our civilized world that “those who commit crimes and those who watch as bystanders are equally responsible for the crime taking place.” What we have brought to your attention, your Excellency, is the tip of the iceberg of the human rights abuses, religious persecution(s), rapes, humiliation, dehumanization and crimes committed by the state-sanctioned armed personnel of what our civilized world knows as the “largest democracy” in the world, India. A leading magazine has pointed out “India is ruled by rascals.” “Many Indians silently witness their country’s unlawful events. Several members of the ruling party’s youth wing have in the past been charged with rapes and kidnapping. Officials respond that all parties have their thugs. Politicians use thugs to capture polling booths and stuff ballot boxes (*The Economist*, 15th July, 1995, p. 26).” According to the Hon Dana Rohrabacher, for the Sikhs, Kashmiri Muslims, and other minorities “India might as well be Nazi Germany”(Press Release: Council of Khalistan, Washington DC; June 27, 2001 <khalistan@khalistan.com>). Another Sikh, Devinder Pal Singh Bhullar, is about to be put to death in India for a crime even India admitted he didn't commit (Hon Edolphus TOWNS, MC. **Proc House of Representatives**, Washington DC, 18th March, 2003).

We also request that you bring to justice the deceased or living politicians of Indian administrations (Indira Gandhi, Rajiv Gandhi, Chandershekar, V P Singh, Dev Gowda, P V Rao, A B Vajpayee and their cabinet colleagues, including Narendra Modi and his cabinet colleagues responsible for the Gujarat Massacre of Muslims (February to November, 2002), and/or appointees like HKL Bhagat, Jagdish Tytler, Arun Nehru, SD Sharma, SS Ray, Boota Singh, LK Advani, GL Nanda, Surjit Barnala, Balwant Singh, Beant Singh, PD Singh, JS Chohan, Surrender Nath, Prakash Sinh Badal, GS Tohra, HS Longowal, to cite but a few; police officers JF Rebeiro, KPS Gill, Sarbjit Singh, Sumedh Saini (Senior Superintendent Police) for the killings of Professor Rajinder Pal Singh Gill (Bulara), Dr Gurnam Singh Buttar and others, Swarn Ghotna, Gobind Ram, AS Sandhu, RS Bhullar, Joginder Singh, Raghbir Singh; armed forces personnel like K Sunderji, AS Vaidya, KS Brar, RS Dayal, JS Bhullar, Arjan Singh, and their subordinates (**Report To The Nation: Oppression in Punjab**. Library of Congress Card No. 86-60058, January 1986; Gurtej Singh 2000 *Chakaryyuh: Web of Indian Secularism* ISBN 81-85815-14-3; **Int J Sikh Affairs** Vol 9, No. 1, 1999 ISSN 1481-5435).

We look forward to hearing from you and to your prompt action on the crimes committed against ALL humanity.

With warmest regards and best wishes. Respectfully submitted, The Sikhs of Switzerland & Khalsa Human Rights of the United Kingdom. Signed by:

Pritpal Singh Khalsa; Gurjit Singh Samra gssamrai@yahoo.com ; Dr. Awatar Singh Sekhon, E-mail:assekhon@shaw.ca , Human Rights Wing, Council of Khalistan, #802, 1901 Pennsylvania Ave, NW Washington, DC 20006 USA, cok@khalistan.com ; Dr Awatar Singh Sekhon, The Sikh Educational Trust, Box 60246, Univ AB P. O, Edmonton, AB, CANADA; Managing Editor and Acting Editor in Chief, International Journal of Sikh Affairs T6G 2S5 ISSN 1481-5435; Jagdish Singh Khalsa, Sikh Youth of Belgium; Jasvir Singh Khalsa, Dal Khalsa International, Organizing Secretary .

WHO IS DECEITFUL, RANDHIR SINGH OR GURBAKHS SINGH ‘KALA AFGHANA’?

Baldev Singh Collegeville, PA USA

There is a Punjabi saying, “falsehood comes out breaking walls” (*jhooth kandhan paar paar ke bahar aunda*). From the false accusation and propaganda against Sardar Gurbakhsh Singh ‘Kala Afghana’ in the article “The Great Deception” by Randhir Singh of Connecticut on the Web (www.sikhsentinel.com), it is glaringly evident that he is not a Sikh, but a *Rashtri*-Sikh [1] like Gurcharanjit Singh Lamba or a mouthpiece of *Bipran* brigade [2].

Randhir Singh, you may think that you can hide your identity, but you can’t, as the stench of falsehood is oozing out of you like a rotten egg. It is the same stench that comes out of Gurcharanjit Singh Lamba and mouthpieces of *Bipran* brigade. Randhir Singh, a Sikh doesn’t accuse anyone without verifying the facts. How dare you accuse Kala Afghana of distortion of Sikhism without reading his books? If you have read his books, you wouldn’t have quoted all the references wrongly? There is no mention of the issues you raised in your article on pages 35, 33-35, 33, 31 and 38-39 of “*Bipran Kee Reet Ton Sach Da Marg, Vol. 6.*”

Gurbani teaches us, “Don’t denigrate anyone and do not argue with an ignorant person (AGGS, M, 1, p 473).” It seems that you haven’t read Kala Afghana’s books, therefore, it is an exercise in futility to argue with you about his writings. However, your article may have mislead the ignorant and gullible, so a rejoinder is a must and here it is:

First, Aad Guru Granth Sahib (AGGS) is the only authentic source of Sikhi – the teachings of Sikh Gurus. Unlike other religious scriptures of the world, the Gurbani compositions enshrined in AGGS were composed by the Gurus and recorded by them, and only those compositions of *Bhagats* and Saints were added that were compatible with the teachings of Guru Nanak. Moreover, the authenticity of the compositions of AGGS was confirmed twice, first when

Guru Arjan prepared the *Aad Granth* and second when Guru Gobind Singh prepared the *Damdami Bir* (*Dasam Patshah Da Granth*) by incorporating his father, Guru Teg Bahadar's composition into the compositions of *Aad Granth*. The current volume of AGGS published by SGCP [3] is a copy of *Dadami Bir*. Therefore, all other writings about Sikhism, does not matter who wrote them must be tested on the touchstone of AGGS. If any piece of writing is not compatible with the teachings of AGGS, it can't be considered Sikh literature. **Kala Afghana is saying the same thing what I have said in this paragraph. Can anyone tell me in what manner Kala Afghana is harming Sikhism by saying this in his writings?**

Second, Gurbani teaches us, "Use wisdom and reason in the worship of God and the practice of charity. One learns by intelligent reading and earns respect by wisdom. (AGGS, M 1, p 1245)." **So, what sin Kala Afghana has committed if he is adhering to Guru's advice faithfully? Is it his fault that those who criticize him don't understand the teachings of AGGS?**

Third, so far no scholar of Sikhism from Guru Nanak Dev University, Punjabi University or any other Indian or foreign university or any other genuine scholar has found fault with Kala Afghana's writings. However, he has been severely criticized by criminals (*grayam peshawars*), idiots (*ujjads*), morons (*dhutas*) and rude persons (*burshas*), who are masquerading as Sikhs in *Amritdhari* disguise. **Kala Afghana's only fault is that he has exposed these hypocrites and their shops of falsehood and whoredom, where they fleece the ignorant and gullible and rape the innocent.**

Fourth, I have come to know Kala Afghana only through his writings. I have written a review article on his writings. So far no body has found fault with that article. I have met Kala Afghana only twice so far. It is a false and malicious propaganda by devious people that Kala Afghana is against the baptism of *Khande Di Pahul* started by Guru Gobind Singh on the Vaisakhi day of 1699 to establish the Khalsa Order. For example, both Kala Afghana and his wife are *Amritdhari*. How many Sikh couples in the world are *Amritdhari*? Kala Afghana has been *Amritdhari* since his high school days. Moreover, his son and son-in-laws, who are living in the West are full-fledged *kesadhari* Sikhs, where most of the Sikhs of *Jat* background are clean-shaven. Kala Afghana encourages young Sikhs to be proud of their heritage and to keep beards and *Kes* (head hair). When I was with him in Long Island, some young people came to see him. It seemed as if one young man had trimmed beard, Kala Afghana remarked, "Son it is Guru's gift to remind you who you are, don't disgrace yourself (*beta eh guru di mohar ha, be-advina kar*)."

Fifth, yes, Kala Afghana does criticize the fake *Amritdharis*, who have maligned, the valiant and noble Order of Khalsa – the saint-soldiers and the embodiment of Sikh virtues. The fake *Amritdharis* have not only played havoc with the life of Sikhs in India, but also have besmirched the name of vibrant and enterprising overseas Sikh community. They are behind most the fights for the control over Gurdwaras. They not only fight in courts but also inside the Gurdwaras in front of AGGS with swords and guns, as they are not satisfied with fistfights and taking off each other's turbans. They don't even spare women and children. When the local and national newspapers flash the fighting scene on the front pages with banner headlines – Sikhs fighting with swords in their place of worship, the entire Sikh community hangs its heads in disgust, humiliation and shame. The criminal behavior of such brutes has disgusted most of the Sikhs, especially children, who have stopped going to the Gurdwaras.

Sixth, yes, Kala Afghana criticizes the fake *Amritdharis* of "*Damdami Taksal*". It is an established fact that Sant Jarnail Singh Bhindranwale died while fighting. However, the current head of "*Damdami Taksal*," successor to Bhindranwale, *Baba* Thakur Singh keeps insisting that Bhindranwale is alive and well and enjoying life. Whom is he fooling? Isn't he rolling the honor of Bhindranwale in mud? For whom is he working? Didn't he bestow a *Siropa* on K. P. S. Gill [4]?

Seventh, yes, Kala Afghana has exposed fake *Amritdharis* like Bhai Randhir Singh and his followers, who are modern day Brahmins. Bhai Randhir Singh ignored Guru Nanak's counsel regarding meat eating and wrote a book against meat eating while distorting Gurbani. Sikhs who ignore Guru's advice are not Sikhs, but *Bemukhs*.

ਮਾਸੁ ਮਾਸੁ ਕਰਿ ਮੂਰਖੁ ਝਗੜੇ

"Foolish people quarrel over the merit of partaking flesh because they do not have the knowledge and understanding of what constitutes flesh or vegetables as both come from the living species. The eating of which, vegetable or flesh constitutes sin? (Why the eating of flesh is sinful and not the eating of vegetables? Does the sin lie in taking the animal life or eating animal flesh? The Universal Spirit is present in all forms of life). O Pundit, you don't know how flesh is produced? Water is the source of life. It is water that produces grains, sugarcane, cotton and all forms of life (AGGS, M, 1, p 1289).

Guru Angad Dev has emphasized the same point in the following verses:

"*He, Who created life in water also provides the sustenance for it. There, one form of life depends on another form of life as food (AGGS, M, 2, p 955).*"

Moreover, Guru Nanak advises us that one should avoid the consumption of any food or substance, which has deleterious effects on mind and health. This includes alcohol, intoxicants, drugs and smoking.

“Dear sir, that diet is unhealthy whose consumption is injurious to the body and mind (AGGS, M, 1, p 16).”

Besides, Randhir Singh’s followers preach that one, who has taken baptism from them, should inter-dine only with those, who have been baptized by them. Isn’t it a repudiation of Gurbani? Do these people qualify to be called Sikhs? Moreover, they vehemently opposed the decision of SGPC to publish AGGS by separating the words in a sentence. In the old version all the words of a sentence were continuously written. It was very difficult to read the old version of AGGS. Only people educated in seminaries (*dera*, ਡੇਰਾ) could read them fluently and coherently. The *Granthis* (priests) were trained in seminaries. But now people, who can read Punjabi in *Gurmukhi* script, can read the current volume of AGGS without difficulty. I can vividly remember that people with M. A. in Punjabi had difficulty in reading the old volume. I think it was an enlightened decision taken by SGPC. However, followers of Randhir Singh don’t recognize the modern version of AGGS, they use the old version.

How come those who, criticize Kala Afghana’s writings without any sound reason, are dead silent about the activities of *Damdami Taksal* and the cult of Randhir Singh? It is quite obvious; they all work for the same “master,” who wants to undermine Sikhism by destroying its uniqueness and independent identity through subversion.

Eighth, yes, Kala Afghana denounces fake *Amritdhari Khalistanis*, like Jagjit Singh Chauhan and Sohan Singh Boparai, who participated in the genocide of Sikhs during the last two decades. Sikhs and “human rights organizations” justifiably hold - the central Indian Governments, the Congress Party and the Akalis - responsible for the bloodbath of Sikhs in which over 200,000 people were killed, thousands of women were dishonored, thousands were widowed, thousands were orphaned, thousands were tortured and imprisoned, and billions of dollars of economic loss. However, the role of *Damdami Taksal* in this carnage has escaped the notice of the Sikhs. For example, Sant Jarnail Singh Bhindranwale used to call baptized youth as his “bombs [5],” an abominable perversion of the concept of saint-soldier? While he used to urge these “bombs” to destroy the enemy (*gaddi chra deo*), Baba Thakur Singh used to honor police officials like K. P. S. Gill who not only destroyed the “bombs” but also killed thousands of innocent young men [4]. Finding the Sikhs in disarray, Giani Puran Singh declared Sikhs as the progeny of mythical *Luv* and *Kush*, sons of mythical god Sri Ram Chandarji. And Joginder

Singh Vedanti and Principal Amarjit Singh translated “Gurbilas Patshahi 6” into Punjabi with the sole purpose of using it for the exposition of Sikhism, in spite of the fact that this book distorts Sikh theology, Sikh history, maligns Guru Har Gobind Sahib’s character, and is full of *Puranic* tales. Sant Jarnail Singh Bhindranwale, Baba Thakur Singh, Giani Puran Singh and Giani Joginder Singh Vedanti were taught and trained by a conceited man, a wicked manipulator, “Sriman Panth-Rattan Vidya Martand Sant Giani Gurbachan Singh Ji Khalsa, Bhindranwale.” Note the number of epithets this man used for himself and he had no compunction in calling himself “Vidya Martand (the Sun of Knowledge) [6].” ***Damdami Taksal is like the Hindalias also known as Niranjanias, who were the bitter enemies of Sikhs and Sikhism [7].***

Why those who criticize Kala Afghana haven’t uttered a single word of protest against fake *Khailistanis* and *Damdami Taksal*, who have done incalculable harm to Sikhs and Sikhism? Is it that Kala Afghana’s critics, fake *Khalistanis* and *Damdami Taksal* are one and the same people?

Ninth, the National Council of Education Research and Training (NCERT) of India has been publishing high school history books containing distortion of Sikhism with derogatory remarks about Sikh Gurus. **Why haven’t the critics of Kala Afghana’s writings taken any notice of history books published by NCERT? Is it because they can’t read? Why don’t they protest against this odious scheme to subvert Sikhism? Is it because the “master” who is responsible for distorting Sikhism in history books is the same one who pulls the strings of the “puppets”, who are thirsty for Kala Afghana’s blood?**

Tenth, it is also a false and malicious propaganda that Kala Afghana is against the “*Reht Maryada* (Code of Conduct) approved by the SGPC. Like any Sikh who understands Gurbani correctly, Kala Afghana also feels that there are some flaws in the current “*Reht Maryada*” and it should be revised by the corporate body of Sikhs according to the teachings of Aad Guru Granth Sahib. However, in the meantime the current *Rehat Maryada* should be adopted by all Gurdwaras and Sikh organizations. Last year at the Second Annual Conference of Singh Sabha International held at Roseville, California, a resolution was passed urging the same. But it is unfortunate that organizations like *Damdami Taksal*, the cult of Randhir Singh and *Sant Smaj* follow their own “*Rehat Maryada*.” Moreover, SGPC has never made any attempt to enforce the SGPC approved “*Rehat Maryada*” on these organizations. The tragedy is that SGPC itself is not following its own “*Rehat Maryada*” in Gurdwaras under its control. For example, Brahmanical rituals and ceremonies are performed at Darbar Sahib like the washing of floors with milk. Do the critics of Kala Afghana understand the significance of washing floor with

milk? They should visit Shiv Ling temples and ask the priests, "Why Shiv Ling is washed with milk? Why yogurt is spread around it? Why that yogurt is distributed as sacred food to young wives who want to conceive? **Milk and yogurt represent Shiv ji's seamen**, a symbol of fertility.

Eleventh, Randhir Singh falsely accused Kala Afghana of denigrating *Anand Karaj*, the Sikh marriage ceremony. Have Kala Afghana's critics looked at the marriage certificates issued to Sikh couples in India. It is issued under the "Hindu Code Bill" clause. Have Kala Afghana's critics taken any step to rectify this shameful situation? Why have they closed their eyes to this humiliation imposed on the Sikhs?

Finally, we challenge any one to produce a single paragraph from Kala Afghana's writings, which in any form or manner harms Sikhism and Sikhs.

References and Notes

Rashtri Sikh: A member of the fascist Hindu Organization, Rashtriya Swayam Sevak Sangh (RSS) disguised as a Sikh.

Bipran brigade: Organizations that are subverting Sikhism by introducing Brahmanical beliefs, rituals and ceremonies into Sikhism and through misinterpretation of Gurbani and distortion of Sikh history. For example, *Damdami Taksal*, cult of Randhir Singh and *Sant Smaj* constitute *Bipran* brigade. *Sant Smaj* means organizations headed by unsavory characters like Baba Sarbjot Singh Bedi posing as pious Sikhs. Sarbjot Singh Bedi is the descendent of Khem Singh Bedi who wanted to be accepted as the 15th Guru of the Sikhs. He vehemently opposed the Singh Sabha Movement and the Gurdwara Reform Movement. He was the prime culprit in the excommunication of Professor Gurmukh Singh and harassment of Sikh intellectuals like Giani Ditt Singh and Bhai Kahn Singh Nabha. Khem Singh Bedi's son, Kartar Singh Bedi (Kartaru *Be-Deen*) supported Mahant Narain Das (Nrainu) who massacred more than hundred Sikhs at Nankana Sahib. SGCP: Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee.

When Sikh Leaders do plain speaking about one another! Spokesman, January 2003, p 25-27.

Kala Afghana, G. S. *Maas Maas Kar Moorakh Jhagre* (Punjabi), 1st ed., 1996, p 302.

Khosa, A. S. You may publish any number of anti-Gurmat writings, our 'Singh Sahiban' will have no objection to it, but if you write against Brahmanical practices, you will be excommunicated from the Panth!! Spokesman, June 2003, p 43-46.

Singh, Sangat, *The Sikhs in History*, 4th ed., 2001, p 96, 100-101

AN INTERVIEW WITH S. KHUSHWANT SINGH: OUR GRAND OLD MAN

The Maritime Sikh Society 10 Parkhill Road, Halifax, NS, Canada, B3P 1R3, Ph : (902)-477-0008

By Jagpal S Tiwana

"A scholar must keep his mind open"

"It was not easy to get Khushwant Singh to agree to a meeting. Perhaps my book reviews of his books published in *The Sikh Review* helped. Whatever the reason, after a couple of telephone calls, he agreed to see me at his residence on the morning of Feb. 15."

"He lives in an apartment complex across the street from Hotel Ambassador in Sujan Singh Park, Delhi. From the outside, it is a majestic looking complex of apartment buildings. However, it is not all that well maintained from the inside. I made it to his door five minutes early for my 11 a.m. appointment." "The door, walls, and hallway wear an old look and are in need of paint. There are cobwebs in the corners. I did not have to wait long and was allowed in by a servant via a side door, which led me to the backyard. The eighty-eight year young man was sprawling on a long easy chair like the Sphinx. I was expecting a well-groomed lawn, decorated with flowery shrubs in British style. However, like the *Sardar sahib* [Sikh gentleman] himself, everything looked aged and somewhat unkempt. Dressed in old crumpled clothes, worn out shoes and socks, Singh looked a little like a neglected widower."

"As we started conversing, I realized that the old warrior is still young at heart and jovial as ever. He exuded warmth and affection and made me feel right at home. There was a healthy glow on his face and he looked much more handsome than he does on television. He is not the cranky old man - impatient, irritable, and snobbish - that I had imagined him to be. Rather, he turned out to be very amiable and easy to get along with."

"Jagpal Singh Tiwana: You mention in your autobiography, *Truth, Love and a Little Malice*, that you were a leftist in your early years at Lahore. What inspired you to embrace this ideology?"

"Khushwant Singh: When I was in England as a student, socialism was much talked about among us. We read and discussed Bertrand Russell and attended lectures by Harold J. Laski. I have not retained many socialistic ideas, but I am still an agnostic."

"J.S.T.: You are a non-believer, yet you spent a night at Bangla Sahib gurdwara to seek the Guru's support during a difficult time in your personal life when your wife had threatened to leave you."

"K.S.: This is one of those things - a contradiction. It was an emotional issue for me. I was born and raised in a Sikh family. I still keep my beard and turban and identify myself with the Sikh community."

"J.S.T.: Some Sikhs say we are discriminated against in India. What do you think?"

"K.S.: No, not at all. They are making progress all over the country. They are in the mainstream of Indian life. They are now found in almost all political parties, even the R.S.S."

"J.S.T.: No Sikh general has been appointed army chief. Harbakhsh's name was recommended by outgoing army chief Kumarmanglam and approved by the Defense Committee, but [then prime minister] Indira Gandhi ignored the recommendations and appointed Manekshaw."

"K.S.: They can't trust a non-Hindu to be the army chief, the most powerful wing of the defense forces, though Arjan

Singh and Dilbagh Singh had gone to the top in the Air Force. May be someone did in the Navy as well, I'm not sure."

"**J.S.T.:** Kapur Singh wrote in *Sachi Sakhi* [true story] that what incensed him most was a letter, issued by the state governor, Chandu Lal Trivedi, warning district authorities in the Punjab against criminal tendencies of the Sikh people."

"**K.S.:** Wrong. No such a document exists. Chandu Lal Trivedi was in a responsible position. How could he give such instructions in writing? It is all a figment of Kapur Singh's imagination. He was bitter because he was dismissed from a government job in a corruption case."

"**J.S.T.:** What do you think of R.S.S. chief Sudershan's statements, which Sikhs find highly offensive?"

"**K.S.:** R.S.S. is a communal organization and dangerous to the country's secular fabric. Look what they did to Muslims in Gujrat. However, they take a different approach with the Sikhs. During the 1984 Sikh pogrom, they did save many Sikh lives. R.S.S. volunteers participated during the tercentenary celebrations of the Khalsa in 1999. They consider the Khalsa to be a military wing of Hinduism and their savior."

"**J.S.T.:** What about the statements that suggest that Sikhs are *keshadhari* [sporting unshorn hair] Hindus? You yourself wrote in *The Wall Street Journal* (Oct. 12, 2001) that Sikhism is a branch of Hinduism."

K.S.: *That is correct. Sikhs are keshadhari Hindus. Their religious source is Hinduism. Sikhism is a tradition developed within Hinduism. Guru Granth Sahib reflects Vedantic philosophy and Japji Sahib is based on the Upanishads.*"

"**J.S.T.:** *Those are loaded statements. You could be accused of blasphemy and summoned to the Akal Takht.*"

"**K.S.:** *They don't have the guts to summon me. They only go after the weak and the timid. Why don't they summon Ranjit Singh who claims he is the real jathedar [high priest] of Akal Takht? Pashaura Singh talked to me after appearing before Akal Takht jathedar. I told him 'what is the point now? You should have contacted me earlier.' No scholar should be summoned to Akal Takht. Is it a religious place or a kotwali (police station)?"*

"**J.S.T.:** How do you view the controversy on the *Dasam Granth*?"

"**K.S.:** This area needs more research. No hasty conclusion should be drawn. I must say that I am not as familiar with it as I should be."

"**J.S.T.:** Some say that Singh Sabha scholars distorted Sikh history and tried to cut all links with Hinduism."

"**K.S.:** Partly true. They did not distort Sikh history; they only emphasized, sometimes too greatly, the differences between the new reform movement, i.e. Sikhism, and the old, traditional, and degenerated Hinduism. What they portray as unique to Sikhism, like unity of God, casteless society, etc. were also preached by other Vaishnava *bhaktas* [saints] of the time."

"**J.S.T.:** Should a *mona* (non-turbaned) or *sahaj-dhari* [unorthodox] Sikh have the right to vote in S.G.P.C. elections?"

"**K.S.:** Why not? As long as someone declares he or she is a Sikh, that person is a Sikh. He or she should have a right to vote. *Sahaj-dharis* have been part of the Panth (community) since the very beginning. Now they say only *amrit-dhari* [baptized] men can do seva at Harmandar Sahib, but not women, even if they are *amrit-dharis*. This is not congruent with the Gurus' teachings: *manush ki zaat sabey eko pehchaanbo* [all humans are equal regardless of caste, creed or gender]. Every Sikh should be allowed to do *seva* [service], whether *amrit-dhari* or non-*amrit-dhari*."

"**J.S.T.:** In your earlier works, you had said that Sikhism is a blend of Hinduism and Sufism. However, later, when Hew McLeod's works started appearing, you wrote in the *Encyclopedia Britannica* that Sikhism is a tradition developed within Hinduism or an extension of the *bhakti* movement."

"**K.S.:** Yes, McLeod's works did change my ideas on this issue. A scholar must keep an open mind. I, however, do not like his new book, *Sikhs of the Khalsa*. He has translated *rahits* [code of conduct documents] authored by many insignificant people. Who was this Chaupa Singh to give *rahit* to the Sikhs? His *rahitnama* says ridiculous things like how to urinate, where to defecate, never trust a woman, etc. Every *nathu khahra* (ordinary Joe) cannot write *rahit* for the Sikhs. It is just like a *maulvi* [preacher] of that masjid [mosque] (pointing to the east) writing instructions in name of Muhammad."

"**J.S.T.:** What do you think of McLeod's research? Sometimes he is called an agent of G.O.I. or R.S.S. or a Christian missionary out to damage Sikhism."

"**K.S.:** That is nonsense. He is a scholar in search of original documents on Sikh history. He has raised many questions. The onus is on us to supply him with the facts. No, he is honest; a skeptic historian."

"**J.S.T.:** Some people discern a pro-Jat bias in your works. Someone on the Sikh Diaspora forum (Yahoo Groups) quoted you as saying, 'Sikhs were nothing before Jats became Sikhs.'"

"**K.S.:** I base my opinion on historical evidence. After Guru Gobind Singh's death, Sikh peasantry rose in arms under Banda Bahadur. Then Jats in the Sikh *misls* [armed groups] fought all through the 18th century to establish Khalsa *raj* [rule]. Out of the 12 Sikh *misls*, 9 were headed by Jat chiefs. In this struggle, they made tremendous sacrifices. If one generation was wiped out, the next generation took up arms. Finally, they emerged victorious at the end of the century. Are Tiwanas Jats? Any relation with that Punjabi woman writer?"

"**J.S.T.:** Dalip Kaur Tiwana? No relationship with her or with the Punjabi film director Harpal Tiwana. However, we were contemporaries at Mahendra College, Patiala. Dalip Kaur was four years senior to me, Harpal was my classmate."

Yes, Tiwanas are Jats. Gurcharan Singh Tohra, former S.G.P.C. chief, is also a Tiwana."

"**K.S.:** We had Muslim Tiwanas, Khizar Hayat and Ummar Hayat - big landlords - as our neighbors in Western Punjab."

"**J.S.T.:** What is your view on the Nanak Shahi calendar?"

"**K.S.:** I have no view on this issue (pause). What is wrong with the Christian calendar which is prevalent all over the world now?"

"**J.S.T.:** Which one of your books earned you the most royalty - your most *kamaoo putt* (highest-earning son)?"

"**K.S.:** My autobiography, *Truth, Love and a Little Malice*, earned me the most money. It earned Rs. 26.5 lakh [1 lakh = 100,000] in the first six months. It is a very big figure for India, probably the biggest ever in Indian publishing. Thereafter, sales dropped as the pirated editions appeared in India, Pakistan, and Bangladesh. Last year it got me only Rs. 1 lakh. The next highest royalty earned was from *The Company of Women*. Both the autobiography and this novel remained on the top of the best-sellers lists for over six months."

"**J.S.T.:** Here is a book for you, *The Maritime Sikh Society: Origin and Growth*, from the Maritime Sikh Society in Halifax, Canada. It may not be of any use to you, but the book does have a few features of some value. It not only lists the addresses and accounts of all Sikhs settled there, but also their years of migration to the region and their places of origin in India or abroad. It covers the story of 174 Sikh refugees who were dropped ashore in Charlesville, Nova Scotia by the Swedish ship, *Amelie*, one fine morning in July 1987. They were illegal immigrants; the Canadian police took them into custody. The notorious terrorist, Talvinder Singh Parmar, brought with him the famous immigration lawyer, Mendel Green, from Toronto. The Maritime Sikh Society took their case to court and got them released. Now, when the history of Sikh settlement in Canada is written, a reference to their entry into Canada often appears along with that of the Komagata Maru incident of 1914."

"**K.S.:** I do know of that incident. The Canadian high commissioner had consulted me. He wanted an unbiased opinion. He said the government of India wanted them back and assured him of a fair treatment. I pleaded with him, 'for heaven's sake, do not hand over the boys to the G.O.I. They would be locked up in jails for all their lives without any trial. They want to settle in Canada. They have sold their lands in order to buy this passage to Canada. They could be very productive citizens. Give them a chance. They are not terrorists, but they will become terrorists if not accepted by Canada.'"

"**J.S.T.:** Thank you! You were so right. All of them are now happily settled in Canada and occasionally visit us or call us to express their gratitude for the help they received in their time of need. One of them has settled in Halifax. You've had a very fulfilling life. Any regrets about things you could not do or achieve?"

"**K.S.:** I have no regrets in life. I long to remain in *charhdi kalaa* (buoyant spirits) till it's my time to go."

"**J.S.T.:** Would you like to be remembered as a historian, journalist, or fiction writer?"

"**K.S.:** Why not all three? I have worked hard on each (stated with pride and an endearing smile)."

"**J.S.T.:** In my humble view, your two volume classic, *A History of the Sikhs*, is a monumental work unmatched by any other Sikh historian. However, as a journalist and fiction writer you have several competitors. Any message for Sikhs abroad?"

"**K.S.:** *Charhdi kalaa*. Keep your spirits high. And don't fight in gurdwaras."

Copyright 2003, Jagpal Singh Tiwana. Please send your comments to Jagpal S. Tiwana: Tiwana@istar.ca

OUT OF THE ASHES

Review by Khuswant Singh

At the time when Khalistan militancy was at its height, I visited Amritsar, Mehta Chowk (headquarters of Jarnail Singh Bhindranwale), Tarn Taran and several surrounding villages. I also interviewed a few young Sikhs who had deserted militant groups and surrendered. Despite my strong disapproval of Operation Blue Star and the repressive methods adopted by our army and police, I regarded Bhindranwale as an evil genius who had misled a gullible section of the Sikh community along a separatist path and the demand for Khalistan as suicidal for the Khalsa Panth.

I supported K.P.S. Gill for resorting to extra-judicial methods to stamp out terrorism. The judiciary was in a state of collapse and magistrates too terrified to refuse applications for bail put by terrorists. The administration was paralysed and people gave in to extortion and violence perpetrated by gangs. If the police caught those with criminal records or those who admitted to murdering innocent people, instead of taking them to court, the police eliminated them. It was jungle justice but it had an element of justification behind it. But even in this savage war of attrition, we expected the police to discriminate between criminals and others who were proving a nuisance to them.

When stories came out about abductions and cold-blooded killings of over 2,000 young Sikhs in Amritsar and Tarn Taran, I refused to accept them simply on records of purchases of wood made by the police to cremate them. Then came the case of **Jaswant Singh Khalra**, a human rights activist who was picked from his house on September 6, 1995, within sight of a few witnesses; he was later seen in police custody by others. He was executed by the police on October 28 and his body dumped in a canal. Khalra belonged to a well-known family with a record of involvement in the freedom movement. He had committed

no crime. There were others like him who were disposed of because the police did not like them. All this has been brought out in **Volume I of Reduced to Ashes: The Insurgency and Human Rights by Ram Narayan Kumar, Amrik Singh, Ashok Agarwal and Jaskaran Kaur. It is spine chilling.**

Asked for his comments, Gill, who claims credit for putting down the insurgency, dismissed it with one word: 'Rubbish'. Well, Mr Gill, it is not rubbish; you and the Punjab police have quite a few awkward questions to answer. The case is with the National Human Rights Commission. You can clear yourself before it. I often wonder why so many senior police officers drink so hard. Now I have a clue.

SHOULD GURU KHALSA PANTH TRAITOR AND CRIMINAL, GURCHARAN TOHRA, BE CONGRATULATED?

Dr Awatar Singh Sekhon (Machaki)

Associate Professor (Retired), Medical Microbiology and Immunology
Director (Former), National Centre for Human Mycotic Diseases CANADA
Managing Editor and Acting Editor in Chief
International Journal of Sikh Affairs ISSN 1481-5435

Hardev Singh Shergill, Secretary-General, Singh Sabha International, Editor in Chief, Sikh Bulletin, published by Khalsa Tricentennial Foundation of North America Inc., 201 Berkeley Ave, Roseville, CA 95678, USA, has offered his warmest congratulations to a Guru Khalsa Panth traitor and criminal, Gurcharan Tohra (a member of the upper house of Brahmin autocracy alias the alleged Indian democracy or Brahmins Zamhooriat/Zulamhooriat, on his supposedly re-election as the president of the Shiromani Gurdwara Prabandhak Committee (SGPC), Amritsar, Punjab, Khalistan (under the Occupation of Brahmin autocracy, its New Delhi administration's (NDA), and NDA's Research and Analysis Wing, since 1st June, 1984. That is the era of "Operation Bluestar" of June, 1984).

Hardev Singh Shergill, where he initiated his crusade against the anti-Guru Khalsa Panth's cancer like the Sadhs or so-called holy men, has made his life's biggest blunder by offering his congratulations to a person who is well known for his anti-Guru Khalsa Panth activities, a party to the "Operation Bluestar" of June, 1984, a deliberated armed attack on the Sikh Nation, Punjab, Khalistan, the holy and historic Homeland of the Sikhs, and a person well known for his close links with the NDA's RAW [please see: *Chakravayuh Web of Indian Secularism* by Sardar Gurtej Singh, IAS and IPS (former) and the Professor of Sikhism, ISBN 81-85815-14-3, see pages 180-187].

Gurcharan Tohra, along with Sadh Harchand Longowal and others, was the person who had said, "If army enters in the Darbar Sahib Complex or the Golden Temple Complex, it will go over my dead body. The Sikh Nation recovered more than 100,000 bodies of innocent Sikh infants, children, youth, male and female folks and elderly, but the body of Gurcharan Tohra and other associates, especially Sadh Longowal were missing. In fact, Gurcharan Tohra,

Sadh Longowal and others (traitors and criminals) surrendered to the forces of the Brahmin autocracy's NDA forces. Gurcharan Tohra called Saint-soldier Jarnail Singh Khalsa (Bhindranwale) a 'Sadh' while visiting Vancouver, BC, CANADA in 1999 and he had to leave the meeting for insulting 'Shaheed-Bilas Sant Jarnail Singh (Khalsa, Bhindranwale)'.

The question here is **how could a traitor and criminal of Guru Khalsa Panth be congratulated**, knowing perfectly well that "Gurcharan Tohra" has been an agent of the Research and Analysis Wing and have had a history of anti-Guru Khalsa Panth and anti-Sikh Nation activities? Those who congratulate the criminals and traitors of Guru Khalsa Panth have been revealing their 'opportunism', and Hardev Singh Shergill has revealed his inside. It is highly regrettable, unforgivable and unpardonable act to 'congratulate' the Guru Khalsa Panth traitor and criminal. Best wishes. May Waheguruji, the wonderful Lord, Khudawand Bakhshinda give us all strength to call spade a spade.

[Congratulatory letter was a covering letter accompanying the letter and resolutions of the SSI Conference held at Roseville on Aug. 1&2nd. Protocol demanded it. This letter appears on p.10 of The August issue of The Sikh Bulletin. In it I have taken the opportunity to appeal to his conscience to, as a final act of his life, take steps that he failed to take during his quarter century of stewardship of SGPC, to usher in Sikh Renaissance. As far as my personal views are concerned about the past behaviour of Mr. Tohra, he appears in The Sikh Bulletin Hall of Shame alongwith S. Badal. This letter provided Mr. Tohra the opportunity to recant and seek forgiveness of the Panth for his past transgressions. ED]

LETTERS TO THE EDITOR

My only reason to write to you last was to ask S. Ishwinder Singh a specific question that he has completely ignored and started with name-calling. Now I would like to ask the same question again, "Is there any place that Guru Ji said in addition to living right, one has to appear a certain way, sit a certain way, eat a certain way, etc., and if they did not do these things, then they are not Sikhs?"

Because S. Ishwinder Singh sounded like he knew it all and if he finds a Shabad in Guru Granth Sahib Ji, then we can stop telling one another that you are not a Sikh and all of us can stop bickering, hopefully. Before writing to you, I had asked hundreds of knowledgeable Sikhs the same question. Everyone said "no"; there is no such Shabad in Sri Guru Granth Sahib Ji. In fact, during the 239 years Guru Nanak Dev Ji and his spirit through nine more Gurus, it was never said that I am not your Guru and you are not my Sikh to anyone.

When he called me ignorant, his information comes from Bhai Desa Singh and Bhai Sant Singh and not from Guru Ji. In their poems they have portrayed that when Guru Gobind Singh Ji took amrit from the five beloved ones (Punj Pyaras) he gave Guru-ship to them. If such was the case, then why nine years after that did he give Guru-ship to Sri Guru Granth Sahib Ji.

Well versed in Gurbani, Gursikhs have explained to us that Guru Ji wanted us to learn that no matter how powerful we become, we should never lose humility. Yes, all Gurus and the eternal Sri Guru Granth Sahib Ji give a lot of power to the sangat to solve our feuds but always under the guidance of the Guru. S. Ishwinder Singh has raised a couple of other questions.

We know from the history that all the Sikhs living and fighting along side of Guru Ji were not amritdharis. Why? We know from the history there never have been more than ten percent of the Sikhs who were amritdharis. Why? To clarify my other statements, please read Rehat Maryada of 1935. I remember the same instructions given to us when we took amrit at Akal Takhat Sahib in 1943. I do not want to waste your time and take precious space in the Sikh Bulletin so I will make this short.

I am going to close with advice to S. Ishwinder Singh. Please do not write degrading stories because there are lot of people who know many stories like that. I am going to close with one such type of story and promise I will try not to waste space in the Sikh Bulletin again.

The first time I heard this story was 75 years ago. There was a herd of donkeys in the wild and living well until one year, when there was a drought. There was no rain and also no grass. At that time, one of the donkeys came across a lion's skin. He put that on and walked toward the herd. When the donkeys got a glimpse of him, they all ran as far as they could. This donkey, the one in the lion's skin, got a good fill (a good stomach) because no one was there to share it with. He got accustomed to it and did it over and over again. One day, the leader of the donkey herd smelled something fishy, so he decided to test it. He started hee-hawing (making the noise that donkeys do) and the donkey in the lion's skin responded as a donkey by hee-hawing and proved that donkey is always a donkey, even in a lion's skin.

I hope and pray that Waheguru gives us the courage and wisdom to tolerate and respect each other so we could portray the Sikh religion as it was and will be an unequalled religion in the world. We all should try to be the best Sikhs we can be and not force or use profanity to the ones who do not agree with us because guru will never approve the method. Very sincerely,

Gulzar S. Johl, M.D. Yuba City, California

*

I am one of the recipients of the Sikh Bulletin which, I find very educational and informative and you are doing a wonderful job in educating the closed minded Sikhs who need mental illumination. As the publication is free I wish to contribute towards its publication, please let me know, whether you accept Credit Card or shall I send my cheque.

With kind regards & Sat Sri Akal, Bawa Singh Jagdev' N.S.W. Australia

*

I would like to e-mail Gurbakhsh Singh Kala Afghana to express my admiration for his audacity and wisdom. I salute him as one of our great reformers in this "Sikh Dark Age". But History has taught us that all the events that are taking place are necessary to give birth to a new generation of Sikhs committed to the only Eternal Truth.

Claudia Gaspar Soares Martins São Paulo, SP (BRAZIL)

*

ਦਸਮੇਸ਼ ਦਰਬਾਰ ਲੰਡਨ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਅਕਾਲ ਸਹਇ! ਗੁਰ ਫਤਹ !! ਅਦਾਰਾ ਸਿੱਖ ਬੁਲੇਟਨ ਜੀਓ ! ਗੁਰ ਫਤਹ !

ਸੰਪਾਦਕੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੀਓ, ਆਪ ਦਾ ਪਰਚਾ ਸਿੱਖ ਬੁਲੇਟਨ ਇਕ ਮਿਤਰ ਦੇ ਘਰੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਹੈਰਾਨਗੀ ਹੋਈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ 'ਤਿੰਨ ਅੰਕ' ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਸੁ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਚੌਥਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਸ਼ਾਇਦ ਪੋ.

ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪੰਥ ਵਿਚੋਂ ਛੇਕ ਕੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਥਾਪੇ ਗਏ, ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਛੇਕੇ ਗਏ ' ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਅਰਦਾਸਿ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਆਪ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਸਿੱਖ ਬੁੱਧੀ ਜੀਵੀਆਂ ਤੇ ਪੰਥਕ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਛੇਕਿਆ ਜਾਂ ਪੰਥ ਚੋਂ ਦੂਰ ਧੱਕਿਆ ਸੀ-ਪੜ੍ਹੇ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੀ ਕ੍ਰਿਤ 'ਰਿਪਵਮਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼'। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ, ਡਾ. ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ ਜੀ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਈ। ਫਿਰ ਡਾ. ਪਿਆਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੁਣ ਸੁ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾਂ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆ ਗਈ। ਅੱਗੋਂ ਪੰਜਵਾਂ ਪਿਆਰਾ ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਵੀ ਬਲੀ ਦਾ ਬਕਰਾ ਬਣ ਜਾਣਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਸ਼ਾਇਦ ਟੌਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਪਿਰਤ ਨੂੰ ਰੋਕ ਲੈਣ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਸਾਜਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਹੋਇਆ ਤਦ ਇਹ ਵੀ ਛੇਕੇ ਜਾਣਗੇ। ਗੁਰੂ ਭਲੀ ਕਰੇ-ਦੇਖੋ ਰੰਗ ਕਰਤਾਰ ਦੇ। ਦਾਸਨ ਦਾਸ:

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਦਸਮੇਸ਼ ਦਰਬਾਰ ਲੰਡਨ।

ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਦੋਹਰੇ ਮਾਪਦੰਡ ਤੇ ਗਦਾਰੀ

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੂਚ, ਐਡਵੋਕੇਟ

ਹਰ ਕੌਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਿੱਤੇ ਦੀ ਲੋੜ:

ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਸ਼ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਘਰ ਦੀ ਉਨੀ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਰੋਟੀ, ਕਪੜੇ ਆਦਿ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਕੌਮ ਨੂੰ ਵਖਰੇ ਘਰ ਦੀ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ ਲੋੜ ਹੈ। ਗੱਲ ਸਮਝਣ ਤੇ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਹੈ, ਝਗੜੇ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਰਯਾਦਾ (ਕਾਨੂੰਨ ਤੇ ਨਿਯਮ) ਹਰ ਕੌਮ ਦੇ ਇਕ ਸਾਰ ਹੋਣੇ ਚਹੀਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਬਹੁ-ਕੌਮੀ, ਬਹੁ-ਧਰਮੀ ਤੇ ਬਹੁ-ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੌਮਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਅਲੱਗ 2 ਖਿੱਤੇ ਹੋਣ ਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿੱਤਿਆਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਤੇ ਉਸਾਰੂ ਵਿਰਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਕਾਨੂੰਨ ਤੇ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਇਤਨੇ ਵੱਡੇ ਮੁਲਕ ਦਾ ਜਿਥੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਸਦੀਵੀ ਸਾਂਝ ਬਣਾਉਣੀ ਬਿਲਕੁਲ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਉਥੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਚਲਾਉਣ ਵਿਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਘਾਣ ਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਵਿਚ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਤਾਂ ਜ਼ੋਰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਦਲੀਲ, ਅਪੀਲ ਤੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇੱਥੇ ਪਸੀਨਾ ਹੀ ਵਹਾਇਆ ਤੇ ਖੂਨ ਹੀ ਸੁਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸਗੋਂ ਤੜਫ-ਤੜਫ ਕੇ ਖੂਨ ਕਢਵਾਇਆ ਵੀ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਵੀ ਸਾਥੋਂ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਲੋੜ ਬਾਰੇ ਕਿਉਂ ਨਾ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ? ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਤਨੇ ਆਪਣਾ ਦਰਦ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ਤੇ ਕਿਤਨੇ ਛੁਪਾਈ ਬੈਠੇ ਹਨ ਤੇ ਕਿਤਨਿਆਂ ਨੇ ਲਿਖ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਾ? ਇਹ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਲਾਉਣਾ ਔਖਾ ਹੈ। ਕੀ ਮੈਂ ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਘੜੀਆਂ ਕਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਕਹਿ ਛੱਡਾਂ? ਜਿਵੇਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਲਈ ਘਰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹਨ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਕਿੰਤੂ-ਪ੍ਰੰਤੂ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਗੱਲ ਤਾਂ ਸਮਝਣੀ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣੀ ਵੀ ਪਹਿ ਤਾਂ ਹੀ ਵਿਗੜੀ ਸੁਧਰੂਗੀ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਆਉਗੀ। ਪਰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਸਰੂਪ ਹੀ ਵਿਗੜ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਠੱਸਿਆ, ਵਿਕਾਉ, ਮੌਕਾਪਸਤ, ਬੁਝੜ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਸ਼ੇ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾਈ ਫਿਰਦਾ ਟੋਲਾ ਨਾ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਤੇ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਅਮਲ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਦੂਰ ਹੀ ਹੈ। ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਖੁਦ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਭਾੜੇ ਦੇ ਟੱਟੂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰਾਜਸੀ ਢਾਂਚਾ ਮਾਫੀਆ ਗਰੋਹ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇਸ ਗਰੋਹ ਵਿਚ ਵੱਖਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਧੜੇ, ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਾਗਰੂਕ ਲੋਕ ਇਸ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਗੂ ਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਦਿ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਭੁਲੇਖਾ-ਪਾਉ ਲੋਕਰਾਜ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਉਭਰੇ ਰਹਿਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਦੁਖਦਾਈ ਤਾਂ ਹੈ ਹੀ ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਦੁਖਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਭੁੱਲਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਰਮ-ਖਿਆਲੀ ਤੇ ਸੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਖੁਦ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਮਥੋਟੇ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹੁਣ ਮਾਨਯੋਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਸ੍ਰੀ ਅਟੱਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜਾਂ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉਤੇ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਦੁਰਗਾ

ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਸ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ, “ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਇਸ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ”। ਪੂਰੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ‘ਤੇ ਹੋਏ ਜ਼ੁਲਮ ਤੇ ਖੁਸ਼ ਸੀ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਅੱਜ ਤੱਕ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅਫਸੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਪਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਦੂਰ ਰਹੀ।

ਅੱਜ ਹਿੰਦੂ ਪੱਖਪਾਤੀ ਧਰਮ (ਬੰਦੋਬਸਤ) ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਸਟੇਟ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਮਾਣਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੱਖਪਾਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਤੋਂ ਔਖੇ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਕਈ ਨਵੇਂ ਗੁੱਟ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਖਿਲਾਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਗੁੱਟਾਂ ਪਾਸ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਤੇ ਬੇਹਿਸਾਬੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਥਾਂ ਜਿਉਂਦੇ ਗੁਰੂਆਂ, ਬਾਬਿਆਂ, ਸਾਧਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਲੜ ਲਾਉਣ ਦੀ ਨਿੱਤ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਘੜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਸੁੰਤਲਨ ਵਿਗਾੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇੱਥੇ ਆਪਣਾ ਬਹੁਮਤ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਿੱਖ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ‘ਸਿੱਖ’ ਸ਼ਬਦ ਹਟਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ‘ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਤਾਂ ਹੁਣ ਵਿਕਸਿਤ ਸੰਸਾਰ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਕਸਿਤ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਹੁੰਚ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਸਹੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਕਰਨ ਤਾਂ ਹੀ ਠੀਕ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਤੋਂ ਖੁਦ ਡੇਰੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਥੋਂ ਫਿਰ ਉਹ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਲੈਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਤਾਂ ਆਖਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੱਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਹੀ ਪਿਆ ਕਿ, “ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਲਈ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਆਗੂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ”। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਇੱਕ-ਦੁੱਕ ਮਿਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕੇ ਜੋ ਖੁਦ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਚਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਮੰਦਹਾਲੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਸਿੱਖ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਇਸ ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਸਵਾਰਥ ਵੀ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਥੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਵਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕਿ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਬਣੇ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਚੌਣੀ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੱਖਾਂ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟੀ ਬਣਾ ਕੇ ਨਕਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਲਈ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਰੋਗੀਆਂ ਵਾਂਗ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਸਟੈਂਟ:

ਹੁਣ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਪਿੱਠੂਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਟੋਲੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਮੋਹਰਾ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਹਮਦਰਦੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਹਮਦਰਦੀ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਵਟੋਰੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣ ਦਾ ਯਤਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਅਟੱਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਜੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੁਢਾਪੇ ਅਤੇ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਕਾਰਨ ਸੁੰਘੜਿਆ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ “ਲੋਹ ਪੁਰਸ਼” ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ, ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਅਟੱਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਜੀ ਦੀ ਥਾਂ ਲਿਆਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਾਫੀ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਖਿੰਡੇ-ਪੁੰਡਰੇ ਤੇ ਨਕਾਰਾ ਹੋਈਆਂ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦਬੋਚ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾਉ ਆਗੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਰਮ-ਖਿਆਲੀ ਮਖੌਟਾ ਪਾਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਆਦਿ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ (ਸੰਘ) ਦੀ ਝੋਲੀ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਹ ਖੇਡੀ ਜਾ ਰਹੀ ਲੁਕ-ਮਚੀਦੀ ਬਾਰੇ ਤਸੀਹੇ ਝੱਲ ਚੁੱਕੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਬੇਬਖ਼ਰ ਹੈ। ਹੁਣੇ ਹੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਨਾਲ ਛਪੀ ਖਬਰ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਦਿੱਤਾ, “ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਹੂ ਡੋਲ੍ਹਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੀ ਸਿਰ ਵਾਰ ਕੇ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੌਤੇ ਸਵਾਰਥੀ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਹਿੱਤਾਂ

ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਗੈਰਾਂ ਵਰਗਾ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੀ ਮੁਲਕ ਅੰਦਰ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ” ਸਿੱਖ ਸ਼ਹਾਦਤ-ਅਗਸਤ 2003 ਪੰਨਾ (4)। ਇਸ “ਲੋਹ- ਪੁਰਸ਼” ਨੂੰ ਹੁਣ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੌਮ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਪਰ ਨਰਮ-ਖਿਆਲੀ (ਮਖੌਟੇ) ਸ੍ਰੀ ਅਟੱਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜਾਂ ਵਲੋਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ‘ਤੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਕੰਮ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਕੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਯਾਦ-ਚੇਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ? ਉਸ ਨੂੰ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਕਿਧਰੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਵੋਟ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਪੱਛਤ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾਅਰੇ ਲਾਉਂਦੀ ਹੋਈ, ਕੁੜੀਆਂ ਸਮੇਤ ਫੌਜੀਆਂ ਅੱਗੇ ਨੱਚਦੀ-ਟੱਪਦੀ ਲੱਡੂ ਵੰਡਦੀ, ਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਵਰਤਾਉਂਦੀ ਸੀ।

ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਰ ‘ਸੰਘ ਪਰਿਵਾਰ’ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਨਵੰਬਰ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸਿਰਫ ਇਹ ਆਪਣੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਮੁਸਕਰਾ ਕੇ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਹਮਦਰਦੀ ਵਜੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ। ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਤਲੇਆਮ ਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਲੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਹੋ ਜਾਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਸਫਾਈ ਦੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਨਵੰਬਰ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦਾ ਆਸਰਾ ਹਰ ਵੇਲੇ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਹੀ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾਏ, ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬੋਸ਼ਰਮੀ ਨੂੰ ਪੱਲੇ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਸਫਾਈ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਬੜੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ, ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਨਰਮ-ਖਿਆਲੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਖਵਾਇਆ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬਲੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਸੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਦੂਸਰੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਖਿਲਾਫ ਖਾਸ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਅਧੀਨ ਵਾਵੇਲਾ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ ਕਿ ਹੁਣ ਅਡਵਾਨੀ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਅਟੱਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਂਗ ਨਰਮ-ਖਿਆਲੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਭਾਰਤ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਟੁੱਟ ਰਹੇ ਲੋਕ ਇਸ ਨਾਲ ਮੁੜ ਜੁੜ ਜਾਣ। ਅਸਲ ਗੱਲ ਵਿੰਗੋ-ਟੇਥੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੰਦਰ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਛਾਲ ਕੇ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਵੋਟਾਂ ਵਟੋਰਨ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਦਵਾਲੀਏਪਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਮੰਦਰ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡੇਗੀ ਭਾਵੇਂ ਅੰਤ ਇਸ ਨਾਲ ਮੁਲਕ ਟੁੱਟਣ ਕਿਨਾਰੇ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਆ ਜਾਵੇ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ ਸਿਰਫ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭਲੇ ਦਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਫਿਰਕੂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਵੀ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਬਾਰੇ ਇਹ ਵਿਕਸਿਤ ਮੁਲਕ ਵੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ।

ਇਕ ਭਖਦਾ ਸਵਾਲ ਹਰ ਇਕ ਸਿਆਸੀ ਜਾਗਰੂਕ ਇਨਸਾਨ ਪੁੱਛ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ-2004 ਵਿਚ ਜਿੱਤ ਕੇ ਕੌਣ ਆਉਂਦਾ? ਅੱਜ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਬਾਣੇਦਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਸਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਛਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਤੇ ਹੋਰ ਗੁਆਂਢੀ ਮੁਲਕਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਵੱਸ ਚੱਲੇ ਸਿਰਫ ਉਥੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਹੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ। ਅਮਰੀਕਾ ਤਾਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਉਹ ਤਾਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਸੰਸਾਰ ਅੰਦਰ ਅਮਨ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਹੀ ਬਣਨ ਤੇ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਉਹ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਵੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਪੈਸੇ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਤੇ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਲੋਕ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਅਰੇ ਲਾਉਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ‘ਦੇਸ਼ ਕਾ ਨੇਤਾ ਕੈਸਾ ਹੋ’ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ‘ਜਿਸਕੀ ਜੇਬ ਮੇਂ ਪੈਸਾ ਹੋ’। ਜੇ ਇਹ ਗੱਲ ਦਰੁੱਸਤ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪੈਸੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਵਰਤੇਗਾ। ਇਸਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਅਮਰੀਕਨ ਚੋਣ ਲੜਨਗੇ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣਾ ਅਸਰ ‘ਰਿਮੋਟ ਕੰਟਰੋਲ’ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਖਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹੁਕਮਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਚੱਕਰ ਤੇ ਚੱਕਰ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਲਗਦਾ ਹੈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤਹਿ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮਖੌਟਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਹੀ ਰਾਜ ਚਲਾ ਸਕਣਗੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬੁਰੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਟਾਲੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ।

ਇਸ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੀ ਤਹਿ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕੌਣ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆਏਗਾ ਸਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਤਹਿ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਸਾਂਤੀ ਰਹਿਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਦਅਮਨੀ। ਪਰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਂ ਲੱਭ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤੀ ਹੁਕਮਰਾਨ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਤੇ ਦਬਾਅ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਰਾਜ ਕਰ ਸਕਣਗੇ ਭਾਵੇਂ ਹੋਰ ਮੁਲਕ ਰੂਸ ਆਦਿ ਵੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਲੁਕਵੇਂ ਵੰਗ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਨੀਤੀਆਂ ਤਹਿ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਹੁਣ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਲੱਭਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ-2004 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਕੌਣ ਆਉਂਦਾ?

ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ (ਮਾਫੀਆ ਗਰੋਹ) 'ਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼:

ਪਹਿਲਾਂ ਗੱਲ ਵੀ ਮਾਫੀਆ ਗਰੋਹ ਦੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦੀ ਚੱਲੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ। ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਕੇ ਬਿਨਾਂ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਿਆਂ ਕਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਨੇਤਾ ਹਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਦੀ ਲਗਭਗ ਤੀਹ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਗੱਲ ਦਸਦਾ ਹਾਂ। ਸੁਰਜੀਤ ਨੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਸ. ਗਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਪਿੰਡ ਜੁਗਿਆਣਾ (ਲੁਧਿਆਣਾ) ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਗੰਨੇ ਚੂਪਦੇ ਤੱਕਿਆ ਤੇ ਪੁੱਛਿਆ: ਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਗੁਰਦੀਪ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ: ਜੀ ਗੰਨੇ ਚੂਪ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਸੁਰਜੀਤ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੋੜਵਾਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ: ਇਹ ਕੰਮ ਤਾਂ ਡੰਗਰ ਵੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਦੀਪ ਮੁੜ ਕਿਹਾ: ਤੁਸੀਂ ਦੱਸੋ, ਫਿਰ ਕੀ ਕਰੀਏ? ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਆਉ। ਗੁਰਦੀਪ: ਕਿਹੜੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ? ਸੁਰਜੀਤ ਨੇ ਕਿਹਾ: ਜਿਸ ਨਾਲ ਵੀ ਚਾਉ-ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਗੁਰਦੀਪ: ਨਹੀਂ ਜੀ, ਸਾਡਾ ਤਾਂ ਪਿਛੋਕੜ ਸਿੱਖੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੁਰਜੀਤ: ਮੈਂ ਕਦੋਂ ਕਿਹਾ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋ-ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਗੁਰਦੀਪ: ਉਹ ਕਿਵੇਂ? ਸੁਰਜੀਤ: ਇਹ ਕੰਮ ਮੇਰਾ ਰਿਹਾ- ਸੁਣ! “ਕੁੱਝ ਪੈਸਾ ਖਰਚ... ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਵਧਾ ਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਰੱਖ... ਇੱਕ ਇਕੱਠ ਕਰ ਜਿੱਥੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾ...” ਗੁਰਦੀਪ ਨੇ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਟੋਕਦਿਆਂ ਕਿਹਾ: ਪਰ ਉਹ ਮੇਰੇ ਕਹੇ ਕਿਵੇਂ ਆਉਣਗੇ? ਸੁਰਜੀਤ: “ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਕਹਿ ਦੇਵਾਂਗਾ... ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਇਕੱਠ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ... ਬਸ ਤੂੰ (ਗੁਰਦੀਪ) ਭਰੇ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਜੱਥੇਦਾਰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਦੇ ਗਲ ਵਿੱਚ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਸੌ (100) ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੋਂ ਹਾਰ ਪਵਾ ਦੇਣਾ ਹੈ...” ਗੁਰਦੀਪ: ਜੀ, ਜੀ, ਇਹ...। ਸੁਰਜੀਤ: ਬਸ ਚੁੱਪ ਕਰ... ਦੇਖੀਂ ਸਭ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਉ। ਸ. ਗਰਦੀਪ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, “ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਤੇ ਕੀਤਾ... ਸਟੇਜ ਉੱਤੇ ਬੈਠਾ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਹੈਰਾਨਗੀ ਨਾਲ ਦੇਖਦਾ ਹੋਇਆ ਦੰਗ ਰਹਿ ਗਿਆ ... ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਹਾਂ... ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਅੰਕਲ (ਸੁਰਜੀਤ) ਦੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਮੇਰੀ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ... ਹੁਣ ਵੀ ਡਾਇਰੀ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਹੈ... ਗੱਲ ਕਿ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਿੱਖਾਂ ਸੰਪਰਕ... ਸਾਡਾ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਵੇਂ ਵੀ ਆਗੂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲਿਆਂਦੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਦਿਖਾਉਣੀ ਨਾ ਕਿ ਅਕਲ... ਬਸ ਫਿਰ ਗੱਡੀ ਰੁੜ੍ਹ ਪੈਂਦੀ ਹੈ”। ਸ. ਗੁਰਦੀਪ ਨੇ ਇੱਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ, “ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣ, ਕੰਮ ਆਉ (ਸਪਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਸੀ ਕਿ ਸਮਾਂ ਆਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਖੀ)... ਸ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਦੱਸਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਸ. ਗੁਰਦੀਪ ਨੇ ਸੰਕੋਚ ਨਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਸੇਧ ਸਿੱਖ ਧਰਮ 'ਚੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਉਲਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ”। ਇੱਕ ਦਿਨ ਬੜੇ ਖੁਸ਼ ਸਨ। ਕਚਹਿਰੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, “ਮੈਂ ਫਿਰ ਇੰਮਪਰੂਵੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਤੇ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਮੇਅਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਐਵੇਂ ਹੁੜ੍ਹ ਮੱਤ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰਹੀਂ ... ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਮੈਥੋਂ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਵਾ ਲਵੀਂ”। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਸੁਪਨਾ ਪੂਰਾ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਗਮ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਗਲਤ ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਝੋਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਤੇ ਬੋਲੀ ਦੀ ਮਿਠਾਸ ਤੋਂ ਸਦਾ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਤੋੜ ਗਿਆ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜਸੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਰ ਖਿਡਾਰੀ ਦਾ ਪਿਤਾਮਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਪਦਾਇਜ਼ੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਬਲਵੰਤ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਰਟਾ ਕੇ ਸ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਬਣਾ ਕੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੱਕਾ ਫਿੱਟ ਕਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਭੁਲੇਖਾ ਪੈ ਗਿਆ ਕਿ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਐਲਾਨ ਕੇ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਰਹਿਤ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਿਆ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਵੀ ਆਪਣੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦੱਸ ਕੇ ਕਿ ਮੈਂ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਹਾਂ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਉਂ ਲੱਗਿਆ ਜਾਂ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇ ਕੰਮ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਭੋਗ ਸ. ਬਾਦਲ ਰਾਹੀਂ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ‘ਸੰਘ ਪਰਿਵਾਰ’ ਦੀਆਂ

ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੋਹਰਾ ‘ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ’ ਪਾ ਦੇਵੇਗੀ। ਬਲਵੰਤ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਦਾ ਰਾਜਸੀ ਗੁਰੂ ਵੀ ਹਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਹੀ ਹੈ। ਸੁਰਜੀਤ ਬਾਰੇ ਆਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚੀ ਦੀ ਚੋਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤ ਸਕਦਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੇ ਕਦੀ ਚੋਣ ਲੜੀ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਰਾਜਸੀ ਨੇਤਾ ਤੇ ਖਿਡਾਰੀ ਜੋਥ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਧ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ? ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਸੁਈ ਕੰਬਦੀ ਹੈ:

ਅੱਜ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਆਗੂ ਦੱਸਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਨਾਲ ਮਿਲਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਣੇ ਹੀ ਸ. ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਤਿਹਾੜ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰੋ. ਦਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਆਏ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋ. ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸਭ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿੰਦਿਆਂ ਬਹੁਤ ਟਹਿਲ-ਸੇਵਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਹੋ ਰਹੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਗਿਆਰਾਂ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਇੱਕ ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਯਾਦ ਆ ਗਈ। ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਰੋਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘਰ ਖੁਸ਼ੀ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੜਕਾ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ‘ਜੱਸੀ’ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ “ਮਹਿਤਾ-ਚਾਵਲਾ ਦੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ” ਦੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣ ਗਿਆ। ਮਹਿਤਾ-ਚਾਵਲਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ‘ਤੇ 32 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਿਆ ਦੇ ਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਿਆ ਸੀ ਜੋ ਉਸਦੇ ਪਿਓ ਦੇ ਦੱਸਣ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚੋਂ ਕਢਵਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਬੱਚਤ ਦਾ ਪੈਸਾ ਉਕਤ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਵਾਅਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਨੂੰ ਫਰਜ਼ੀ ਪੁਲਸ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਣਾ ਕੇ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ। ਜੱਸੀ ਦੇ ਪਿਓ ਨੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਲੀ ਰਾਤ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਬਾਣਾ ਬਾਘਾ ਪੁਰਾਣਾ ਵਿੱਚ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਨਾਲ ਹੋਰਾਂ ਸਮੇਤ ਆਪਣੀ ਮਿਲਣੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਟਹਿਲ-ਸੇਵਾ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਥੱਕ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਐਸ. ਐਚ. ਓ. ਸਾਹਿਬ ਸਾਡੇ ਪੁੱਤਰ ਜੱਸੀ ਨਾਲ ਰਾਤ ਦੇ ਢਾਈ ਵਜੇ ਤੱਕ ਬੜੀ ਹਲੀਮੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੇ ਦੇਖੇ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ‘ਜੱਸੀ’ ਜੋ ਕੁਝ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਨੂੰ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਸਭ ਕੁਝ ਦਿਓ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਰਾਤ ਦੇ ਲਗਭਗ ਢਾਈ ਵਜੇ ਤਕ ਜੱਸੀ ਨਾਲ ਬਾਣੇ ਰਹੇ। ਬਾਘਾ ਪੁਰਾਣਾ ਦੇ ਬਾਣੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ਼ਨਾਨ ਤੇ ਪਾਠ ਆਦਿ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ ਹੈ। ਬਾਣੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਵਰਤਾਵਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਦੱਸ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਬੰਧੀ ਕੀਤੇ ਦਰਜ ਕੇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਸੇ ਬਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਉਸੇ ਰਾਤ ਸਵੇਰੇ 4 ਵਜੇ ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਜੱਸੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ ਸੀ। ਮਹਿਤਾ-ਚਾਵਲਾ ਫਿਰ ਖਬਰਸਾਰ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ‘ਜੱਸੀ’ ਵਰਗਾ ਹੋਰ ਜੋਸ਼ੀਲਾ ਗਾਹਕ ਪੁੱਛਣ ਗਏ ਸੀ। ਜੱਸੀ ਦੇ ਪਿਓ ਨੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਤੇ ਭਜਾ ਦਿੱਤੇ। ਪੜਤਾਲ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ “ਰੋਡੇ ਪਰਿਵਾਰ” ਇੱਥੇ ਸੰਤਾ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨਾਲ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ‘ਜੱਸੀ’ ਦਾ ਇਸ ਗੱਲ ਵਲੋਂ ਖੁਲ੍ਹੇਆਮ ਤਕਰਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਕੁੜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜੱਸੀ ਨੇ ਵਾਪਿਸ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਮੌਕੇ ਤੇ ਅਫਸੋਸ ਕਰਨ ਆਇਆ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਸੱਜਣ ਵੀ ਭਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੀ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ‘ਜੱਸੀ’ ਦਾ ਜਾਣੂ ਸੀ ਤੇ “ਮਨਜੀਤ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ” ਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਗੂ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਥੇ ਉਸਦੀ ਬਰਾਦਰੀ ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਦੀਆਂ 62000 ਵੋਟਾਂ ਹਨ ਉਸਦਾ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਬਣਨਾ ਯਕੀਨੀ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ‘ਜੱਸੀ’ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਹਵਾ ਬਾਹਰ ਕੱਢੀ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਵੀ ਬਾਘਾ ਪੁਰਾਣਾ ਦੇ ਬਾਣੇਦਾਰ ਤੇ ਹੋਰ ਪੁਲਸ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਦੇ ਕਿੱਸੇ ਸੁਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਸ ਇਉਂ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਭਰਵੀਂ ਦਾਹੜੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਬੜੇ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਹੀ ਸਮਝ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਆਖਰ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਕੂਟਰ ਤੇ ਚਾਲਕ ਦਾ ਇੰਤਜਾਮ ਕਰ ਹੀ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਮੁੜ ਕੇ ਕੋਈ ਉੱਘ ਸੁੱਘ ਨਹੀਂ ਕੱਢੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਤੱਥ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਸਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰੋ. ਦਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਟਹਿਲ-ਸੇਵਾ ਦੀ ਖਬਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਡਰ ਵੀ ਲੱਗਿਆ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਵੀ ਹੋਈ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਆਪਣੇ

ਆਪ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਨਰਮ-ਖਿਆਲੀ ਸਾਬਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋ. ਦਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮਾਫ ਕਰਾਉਣ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਬਰੀ ਹੀ ਕਰਵਾ ਕੇ ਕਹੇ ਜਾਂਦੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਵਜੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਹੀ ਥਾਪ ਦੇਣ। ਫਿਰ ਤਾਂ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਪਰ ਡਰ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਧਰੇ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਾ ਹੀ ਨਾ ਕਰ ਦੇਣ। ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਜਾਣੇ ਜਾਂ ਜਾਣਨ ਉਕਤ ਦੱਸੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਿਲਣੀ ਕਰ ਰਹੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਆਗੂ। ਹੁਣ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਆਈ.ਐਸ. ਆਈ ਦੇ ਏਜੰਟ ਤੇ ਕਿਹੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਦੇ ਮਿੱਤਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖਬਰਾਂ ਦੋਨੋਂ ਹੀ ਛਪ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਭੰਬੜ-ਭੂਸੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਹ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਹੇ ਜਾਂਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਗਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਧੀ ਸੈਂਟਰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੀ ਇੱਕ ਕਾਫਲਾ ਹੋਰ ਤੁਰਿਆ ਫਿਰਦਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਸੱਚੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਧੀਕ ਡਾਈਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ. ਪੀ. ਤਿਵਾੜੀ ਨੂੰ ਛੇੜ-ਛਾੜ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫਸਾਉਣ, ਕਹਾਣੀ ਘੜਨ ਤੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਸੀ ਉਸੇ ਟੋਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਖਾੜਕੂਆ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਆਸਰੇ ਉਠਾਇਆ ਵਕੀਲ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਲਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋ. ਦਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਰੱਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੂਰਬੀ ਸਿਰੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਲਹਿਰ, ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਚੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣਾ ਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਦਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੀ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਸਿੱਧੀ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਢੰਡੋਰਾ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਪੱਛਮ ਤੇ ਪੂਰਬੀ ਸਿਰੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਦੁਹਾਈ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ ਫਿਰ ਵੀ ਦੋਨੋਂ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੋਂ ਆਗੂ ਦੇਣੇ ਹਨ ਉਹ ਤਹਿ ਕਰ ਲਏ ਹਨ ਪਰ ਸਿਰਫ ਦੇਖਣਾ ਇੰਨਾ ਹੀ ਬਾਕੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਪੰਡਤ ਕਿਸ ਦੀ ਵਫਾਦਾਰੀ ਦੇ ਰਾਸ਼ੀਫਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਛੁਪਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਭੁੱਲਣੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਨਾਲ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ: ਸਿੱਖ ਪਤਿਤ ਹੋ ਗਏ, ਸਿੱਖ ਦਿਸ਼ਾਹਿਣ ਹੋ ਗਏ, ਸਿੱਖ ਵੀ ਨਿਗਲਿਆ ਗਿਆ ਆਦਿ ਲਿਖਤਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੀ ਭੜਾਸ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਭਾੜੇ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀਆਂ ਕੋਝੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਿੱਖ ਤੇ ਸਿੱਖੀ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਸਿੱਖ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਅਠਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਪੈਂਦੇ ਸਨ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਛੁਪਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਜਾਗਦੇ ਰਹੇ। ਸਮਾਪਤ॥
ਮਿਤੀ:16-8-2003, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੂਚ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਸਰਗਰਮ

ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ

ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ (ਲਾਇਲਪੁਰੀ) ਸਿੱਖ ਵਿਚਾਰ ਮੰਚ, ਲੁਧਿਆਣਾ

ਜਦੋਂ ਜ਼ਬਰ , ਫਿਰਕੂ ਹਨੇਰ ਗਰਦੀ ਤੇ ਅਨਿਆਂ ਦੀ ਹੱਦ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨਾਲੋਂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਦਮ ਪੁਟਦਾ ਹੈ। ਕਰੀਬ ੪੦੦ ਸਾਲ ਹੋਏ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮੁਗਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਝੰਡਾ ਝੁਲਾਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਛੇਵੇਂ ਜਾਮੇ ਵਿੱਚ ਹਥੀਂ ਬਾਝ ਕਰਾਰਿਆਂ ਵੈਰੀ ਮਿਤ ਨ ਹੋਇ ' ਦਾ ਨਹਾਰਾ ਦੇ ਕੇ , ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਡਿੱਗ ਚੁੱਕੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਹਲੂਣਾ ਦੇ ਗੈਰਤ ਨੂੰ ਟੁੰਬਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮ ਉਲੀਕਿਆ। ਗੱਦੀ ਸੰਭਾਲਦਿਆਂ ਹੀ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ , ' ਹੁਣ ਗੁਰੂ ਘਰ , ਪੀਰੀ ਦੇ ਨਾਲੇ ਨਾਲ ਮੀਰੀ ਵੀ ਕਰੇਗਾ। ਦੋ ਤਲਵਾਰਾਂ ਪਹਿਨ ਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਹੀ ਤਖ਼ਤ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਤਖ਼ਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਉੱਪਰ ਬੈਠ ਕੇ ਭਾ. ਨੱਥਾ ਤੇ ਅਬਦੁੱਲਾ ਕੋਲੋਂ ਵੱਡ ਰਾਹੀਂ ਜੰਗੀ ਵਾਰਾਂ ਸੁਣਨ ਲੱਗਾ। ਇਸ ਹੀ ਤਖ਼ਤ ਉੱਤੇ ਬੈਠ ਕੇ , ਆਪ ਨਿਤਾ ਪ੍ਰਤੀ

ਘੋੜ ਸਵਾਰੀ ਦੇ ਕਰਤਵ ਅਤੇ ਪਹਿਲਵਾਨੀ ਦੰਗਲ ਦੇਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਕਾਰਜ ਸਾਲ ੧੬੦੮ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।

ਇਸ ਤਖ਼ਤ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੇ ਨੇੜੇ ਉਸਾਰ ਕੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ , ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਵਾਂਗ ਨਗਾਰਾ ਵੱਜਣ ਲੱਗਾ , ਬਾਜ਼ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਰ ਖੇਡਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ , ਘੋੜੇ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਹੋਣ ਲੱਗੀ , ਦਸਤਾਰ ਉੱਤੇ ਕਲਗੀ ਲੱਗਣ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਫ਼ਰਿਆਦਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਫੈਸਲੇ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਲੱਗੇ। ਫ਼ੈਸਲੇ ਮਨਵਾਉਣ ਅਤੇ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਸਤਰਪਾਰੀ ਘੋੜ ਸਵਾਰ ਦਸਤੇ ਕਾਇਮ ਹੋ ਗਏ। ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਮਿਲਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਆਮ ਜਨਤਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਸੱਚਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ। ਕਨਿੰਘਮ ਦੀ ਲਿਖਤ ਅਨੁਸਾਰ , ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਚੋਣਵੇਂ ਅੰਗ ਰੱਖਿਅਕ ਰੱਖ ਕੇ ੮੦੦ ਘੋੜੇ , ੩੦੦ ਘੋੜ ਸਵਾਰ ਅਤੇ ੬੦ ਤੋਪਚੀਆਂ ਦੀ ਜਨਤਕ ਸੈਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਈ। ਹਜ਼ੂਰ ਨੇ ਢਾਡੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਗੈਰਤ ਵੇਚ ਚੁੱਕੀ ਹਿੰਦੂ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਕੁਰਬਾਣ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰੋ , ਲਹੂ ਨੂੰ ਗਰਮ ਕਰੋ , ਸਿਰ ਉਚਾ ਚੁਕ ਕੇ ਤੁਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾਉ , ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਹੜ੍ਹ ਬਣ ਜਾਉ , ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਂਬੜ ਮਚਾ ਦਿਉ , ਕਾਤਲ ਫਿਰਕੂ ਤੇ ਜ਼ਾਲਮ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਮਿਧੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪੰਜਬ ਤੇ ਕੁਚਲੀ ਜਾਰਹੀ ਖਲਕਤ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪੈਰਾਂ ਉੱਤੇ ਖੜਾ ਕਰ ਦਿਉ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਢਲੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਰਹੇ ਜਾਂ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾ ਵੱਲ ਗੰਦੀ ਨਿਗੂਾ ਦਿਸੇ , ਸ਼ਸਤਰ ਨੂੰ ਚਲਦਾ ਹੀ ਰੱਖੋ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤਖ਼ਤ ਤੋਂ ਸਦਾ ਹੀ ਧਰਮ ਤੇ ਨਿਆਂ ਮਿਲਦਾ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਰੂ-ਰਿਆਇਤ ਜਾਂ ਧੱਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਰਮ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਡਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਠੀਕ ਸੇਧ ਮਿਲਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਸੱਚ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਾਰਨਾ ਪਾਖੰਡ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਵਾਜ਼ ਚੁਕਣੀ ਝੂਠ ਅਤੇ ਅਨਿਆ ਬੰਦ ਕਰਨਾਂ ਅਤੇ ਧੱਕੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਠਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਧਰਮ ਹੈ। ਧਰਮ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਅਨਿਆਂ ਤੇ ਪਾਖੰਡ ਵਿਰੁੱਧ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਧਰਮ ਅਧੀਨ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨਾ ਹੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ , ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ , ਸਗੋਂ ਇਕ ਅਧਿਆਤਮਕ ਅਸਥਾਨ , ਰਾਜਨੀਤਕ ਦਰਬਾਰ , ਫੌਜੀ ਕੇਂਦਰ , ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਭਾਈਚਾਰਕ , ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਰਬਉੱਚ ਨਿਆਂ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਗਿਆ। ੧੮੦੫ ਤੱਕ ਇੰਜ ਹੀ ਰਿਹਾ ਪਰ ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਭਾਰੂ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ , ਇਹ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਢਿਲੀ ਪੈ ਗਈ ਅਤੇ ਮੁੜ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਕੱਲ ਵਾਂਗ ਟੁੱਕੜ ਬੋਚਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋ ਗਿਆ।

੧੩-੧੧-੧੯੨੦ ਨੂੰ ਸਮੂਹ ਸਿੰਘ ਸਭਾਵਾਂ , ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨਾ ਤੇ ਖਾਲਸਾ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ , ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ੧੭੫ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈ। ੨੦-੨-੧੯੨੧ ਨੂੰ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਲਹੂ ਭਿਜਾ ਸਾਕਾ ਵਾਪਰ ਗਿਆ। ਕੌਮ ਦਾ ਭੜਕਣਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸੀ। ੧੯੨੪ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਨਰਲ ਵਿਲੀਅਮ ਬਰਡਵੈੱਡ ਰਾਹੀਂ ਗੱਲ ਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਤੇ ੭-੭-੧੯੨੫ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਨੰਬਰ ੮ ਪਾਸ ਹੋ ਕੇ ੧-੧੧-੧੯੨੫ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ , ਜਿਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਗਿਆ।

ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ :-ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ , ਆਪਣੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਅੱਗੇ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ , ਪੰਜ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਅੱਗੇ ਹੀ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਹੀ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਰ ਕਨੂੰਨੀ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਤੋਂ ਧਰਮਿਕ ਕੁਤਾਹੀਆਂ ਕਾਰਨ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸੰਗਤ (ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ) ਦੀ ਸਰਬ ਉੱਚਤਾ ਜਾਂ ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਹੋਣਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਜਮਹੂਰੀ ਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸੰਕਲਪ ਹੈ। ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਦੇ ਕਰੋੜ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠਾ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ , ਸਗੋਂ ਖਾਲਸਾ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਦਿਅਕ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ

ਸਮੂਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਹੈ । ਜੇ ੧੧੦ ਕਰੋੜ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ੫੫੦ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟੀ ਮੈਂਬਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਦੇ ਕਰੋੜ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ, ੨੦੦ ਜਾਂ ੨੫੦ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਕਿਵੇਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ?

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ, ਇਕ ਸਰਬ ਉੱਚ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਅਜ਼ਾਦ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੇਵਲ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ, ਹਿਮਚਲ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਕਮੇਟੀ ਜੋ ਕਿ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ।

ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਬਣਾਏ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪੂਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ । ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੂੰ ਆਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੀ ਮੰਨ ਲਿਆ ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਅਖਤਿਆਰ ਮਿਲ ਗਏ ਕਿ ਉਹ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਲਾ ਦੇਵੇ, ਲਾਹ ਦੇਵੇ ਤੇ ਮੁਅਤਲ ਕਰ ਦੇਵੇ । ਸਾਧਾਂ (ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ-ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ) ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ, ਇਵੇਂ ਹੀ ਚਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਸਰਬ ਉੱਚ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਤੁੱਛ ਜਿਹਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ੧੯-੨-੧੯੨੯ ਤੋਂ ਹੀ ਜਥੇਦਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ (ਦੇਖੋ ਐਸ. ਜੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦਾ ੫੦ ਸਾਲਾ ਇਤਿਹਾਸ) । ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਤੀਜਾ ਦਰਜਾ ਚਰਮਚਾਰੀ ਨਾਂ ਤਾਂ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਨਾਂਹੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਸਾਮਰਾਜ ਨੇ । ਇਹ ਕਰਤੂਤ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਾਲਾਇਕ, ਬੁਦਗਰਜ ਤੇ ਕੁਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਆਮ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬੇ-ਸਮਝੀ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ।

ਉਸ ਬਾਗ ਦਾ ਰੱਬ ਹੀ ਰਾਖਾ ਹੈ ਦੋਸਤੋ,

ਮਾਲੀ ਹੀ ਵੈਰੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਗੁਲਾਬ ਦਾ ।

ਕੀ ਇਸ ਨੂੰ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਸਰਬਉੱਚਤਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ । ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਮੁਹਰਲੇ ਲੀਡਰ, ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਸਿਆਣੇ ਹਨ ? ਇਹ ਤਾਂ ੧੯੨੫ ਤੋਂ ੧੯੩੨ ਤੱਕ ਲਈ ਜਾਂਦੀ, ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਤਨਖਾਹ, ਘਟਾ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ । ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਿੱਲ ਅੰਦਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਤਖਤ ਕੇਸ ਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਮੰਨਦਿਆਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਰੋਲਾ ਪਾ ਕੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਖਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਪੁਰਾ ਕੇ ਛੱਡਿਆ (ਦੇਖੋ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਛਾਪੀ ਪੁਸਤਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ-੧੯੭੫) ।

ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਬੁਰਫ਼ਾਗਰਦੀ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਲਵੋ । ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਮਨ ਮਾਨੀ ਨਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਜਾ ਵਜੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨਾਗੋਕੇ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਭੱਜ ਕੇ ਸ਼ਰਣ ਲੈਣੀ ਪਈ । ਜਥੇਦਾਰ ਅਜਨੇਹਾ ਉੱਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੁਕਮਨਾਮਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਏਨਾਂ ਜੋਰ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਬੈਠਾ । ਕੁਝ ਸਾਲ ਹੋਏ ਕਿ ਬਾਦਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਜ਼ੀਰ ਨੇ ਉਹ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭੱਜ ਕੇ ਕਮਰੇ ਅੰਦਰੋਂ ਕੁੰਡੇ ਲਾਕੇ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣੀ ਪਈ । ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਵਲੋਂ ਲਾਏ ਗਏ ਜਥੇਦਾਰ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਭੁੱਚਰ ਨੇ ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਆਤਿਸ਼ਬਾਜ਼ੀ ਦੇਖਣ ਆਏ, ਪਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹੱਦ ਅੰਦਰ ਕੁਰਸੀਆਂ ਉੱਤੇ ਬੈਠੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨੂੰ ਠੁੱਡੇ ਮਾਰ-੨ ਕੇ ਭਜਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ । ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਕੈਦ ਤਾਂ ਕੱਟ ਲਈ ਪਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਸਰਬਉੱਚਤਾ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਨਾਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ।

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਕੇਂਦਰ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤਾਂ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ । ਕੀ ਇਹ ਗੱਲ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਣੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਸਰਬਉੱਚਤਾ ਨੂੰ ਮਧੋਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ? ਕੌਮ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਵੀ ਮਧੋਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ਅਗਸਤ ੧੯੮੩ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਤਾਂ ਨਿਰਾ ਮਧੋਲ ਹੀ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ । ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਵੀ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ । ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਦੀ ਰਾਏ ਨਾਂ ਲਈ ਗਈ । ਭਾ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਜਥੇਦਾਰ ਥਾਪ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸ਼ਹੀਦ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਭਤੀਜਾ ਹੈ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ੧੯ ਸਾਲ ਤੋਂ ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਜੀ ੧੯੮੪ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਹ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ । ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਮਾਇਆ ਆਉਂਦੀ ਰਹੇ । ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਦੇਖ ਕੇ, ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ, ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਪੁਰਾਤਨ ਤੇ ਬੇ-ਮਤਲਬ ਸੰਸਥਾ ਸਮਝਣ

ਲੱਗ ਗਿਆ । ਕਸੂਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਉੱਚੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ 'ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ' ਜਿਹੀਆਂ ਸੁਤੰਤਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦ-ਗਰਜ਼ੀਆਂ ਤੇ ਧੜੇਬੰਦੀ ਦੀ ਧੂੜ ਵਿਚ ਲੁਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ।

ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤਾਂ ਅਤਿ ਸੱਚਾ ਤੇ ਸੁੱਚਾ, ਨਿਯਤਕ, ਨੇਕ ਕਿਰਦਾਰ, ਲਾਲਚ ਤੇ ਮਾਇਆ ਦਾ ਤਿਆਗੀ, ਪੰਥ ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਗੁਰਮਰਯਾਦਾ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਜਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ, ਗੁਰਸਿੱਖ ਤੇ ਸੂਰਬੀਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਜਥੇਦਾਰ ਦਾ ਚਲਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਉਸ ਵੱਲ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਉਂਗਲ ਨਾਂ ਕਰ ਸਕੇ । ਪਰ ਹੈ ਕੀ ? ਕੋਈ ਤਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਰਕਮਾਂ ਲਿਆ ਕਿ ਡਕਾਰਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਪਟੀ ਡੀਲਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕੋਈ ਸਾਧਾਂ ਦੀ ਹਰਮਖੋਰੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਿਚੋਂ ਹਿੱਸਾ ਪਤੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ । ਗੁਲਾਮ ਮਾਨਸਕਤਾ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਜਥੇਦਾਰ, ਬਜ਼ਾਰ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਤੇ ਰਾਹਗੀਰ ਲੋਕ, ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਸ਼ਰੂਆਂ, ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਪੱਖਪਾਤ, ਰਿਸ਼ਵਤ ਆਦਿ ਦੇ ਦੂਸ਼ਣ ਲੱਗ ਰਹੇ ਹਨ । ਅੱਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਡਿੱਗ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਰਾਜਸੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਬੜ ਮੋਹਰ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ । ਇਹ ਲੋਕ ਮਾਇਆ ਤੇ ਐਸ ਖਾਤਿਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਛੱਡ ਬੈਠੇ ਹਨ । ਪਿੰਡਾਂ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅੰਦਰ ਪਤਿਤ ਤੇ ਪਤਿਤ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆਰਹੇ ਹਨ । ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ, ਪੱਖਪਾਤੀ ਤੇ ਘਟੀਆ ਹਰਕਤਾਂ ਬਾਰੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਅਖਬਾਰ (੮-੬-੨੦੦੩) ਨੇ ਬੜੀ ਸੁਚੱਜਤਾ ਨਾਲ ੬ ਕਾਲਮੀ ਟਿਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ । ਇਸ ਟਿਪਣੀ ਨੇ ਅਖੌਤੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੀ 'ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਬਣਾਉ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀ ਖੂਬ ਧੁਲਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ।

“ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ” ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਕੁਤਾਹੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਦਾ ਮਾਨ ਸਤਿਕਾਰ ਰਸਤਲ ਤੱਕ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬੁਹਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਤਨ ਸਿੱਖ ਮਰਯਾਦਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਧੋਲਣ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ।

੧. ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਖ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਤਿਆਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਖੋਰਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹੀ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਆਸੂਤੋਸ਼ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਗਈ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਯਾਦ ਕਰਾਉਣ ਉਰੰਤ ਵੀ ਗੋਲਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ । ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਛੇੜਨ ਕਾਰਨ ਵੱਡੇ-੨ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਵੀ ਨੰਗੇ ਹੋ ਜਾਣੇ ਸਨ ।

੨. ਆਸੂਤੋਸ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੇ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਅੰਦਰ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗੀ ਸੀ ਪਰ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਲੰਘ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ।

੩. ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਬਾਰੇ, ਬਾਵਜੂਦ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕੋਈ ਕਮੇਟੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ । ਪਟਨਾਂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹੀਆ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਧਮਕੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ । ਡਰਦਿਆਂ ਮਾਰਿਆਂ, ਜਥੇਦਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੇ ਚੁੱਪ ਵੱਟ ਲਈ ।

੪. ਕਨੇਡਾ ਦੇ ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਉਜਲ ਦੁਸਾਂਝ (ਜੋ ਸਿੱਖ ਸੰਘਰਸ਼ ਵੇਲੇ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਬੁਲਾਰਾ ਸੀ) ਨਾਲ ਆਏ ਇਕ ਪੀੜਤ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਜਥੇਦਾਰ ਤਲਵੰਡੀ ਨੇ ਸਿਰੋਪਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਕਈ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਰ ਕਿਸੇ ਪੁਜਾਰੀ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਪਈ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਤਲਵੰਡੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਵੀ ਸਕੇ

੫. ਗਿਆਨੀ ਵੇਦਾਂਤੀ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਗੁੰਬੀ, ਰੀਟਾਇਰਮੈਂਟ ਪਿਛੋਂ ਅਹੁਦੇ ਮਲੀ ਬੈਠੇ ਹਨ । ਗਿਆਨੀ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ, ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸ ਗੜ੍ਹ ਦਾ ਕੱਚਾ ਜਥੇਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦਮਦਮਾਂ ਸਾਹਿਬ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ ਤੇ ਲੱਗਾ ਹੈ । ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮੁਨਸ਼ੀ ਸ੍ਰ. ਬਡੁੰਗਰ ਅੱਗੇ ਚੁੱ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ।

੬. ਸਾਰੇ ਜਥੇਦਾਰ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਬਿਨਾ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਵਿਚ, ਗਿਆਨੀ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ (ਜੋ ਲਵ ਤੇ ਕੁਸ਼ ਦੀ ਬੰਸ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣਾ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆਰ. ਐਸ. ਐਸ. ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ) ਨੇ ਇਕ ਵੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨਹੀਂ ਭਰੀ । ਕਿਸੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵਲੋਂ ਪੁੱਛਣ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਨਹੀਂ ਪਿਆ ।

੭. ਮਾਰਚ ੨੯ , ੨੦੦੦ ਨੂੰ ਜਥੇਦਾਰ ਵੇਦਾਂਤੀ ਨੇ ਸੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਸੀ 'ਜਥੇਦਾਰ' ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਨਿਯਮ ਘੜੇ ਜਾਣ ਪਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਲੰਘਣ ਪਿਛੋਂ ਵੀ ਕਮੇਟੀ ਉ, ਅ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ।

੮. ਵੇਦਾਂਤੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ , ਝੱਟ ਪੱਟ 'ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਬੋਰਡ' ਬਣਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਮਨ-ਘੜਤ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਗੱਪੋਂ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਪਰ ਸੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਘੋਸ਼ਲ ਵੱਟੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਟੁੱਕਰ-ਦਾਤਾ ਨੂੰ ਤਕਲੀਫ ਹੋਵੇਗੀ ।

੯. ਕਿਸੇ ਦੀ ਲਿਖੀ ਪੁਸਤਕ 'ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੬' ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਸੰਪਾਦਤ ਕਰਕੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵੇਦਾਂਤੀ ਨੇ ਸੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਛਾਪਾ ਖਾਨਾਂ ਤੋਂ ਛਪਵਾ ਕੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਕਥਾ ਹਰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ । ਇਕ ੮੨ ਸਾਲਾ ਸ੍ਰ. ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾਂ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਕੇ ਸਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਕਿਸੇ ਮਨਮੱਤੀਏ ਵਲੋਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਸੋਝੀ ਨਹੀਂ । ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਨੇ ਪਰਸਰਾਮ ਦਾ ਕੁਹਾੜਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਆਦਮ-ਬੋ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੇਦਾਂ ਦਾ ਕੌਣ ਜਾਣੂ ਹੈ ? ਪ੍ਰੋ. ਆਫ ਸਿੱਖਇਜ਼ਮ ਸ੍ਰ. ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਆਈ. ਏ. ਐਸ. ਨੇ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਦੀ ਉਮਰ ਤੇ ਹੋਰ ਤੱਤਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ , ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਜਾ ਕੇ ਦੂਜੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨਾਲ , ਜਥੇਦਾਰ ਵੇਦਾਂਤੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ , ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀ ਤਾਂ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ । ਹਲਾਤ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ , ਸੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਬੰਦ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਆਮ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਹੀ , ਗੁਰਮਰਯਾਦਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੈ ।

੧੦. ਜਥੇਦਾਰ ਵੇਦਾਂਤੀ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਨੇਡਾ ਵਿਚ ਹੀ , ਇਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਅੰਦਰ ਸ੍ਰ. ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਨਾਲ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਸ੍ਰ. ਬਡੁੰਗਰ ਦੀ ਇੱਕ ਘੁਰਕੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਨੂੰ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਜਹਾਜ਼ ਉੱਤਰਦਿਆਂ ਹੀ ਫੜ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ।

੧੧. ਜਥੇਦਾਰ ਵੇਦਾਂਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਕੱਤਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਕ ਚਿੱਠੀ ਦੇ ਕੇ ਪਟਿਆਲਾ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਜਥੇਦਾਰ ਟੋਹੜਾ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਘੱਲ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਡੁੰਗਰ ਨੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਓਂ ਕੱਢ ਕੇ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਬਿਨਾਂ , ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਹੌਸਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਚਿੱਠੀ ਘੱਲੇ ।

੧੨. ੬ ਜੂਨ ੨੦੦੩ ਨੂੰ ਡਾ. ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਸਪੁੱਤਰ ਸ਼ਹੀਦ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਲਈ , ਜਥੇਦਾਰ ਵੇਦਾਂਤੀ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਘੱਲਿਆ ਪਰ ਜਥੇਦਾਰ ਖੜ੍ਹਾ ਦੇਖਦਾ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਸਨਮਾਨ ਤਾਂ ਬਡੁੰਗਰ ਨੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ।

੧੩. ਬਡੁੰਗਰ ਨੂੰ ਵੇਦਾਂਤੀ ਨੇ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਨਾਲ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦਾ ਸੁਝਾਓ ਤਾਂ ਪ੍ਰੋ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਕਾਇਦੇ ਕਨੂੰਨ ਛਿੱਕੇ ਟੰਗ ਕੇ , ਬੁਰਫ਼ਾਗਰਦੀ ਦੇ ਅਸੂਲ ਅਧੀਨ , ਬਡੁੰਗਰ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਰਖਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ । ਅੱਜ ਤੱਕ ਨਾ ਬਡੁੰਗਰ ਤੇ ਵੇਦਾਂਤੀ ਦੱਸ ਸਕੇ ਹਨ ਕਿ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਸੂਰ ਕੀ ਸੀ ? ਇਹ ਹੈ ਅਕਾਲੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸਤਿਕਾਰ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦਾ । ੧੪. ਡੇਰੇਦਾਰ ਧੰਨਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਕ ਬੱਚੀ ਦੀ ਪੱਤ ਲੁੱਟੀ ਤਾਂ ਕੁਝ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ , ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਜਥੇਦਾਰ ਵੇਦਾਂਤੀ ਪਾਸ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ । ਫਰਿਆਦ ਸੁਣ ਕੇ ਇਕ ਸਾਲ ਪੇਸ਼ੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਪਰ ਕੋਈ ਇਨਸਾਫ ਨਾ ਦਿੱਤਾ । ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਦਾ ਪੀ. ਏ. ੭੦,੦੦੦ ਰੁਪਏ ਖਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ । ਲੜਕੀ ਪੁਲੀਸ ਕਪਤਾਨ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਧੰਨਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਹੈ । ਲੜਕੀ ਦੇ ਸਾਥੀ ਸਿੰਘਾਂ (ਜੋ ਸਿੱਖ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ) ਨੇ ਦਫਤਰ ਸੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅੱਗੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੱਤਰਤਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਟਾਕਸ ਫੋਰਸ ਦੇ ਗੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਦੇ ਕਪੜੇ ਤੇ ਸਿਰ ਪਾੜ ਦਿੱਤੇ । ਬੁਰਫ਼ਾਗਰਦੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ?

੧੫. ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਦੇ ਨੇੜਲੇ , ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਤੇ ਪੀ. ਏ. ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ (ਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਧੰਨਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਸੱਤਰ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਸੀ) ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ । ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਕੁਝ ਚੌਲਿਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸੱਦੇ ਉੱਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ 'ਸੈਰ' ਨੂੰ ਗਏ ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਗਏ । ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖ ਸਮਝ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ।

੧੬. ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਪੋਪ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਏ ਤਾਂ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਪੁਰਸ਼ ਹੀ ਗਏ । ਇੱਕ ਦੀ ਅਸਲੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਪਾਸ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਦੁਰਾਚਾਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ । ਦੂਜੇ ਬਾਰੇ ਸੂਬਾ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਮਿਲਦਾ ਹੈ । ਤੀਜੇ ਦੇ ਚਾਲ ਚਲਣ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਦਾਖਲਾ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਤੇ ਦਾਗੀ ਪੀ. ਏ. ਨੂੰ ਨਾਲ ਰੱਖਣ ਪਿਛੇ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਦਾ ਕੀ ਮਕਸਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

੧੭. ਜਥੇਦਾਰ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਨੇ ੫-੬-੨੦੦੩ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ 'ਪੇਸ਼ ਹੋਣ' , 'ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ' ਤੇ 'ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ' ਬਾਰੇ ਝੂਠ ਬੋਲ-੨ ਕੇ ਜੋ ਨਾਟਕ ਕੀਤਾ ਹੈ , ਉਸ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਅਜ਼ਮਤ ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਵਿਚ ਜੋ 'ਵਾਧਾ' ਹੋਇਆ ਹੈ , ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ , ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਕੀ-੨ ਭੁਗਤਣਾ ਪੈਣਾ ਹੈ ? [Courtesy, The Charhdi Kala, Vancouver, Aug.06-12/2003.ED]

ਇਕ ਕਵਿਤਾ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ

ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦਾ, ਪਾਉਦੇਂ ਮਾਇਆ ਨਾਲ ਪਿਆਰ
ਪਿਠ ਦੇ ਕੇ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਨੂੰ, ਵਿਚ ਸਾਧਾਂ ਹੋਣ ਖੁਆਰ।
ਛੱਡ ਗੁਰੂ ਦੀ ਇਹ ਮੱਤ, ਬਣੇ ਫਿਰਦੇ ਸਿਆਣੇ
ਅੱਜ ਸਾਈਂ ਮਾਇਆ ਉਤੇ, ਰੋਹਬ ਜਮਾਉਣ ਇਹ ਇੰਆਣੇ।
ਕਹਿੰਦੇ ਸਾਰੇ ਗਰੰਥ ਇਕੋ ਜਿਹੇ, ਇਹਦੇ ਵਿਚ ਕੀ ਹੈ ਖਾਸ
ਪਰ ਪੜਿਆ ਨਾ ਵਾਰੀ ਇਕ, ਮੈਨੂੰ ਆਵੇ ਇਹੋ ਹਾਸ।
ਕਦੇ ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਨਾ ਵਿਚਾਰੀ, ਕਹਿੰਦੇ ਦਸਮ ਗਰੰਥ ਲਓ ਅਪਣਾ
ਜਾਗੇ ਮੇਰੇ ਸਿਖੇ ਵੀਰੋ, ਲਈਏ ਦਾਗ ਨਾ ਲਵਾ।
ਅੱਜ ਗੈਰਾਂ ਤੋਂ ਨਾ ਡਰੋ, ਹੋਵੇ ਅੰਤਰ ਧਿਆਨ
ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ-੬ ਹੱਥ ਫੜ, ਵਿਦਾਂਤੀ ਦਿੰਦਾ ਫਿਰੇ ਗਿਆਨ।
ਚੋਰ ਬਣੇ ਅੱਜ ਜੱਜ, ਦਿੰਦੇ ਪੰਥ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ
ਗੱਲ ਗੁਰੂ ਦੀ ਹੀ ਕੀਤੀ, ਵੇਦਾਂਤੀ ਹੁਣ ਤਾਂ ਇਹ ਛੱਡ।
Gurinder Singh Brar, Ontario, Canada

ਜਥੇਦਾਰ

ਨਾਂ ਤੀਰ ਤੇ ਨਾਂ ਭੱਥਾ। ਨਾਂ ਸੰਗਤ ਤੇ ਨਾਂ ਜੱਥਾ।
ਮਾਂ ਦਾ ਬਣਿਆਂ ਜਥੇਦਾਰ। ਅਕਲੋਂ ਹੀਣਾ ਬੁੱਧੋਂ ਖੁਆਰ।
ਪਾਇਆ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਤੇ ਭਾਰ। ਗੱਲ ਗੱਲ ਤੇ ਕਰੇ ਖੁਆਰ।
ਆਖੇ ਮੈਂ ਸਭ ਦਾ ਸਰਦਾਰ।
ਆਓ ਕੋਈ ਅਕਲ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ। ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਕਰੀਏ।
ਐਸਾ ਲੱਭੀਏ ਕੋਈ ਸਰਦਾਰ। ਸਿਰ ਨਿਵ ਜਾਣ ਨਾਲ ਪਿਆਰ।
ਸਿੱਖੀ ਜੀਵਨ ਖਾਲਸਾਈ ਵਿਚਾਰ। ਰਲ-ਮਿਲ ਲਾਹੀਏ ਤਖ਼ਤੋਂ ਭਾਰ।
ਬੁੱਧੀ ਸੰਗਿ ਕੋਈ ਬਿਧਿ ਬਣਾਓ। ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਬਚਾਓ।
ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾ ਤਖ਼ਤ ਪਿਆਰਾ। ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ।
ਯੋਗ ਸੁਰਤਿ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਲਗਾਓ। ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਬਚਾਓ।
ਨਾਂ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਾਂ ਕੋਈ ਬਾਤ। ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਕੱਢੇ ਸੁਗਾਤ।
ਚਿੱਟੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਆਖੇ ਰਾਤ। ਜਿੱਤੀ ਬਾਜ਼ੀ ਕਰਦਾ ਮਾਤ।

[Anonymous]

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਮੈਂਬਰ ਸੈਨ ਰੋਜ਼ੇ
ਸਾਹਿਬਾਨ ਜੀਓ
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ ॥

ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇਕ ਲੋਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਹੱਥ ਪੈਰ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪੰਥਕ ਮਸਲਿਆਂ ਵਿਚ ਉਲਝਾ ਕੇ ਫਾਰਗ ਕਰਨਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਵੇਂ ਬਣ ਰਹੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਲੰਗਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਕੁਰਸੀਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਦੁਬਾਰਾ ਛੇੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਮੇਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਝੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲ ਨਾਂ ਹੋਣ ਦੇਵੇ। ਦੂਸਰਾ ਅਸੀਂ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਜਲਦੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਨਵੇਂ ਬਣ ਰਹੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਲੰਗਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਕੁਰਸੀਆਂ ਲਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਪਰ ਅਸੀਂ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਲੰਗਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਕੁਝ ਲਾਈਨਾਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਜੇਕਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਬਾਹਰੀ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਜਾਂ ਕੁਝ ਕੁ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਸੰਪਰਦਾਇਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰਨ, ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਕਿ ਬਾਹਰੋਂ ਆ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਮਹੌਲ ਖਰਾਬ ਕਰਨਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਿਧਾਂਤਕ ਟੱਕਰ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਮਹੌਲ ਖਰਾਬ ਹੋਵੇ। ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦੇ ਦਾਸ ਸਰਬਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਵੱਦੀ ਅਤੇ ਸਾਥੀ

ਸਿੱਖੀ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਲਿਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਇਹ ਕਰਮਕਾਂਡ

ਸਰਬਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਵੱਦੀ, ਸੈਨ ਹੋਜੇ, ਯੂ ਐਸ ਐ

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀ “ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ” ਵਲੋਂ ਜੋ ਗੁਰਮਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸ ਵਿਚ ਇਕ ਗੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਕਹੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਦੋ ਡੇਰੇਦਾਰ ਵੱਡੀਆਂ ਸੰਪ੍ਰਦਾਵਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਨੇ ਪੱਕਿਆਂ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਜਮਾਏ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਹੈ ਵੀ ਸਹੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਪ੍ਰਦਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੱਜਨ ਦੀ ਰਹਿਣੀ ਸਹਿਣੀ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ ਤੇ ਕਰਮਕਾਂਡੀ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਨਹੀਂ ਛੱਕਣਾ, ਜੇ ਛੱਕਣਾ ਵੀ ਤਾਂ ਸਰਬਲੋਹ ਦੇ ਬਾਟਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ, ਆਪਣਾ ਖਾਣਾ ਆਪ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਖਾਣੇ ਨੂੰ ਅਪਵਿੱਤਰ ਕਹਿਣਾ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਪ੍ਰਦਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਈ ਸੱਜਨ ਤਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਅਰਦਾਸਿ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਅਤੇ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਛੱਕਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਕੱਚਿਆਂ ਪਿਲਿਆਂ ਵਲੋਂ ਤਿਆਰ ਹੋਇਆ ਕਹਿ ਕੇ ਠੁਕਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਹੇਵਰਡ (ਕੈਲੇ ਫੋਰਨੀਆਂ) ਵਿਚ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਮਾਗਮ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦ ਗੁਰੂ ਕੇ ਕੀਰਤਨੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਹਾਲੇ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਵਾਲਿਆਂ ਆ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸਾਡੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਨਹੀਂ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੱਚੇ ਪਿਲੇ ਸਿੰਘ ਹੋ ਸਾਡੇ ਜਥੇ ਦੇ ਸਿੰਘ ਹੀ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਤਿਆਰ ਕਰਨਗੇ। ਜਦ ਸਿੰਘਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੜਾਹੀ ਵੀ ਸਰਬਲੋਹ ਦੀ, ਖੁਰਚਣਾ ਵੀ ਸਰਬਲੋਹ ਦਾ, ਅਤੇ ਬਾਟਾ ਵੀ ਸਰਬਲੋਹ ਦਾ, ਪਰ ਪੱਕਾ ਰਹਿਤੀਆ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਹੱਥ-ਮਾਸ ਦਾ ਹੈ। ਘਿਉ, ਖੰਡ, ਆਟਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਤਾਂ ਸਰਬਲੋਹ ਦੇ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਵੀ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਵਾਲਿਆਂ ਆਪਣੀ ਜਿਦ ਨਾਂ ਛੱਡੀ। ਕੀ ਇਹ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਤੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਕੀਰਤਨੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਨਹੀਂ? ਇਸੇ ਜਥੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਕ ਬੀਬੀਆਂ ਦਾ ਰਾਗੀ ਜਥਾ ਜਹਾਜ ਵਿਚ ਸਫਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜਦ ਜਹਾਜ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਖਾਣੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਅਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਪੇਪਰ ਪਲੇਟਾਂ ਵਿਚ ਖਾਣਾਂ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀਆਂ, ਸਰਬਲੋਹ ਦੇ ਬਾਟਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਖਾਣਾ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਾਂ। ਤੇ ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਸਰਬਲੋਹ ਦੇ ਬਾਟੇ ਆਪਣੇ ਬੈਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢੇ ਤੇ ਜਹਾਜ ਦੀ ਕਿਚਨ ਵਿਚ ਗਈਆਂ ਤੇ ਖਾਣਾ ਸਰਬਲੋਹ ਦੇ ਬਾਟਿਆਂ ਵਿਚ ਪਵਾ ਕੇ ਅਨੰਦ ਨਾਲ ਖਾਧਾ। ਕੀ ਹੁਣ ਇਹ ਕਰਮਕਾਂਡ ਨਹੀਂ? ਖਾਣਾ ਤਾਂ ਏਅਰ ਹੋਸਟਸਾਂ ਵਲੋਂ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰਬਲੋਹ ਦੇ ਬਾਟਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਉਣ ਨਾਲ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ? ਕਈ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟੂਟੀਆਂ ਨੂੰ ਰੇਤੇ ਨਾਲ ਮਾਂਜ ਕੇ ਪਾਣੀ ਪੀਣਗੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਤਾਂ ਜੇ ਕਰ ਨਲਕੇ ਵਿਚ ਚੰਮ ਦੀ ਬੋਕੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਵੀ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਪੀਂਦੇ ਜਦ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਆਸਾ ਕੀ ਵਾਰ ਵਿਚ ਫੁਰਮਾਂਦੇ ਹਨ:

ਪਹਿਲਾ ਪਾਣੀ ਜੀਉ ਹੈ ਜਿਤ ਰਹਿਆ ਸਭ ਕੋਇ ॥

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਆਪ ਜੀਵ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਬਨਸਪਤੀ ਜੀਵ ਜੰਤੂ ਬਣੇ ਹਨ। ਤੇ ਫਿਰ ਨਲਕੇ ਵਿਚ ਚੰਮ ਦੀ ਬੋਕੀ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪਾਣੀ ਹੈ ਹੀ ਰੀ-ਸਾਈਕਲ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਰੋਜ਼ਾਨਾਂ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਰੇਤੇ ਨਾਲ ਮਾਂਜੀਆਂ ਟੂਟੀਆਂ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਲੱਕ ਨੂੰ ਚਮੜੇ ਦੀ ਬੈਲਟ ਲਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਰਾਗੀ ਸਿੰਘਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਤਬਲਾ (ਜੋੜੀ) ਦੇ ਉਪਰ ਬੱਕਰੇ ਦੀ ਖੱਲ ਲੱਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਉਪਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਚੌਰ ਵੀ ਇਕ ਪਸ਼ੂ ਦੀ ਵਾਲਾਂ ਸਮੇਤ ਪੂਛ ਹੈ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਤੀਰ ਟੰਗਣ ਵਾਲੇ ਤਰਕਸ਼ ਵੀ ਬੱਕਰੇ ਦੀ ਖੱਲ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਵਾਲਾਂ ਗੋਡੇ ਦੀ ਖੱਲ ਦੀਆਂ ਸਨ ਜੋ ਕੇ ਅੱਜ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਮਜ਼ੂਦ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨ ਵੀ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਪ੍ਰਦਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜਿਹੜੇ ਸੱਜਨ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਨਹੀਂ ਛੱਕਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਬਿਬੇਕੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੁਰਬਣਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਬੇਕ ਦਾ ਅਰਥ ਗਿਆਨ ਹੈ :-

ਬਿਬੇਕ ਬੁਧਿ ਬੀਚਰ ਗੁਰਮਖਿ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਖਿਨ ਖਿਨ ਹਰਿ ਨਿਤ ਚਢੇ ॥ (੧੧੧੪),
 ਅੰਤਰਿ ਲੋਭ ਹਲਕੁ ਦੁਖ ਭਾਰੀ ਬਿਨੁ ਬਿਬੇਕ ਭਰਮਾਇ ॥ (੧੧੩੨),
 ਸੋ ਪੰਨਵੰਤਾ ਜਿਸ ਬੁਧਿ ਬਿਬੇਕ ॥ (੧੧੫੦),
 ਅਚਰੁ ਚਰੈ ਬਿਬੇਕ ਬੁਧਿ ਪਾਵੈ ਪੁਰਖੈ ਪੁਰਖ ਮਿਲਾਇ ॥ (੧੨੭੬)
 ਭਾਈ ਕਾਨੁ ਸਿੰਗ ਨਾਭਾ ਮਹਾਂਨ ਕੋਸ਼ ਵਿਚ ਬਿਬੇਕੀ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚਾਰਵਾਲਾ, ਵਸਤ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਜਾਣਨ ਵਾਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਮਹਾਂਨ ਕੋਸ਼ (ਪੰਨਾ ੮੭੩)।

ਇੱਕ ਵਾਰ ਸੰਤ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਇਸ ਕਰਕੇ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਭੋਗ ਨਹੀਂ ਲਾਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਥੇ ਅਰਦਾਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ। ਜਿਹੜੇ ਸੱਜਨ ਗੁਰੂ ਕੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਲੈਣ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਇਹ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਕਿਉਂਕਿ ਭੋਗ ਤਾਂ ਹਿੰਦੂ ਮਿਥਾਸਾ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੁਰਮਤਿ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਖੰਡਣ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਨੇਕਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭੋਗ ਲਾਉਣ ਦਾ ਖੰਡਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇਕ ਸੱਜਨ ਆਪਣੀ ਅਰਦਾਸ ਵਿਚ ਆਮ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ :-
 ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਭੋਜਨ ਬਹੁ ਕੀਏ ਬਹੁ ਬਿੰਜਨ ਮਿਸਟਾਏ ॥
 ਕਰੀ ਪਾਕਸ਼ਾਲ ਸੋਚ ਪਵਿਤ੍ਰਾ ਹੁਣਿ ਲਵਹੁ ਭੋਗ ਹਰਿ ਰਾਏ ॥

ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਭਾਵ ਅਰਥ ਇਵੇਂ ਹੈ ਕਿ :- ਹੇ ਸਖੀ ਸਹੇਲੀ (ਮੇਰੇ ਹਿਰਦੇ) ਘਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ ਪਤੀ ਜੀ ਆ ਟਿਕੇ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਅੰਦਰੋਂ ਤਪਸ਼ ਮਿਟ ਗਈ ਹੈ। ਇਉਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਉਸ ਦੀ ਮਿਹਰ ਦਾ ਬਦਲ ਵੱਸ ਪਿਆ ਹੈ। ਹੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਪ੍ਰਭੂ, ਹੇ ਮਾਲਿਕ ਪ੍ਰਭੂ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਵਿਚ ਲੀਨ ਕਰੀ ਰੱਖ ਇਹ ਨਾਮ ਹੀ ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਨੌਂ ਖਜ਼ਾਨੇ ਹੈ। (ਰਹਾਉ) ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਛੱਡ ਕੇ ਤੂੰ ਹੋਰ ਸੋਚਾਂ ਕੀ ਸੋਚਦਾ ਹੈਂ? ਤੂੰ ਹੋਰ-੨ ਉਪਾਵ ਕੀ ਚਿਤਵਦਾ ਹੈਂ? ਤੂੰ ਹੋਰ ਕਿਹੜੇ ਹੀਲੇ ਕਰਦਾ ਹੈਂ? ਵੇਖ ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸਹਾਈ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸ ਕਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ? ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਇਸਤਰੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਵਾਸਤੇ ਅਨੇਕ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਮਿੱਠੇ ਸੁਵਾਲੇ ਖਾਣੇ ਤਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਬੜੀ ਸੁਚ ਨਾਲ ਰਸੋਈ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ ਤੇਰੇ ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਹਿਰਦੇ ਦੀ ਰਸੋਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਮਿਹਰ ਕਰ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਣ ਕਰ। ਹੇ ਸਖੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰੀਰ ਘਰਾਂ-ਮੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਭੂ ਪਤੀ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਾਮਾਦਿਕ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੇ ਸਖੀ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਮੇਰੇ ਹਿਰਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਸੁਹਣਾ ਲਾਲ ਪ੍ਰਭੂ ਆ ਵਸਿਆ ਹੈ ਤਦੋਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਸੁੱਖ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਏ ਹਨ। ਹੇ ਨਾਨਾਕ ਧੁਰ ਦਰਗਾਹ ਤੋਂ ਜਿਸ

ਜੀਵ ਦੇ ਮੱਥੇ ਉੱਤੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ ਪੂਰੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਓਟ ਦਾ ਲੋਭ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ , ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਹਣਾ ਪੂਰੂ ਪਾਤੀ ਮਿਲ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਫਿਰ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਪੋਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ । ਪੰਚਮ ਪਾ. ਜੀ ਨੇ ਤਾਂ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਹਰੀ ਨੂੰ , ਭਾਵ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਕ ਤੁੱਕ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਭੋਗ ਲਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ।

ਅਸੀਂ ਗੱਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਦੀ । ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਪਤਾਂ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਲੰਗਰ ਛੱਕਣ ਦਾ ਹੁਕਮਨਾਮਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਿ ਨੂੰ ਦੋ ਧੜਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਪਰ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਆਪ ਤਪਤਾਂ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ ਲੰਗਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਛੱਕਦੇ । ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਹੀ ਕਿਵੇਂ ਕਹਾਂਗੇ ? ਕੀ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਮਕਾਂਡ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਨਹੀਂ ਉਡ ਰਹੇ ?

ਅੱਜ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਅਫਰੀਕਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਸਾਈ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਅਨਾਥ ਗਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ, ਬੀਬੀਆਂ ਅਤੇ ਰੋਗੀਆਂ ਆਦਿਕ ਦੀ ਹੱਥੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ । ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਟਾਟੀਆਂ ਸਾਫ ਕਰਨੀਆਂ, ਨੱਕ ਸਾਫ ਕਰਨੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਾਉਣਾ, ਖਾਣਾ ਖੁਵਾਉਣਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬੈਠ ਕੇ ਭੋਜਨ ਖਾਣਾ । ਕੀ ਇਹ ਅਖੌਤੀ ਕਰਮਕਾਂਡੀ ਲੋਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨਗੇ ? ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਵਿਚ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਨਹੀਂ ਛੱਕਦੇ ਤੇ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਰਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਕਿਵੇਂ ਛੱਕਣਗੇ ? ਇਹ ਲੋਕ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਸਿੱਖੀ ਸਿਰਜ ਰਹੇ ਹਨ ? ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਥਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਹੀ ਭਾ. ਲਾਲੇ ਵਰਗਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬੈਠ ਕੇ ਛੱਕਿਆ ਸੀ । ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦੋਹੇ ਦੋਰਾਨ ਉਥੋਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰਸਮੋਂ ਰਿਵਾਜ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਛੱਕਿਆ ਸੀ । ਉਹ ਰਸਤਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਨਹੀਂ ਲਈ ਫਿਰਦੇ ਸਨ । ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਤਾਂ ਸੱਜਨ ਠੱਗ, ਭੂਮੀਆਂ ਚੋਰ, ਅਤੇ ਕੋਠੇ ਭੀਲ ਵਰਗਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰੀਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਪਾਣੀ ਵੀ ਛੱਕਿਆ, ਪਰ ਇਹ ਲੋਕ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਘਰ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦੇ ਨਹੀਂ ਛੱਕਦੇ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀਆਂ ਨਹੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕੱਚਾ ਪਿਲਾ ਸਮਝਦੇ ਹਨ । ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੰਡੇ ਦੀ ਪਹੁਲ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਡਰੋਣਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਖੰਡੇ ਦੀ ਪਹੁਲ ਲੈਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੀ ਨਹੀਂ । ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਖੰਡੇ ਦੀ ਪਹੁਲ ਨੂੰ ਮੀਟ-ਅੰਡੇ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ਅਗਰ ਜੇ ਕੋਈ ਖੰਡੇ ਦੀ ਪਹੁਲ ਲੈਂਦਾ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੀਟ-ਅੰਡਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਖਾਂਦਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀਆਂ ਵਰਗਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਮੈਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕ ਲਿਆ ਹੈ ਹੁਣ ਮੀਟ-ਅੰਡਾ ਖਾਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ।

ਅਸੀਂ ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਜਦ ਵੀ ਇਹ ਲੋਕ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਰੈਣ ਸਬਾਈ (ਜਗਰਾਤਾ) ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਕਾ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਛਕਾਇਆ ਜਾਵੇ । ਜੇਕਰ ਇਹ ਲੋਕ ਲੰਗਰ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਨਹੀਂ ਛੱਕਦੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਗਰਾਤੇ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਰੈਣ ਜਗਰਾਤੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਰੈਣ ਸਬਾਈ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ।

ਮਾਮਲਾ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਦਾ: ਇਤਿਹਾਸ ਕਿਧਰੇ ਪੁਰਾਣੀ ਕਹਾਣੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦੁਹਰਾਉਣ ਜਾ ਰਿਹਾ?

-ਜ਼ਿੰਦਰ ਪਨੂੰ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਭਾਵੇਂ ਬੇ-ਗਰਜ਼ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਸੀ, ਪਰ ਅੱਜ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ 'ਪੰਥਕ ਸਿਆਸਤ' ਦਾ ਪੜ੍ਹੋਲ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। 'ਪੰਥਕ' ਫੱਟੇ ਵਾਲੀ ਅਕਾਲੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਅਗੇਤ ਉਸ ਧੜੇ ਦੇ ਹੱਥ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਉੱਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਟਰੋਲ ਸਦਕਾ ਉਸ ਧੜੇ ਲਈ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਾਸਤੇ ਬਿਨਾਂ ਖਰਚਾ ਕੀਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦਾ ਖਰਚਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਚੱਲੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਾਰਟੀ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਅਤੇ ਧਰਨਿਆਂ ਆਦਿ ਮੌਕੇ ਰਾਸ਼ਟ-ਪਾਣੀ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦੇ ਫੋਨ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਿੱਲ ਗੁਰੂ ਕੀ ਗੋਲਕ ਵਿੱਚੋਂ ਭਰੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਰਬਾਂ ਸਮੇਂ ਆਈ ਸੰਗਤ ਲਈ ਲਾਏ ਗਏ ਕੀਰਤਨ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਤੇ ਜੇ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਕਾਰਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਧੜੇ ਲੜਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਲੜੀ ਜਾਣ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜਗੀਰ ਕੌਰ ਦੀ ਥਾਂ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਆ ਜਾਵੇ, ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੁਝੰਗਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ, ਇਹ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅੰਦਰਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਧੜਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅੱਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧੜਿਆਂ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੋਚੇਬਾਜ਼ੀਆਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪਰਪੱਕਤਾ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ।

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਜਦੋਂ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਤੇ ਗੁੰਬੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ ਨਾ ਧਰਮ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਉਸ ਬੰਦੇ ਦੀ ਲਿਆਕਤ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਸੰਬੰਧਤ ਬੰਦੇ ਹੀ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਅੱਗੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਧਰਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਉਹ ਵੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਪਾਲਣ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਧੜੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਪਾਲਣ ਨੂੰ। ਕਈ 'ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ' ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ, ਸਾਡੇ ਚੰਗੇ ਸੰਬੰਧ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੇ ਇਸੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਉੱਪਰ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਆਖ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇੱਕ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਤਾਂ ਬੜੇ ਸਹਿਜ ਭਾਵ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨ ਲਿਆ ਕਿ "ਬਹੁਤੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਨਹੀਂ ਸਾਂ। ਨੌਕਰੀ ਕੋਈ ਵੀ ਮਿਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹੀ। ਫਲਾਣੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਦਾ ਤਰਲਾ ਮਾਰਿਆ, ਉਹਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ 'ਚ ਗੁੰਬੀ ਰਖਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਬੋੜਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਿਰ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਏਡੀ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਾ ਦੇਣੀ ਹੈ।" ਤੇ ਲਫਜ਼ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਓਦੋਂ ਆਖੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਸਾਂਝੇ ਦੋਸਤ ਦੇ ਘਰ ਬੈਠਿਆਂ ਅਸੀਂ 'ਰਾਗ ਮਾਲਾ' ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਪੁੱਛ ਲਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ 'ਰਾਗ ਮਾਲਾ' ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਅੰਗ ਮੰਨਣ ਜਾਂ ਨਾ ਮੰਨਣ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਸਿਖਰ ਉੱਤੇ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਉਸ ਵਕਤ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਕੁ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪਦਵੀਆਂ ਲਈ ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ (ਹੁੰਦੀਆਂ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਏਦਾਂ ਹੀ ਹੋਣ), ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਦੀ ਜਥੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ। ਜਿਹੜੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਰਹੇ, ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਨਿਵੇਕਲੇ ਹੋਣ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਬੰਦਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਿੱਛੋਂ ਦੂਜੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਘਿਰੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵੇਦਾਂਤੀ ਸਾਹਿਬ ਇਹਨੀਂ ਦਿਨੀਂ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਵਿਰੁੱਧ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਕਰ ਕੇ ਫਿਰ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਦੇ ਤਰਫ਼ਦਾਰ ਨਹੀਂ ਤੇ ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਹੁੰਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਹੋ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਪਰ ਸਵਾਲ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਕਿੱਤਾਂ ਕੱਢਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਸਿੱਖੀ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ 'ਵੇਦਾਂਤੀ' ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵੇਦਾਂ ਬਾਰੇ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਆਖਰੀ ਸੱਚ ਆਪਣੇ ਪੱਲੇ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਉਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਜਿਸ ਪਦਵੀ ਦੇ ਉਹ ਸਵਾਮੀ ਹਨ, ਓਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਸੋਚਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਉੱਠ ਨਹੀਂ ਸਕੇ। ਉਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਬਾਰੇ ਨਿਰਣਾ ਮੇਰਾ ਨਹੀਂ, ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲੇ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ।

ਹਾਲੇ ਕੁੱਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਇਹਨਾਂ ਪੰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਪਰ ਉਸੇ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਕੇ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ, ਉਸ ਦੇ ਉੱਤੇ ਬਦ-ਇਖਲਾਕੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਲਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਹੋ ਨਹੀਂ, ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਕਾਫ਼ੀ ਪੁਰਾਣੇ ਸਨ ਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਜੇ ਦੋਸ਼ ਝੂਠੇ ਸਨ ਤਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਉੱਤੇ ਏਨੇ ਘਟੀਆ ਪੱਧਰ ਦੀ ਦੂਸ਼ਣਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਝਾੜ ਕਿਉਂ ਨਾ ਪਾਈ? ਤੇ ਜੇ ਦੋਸ਼ ਸੱਚੇ ਸਨ ਤਾਂ ਪਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵੇਦਾਂਤੀ ਸਾਹਿਬ? ਹੁਣ ਤੱਕ ਤਾਂ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਵੇਦਾਂਤੀ ਨੇ ਇੱਕ ਬਲਾਤਕਾਰੀ ਸਾਧ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੋਚੇ ਅਧੀਨ ਸੁੱਕਾ ਨਿਕਲ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਚਾਲ-ਚੱਲਣ ਤੋਂ ਦਾਗੀ (ਜੇ ਇਹ ਸੱਚ ਹੋਵੇ ਤਾਂ) ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸੰਗੀਨ ਹੈ। ਕੀ ਜਵਾਬ ਦੇਣਗੇ ਉਹ ਇਸ ਦਾ?

ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਜਥੇਦਾਰ ਵੇਦਾਂਤੀ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਵਿਰੋਧੀ ਦੱਸ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ

ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੱਦ ਲਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸਿੰਗ ਰੱਖ ਲਈ, ਪਰ ਫਿਰ ਆਪੇ ਹੀ ਰੱਦ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਆਏ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਓਥੇ ਹੀ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਵੀ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤੀ। ਆਖਰ ਹਰਜ਼ ਕੀ ਸੀ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ? ਜਾਣਕਾਰ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਏਦਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋ ਜਾਂਦੀ, ਵੇਦਾਂਤੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਿੱਤੂਆਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਤਾਂ ਸ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਹਿਜ ਨਾਲ ਦੇ ਲੈਣਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਮੱਤਵੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਣਾ। ਜੇ ਏਦਾਂ ਦੀ ਨੌਬਤ ਆ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਣਾ ਸੀ ਕਿ ਛੇਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਜੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਉਹ 'ਵਿਦਵਾਨ' ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਇਸੇ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਸਾਜਣਹਾਰੇ ਛੇਵੇਂ ਗੁਰੂ ਬਾਰੇ ਸੰਪਾਦਤ ਕੀਤੀ ਕਿਤਾਬ ਉੱਤੇ ਉਸੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਈ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਥੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਲੋਂ ਸੱਚ ਉੱਤੇ ਪਰਦਾ ਪਾਈ ਰੱਖਣ ਖਾਤਰ ਸੌਖਾ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ 'ਚੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੱਤ ਵੀ ਆਇਆ ਸੀ। ਸਾਬਕਾ ਆਈ. ਏ. ਐੱਸ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ 'ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਆਫ ਸਿੱਖਿਜ਼ਮ' ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਸ: ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਦਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਆਗਿਆ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪੰਜਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਸੱਤਾ ਤੇ ਭਾਈ ਬਲਵੰਡ ਜਦੋਂ ਮੂੰਹ ਫੁਲਾ ਕੇ ਤੁਰ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਓਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਈ ਲੱਖਾ ਲਹੌਰ ਤੋਂ ਚੱਲ ਕੇ ਆ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਓਦੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਭਾਈ ਲੱਖੇ ਨੂੰ ਮੱਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤਾ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੇ ਕਹੇ ਉੱਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸੱਤਾ ਤੇ ਬਲਵੰਡ ਬਖਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਚੀ ਹੋਈ ਰਾਮਕਲੀ ਦੀ ਵਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਵੇਦਾਂਤੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪ੍ਰੋ: ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਵੀ ਠੀਕ ਨਾ ਸਮਝਿਆ। ਉਹ ਸੁਣ ਕੇ ਵੀ ਹੁਣ ਵਾਲਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸੁਣਾ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਤਾਂ ਏਨੀ ਫਰਾਖਦਿਲੀ ਵੀ ਨਾ ਵਿਖਾ ਸਕੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਕਿੰਤੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਉੱਗਲ ਕੱਟਣ ਦੀ ਕਾਹਲੀ ਵਿੱਚ ਸਨ।

ਤੇ ਗੱਲ ਏਨੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਿਹੜੀ ਮੁੱਕ ਗਈ ਹੈ? ਪ੍ਰੋ: ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਵੀ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਟੈਂਡ ਲੈ ਲਿਆ। ਵੇਦਾਂਤੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ 'ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਆਫ ਸਿੱਖਿਜ਼ਮ' ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਉਪਾਧੀ ਵਾਪਸ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨ ਨੂੰ ਜੰਦਰਾ ਨਹੀਂ ਮਾਰ ਸਕਦੇ, ਉਸ ਦੀ ਕਲਮ ਦੀ ਨੋਕ ਨਹੀਂ ਤੋੜ ਸਕਦੇ। ਉਸ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਤੇ ਆਖਿਆ ਫਿਰ ਵੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛਪਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਅੱਜ ਦਾ ਯੁੱਗ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦਾ ਯੁੱਗ ਹੈ, ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਯੁੱਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਕੱਢਣ ਨੂੰ ਵੇਦਾਂਤੀ ਸਾਹਿਬ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿੱਖੀ 'ਚੋਂ ਕੱਢ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲਾ ਤਜਰਬਾ ਕੀ ਹੈ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਦਾ? ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਹਨ, ਜੋ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸਮੇਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦਾ ਕਿਹਾ ਮੰਨਣੋਂ ਸਿਰ ਫੇਰ ਗਏ। ਉਹ ਮੌਕੇ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਈ ਕੁੱਝ ਅਬੂ-ਤਬੂ ਵੀ ਬੋਲਦੇ ਰਹੇ, ਪਰ ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮਨ-ਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਮਿਲ ਗਿਆ, ਓਥੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ 'ਜਾਣੀਆਂ' ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 'ਅਣਜਾਣੀਆਂ' ਭੁੱਲਾਂ ਵੀ ਬਖ਼ਸ਼ਾ ਆਏ, ਜਿਵੇਂ ਹੁਣੇ-ਹੁਣੇ ਲੰਘੀ ਚੁਨ ਵਿੱਚ ਸ: ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਸਤਾਰੀਂ ਕੁ ਸਾਲੀਂ ਬਾਬਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਰਸਮ ਪੂਰਤੀ ਕਰ ਆਇਆ ਹੈ।

ਦੂਜਾ ਪੱਖ ਹੈ ਕੱਢੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਮ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਰਵੱਈਏ ਦਾ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੱਤ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿੱਖੀ 'ਚੋਂ ਕੱਢਣ ਪਿੱਛੋਂ ਇੱਕ ਸ: ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੋਅਰ (ਜੋ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨਾਮਣੇ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸਨ) ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਉੱਗਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲ ਵੀ ਉੱਠਦੀ ਰਹੀ ਤੇ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਫ਼ਾਈਆਂ ਦੇ ਦੋ ਫਿਰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਬਾਕੀ ਛੇ ਆਂ ਨਾਲ ਕੀ ਹੋਇਆ? ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀਆਂ ਤੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ। ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨ-ਬਿੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਧੜੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਕਿੱਦਾਂ ਜਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਕਿੱਦਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਪਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦਿਲੋਂ-ਮਨੋਂ ਸੱਚਾ ਸਿੱਖ ਕੌਣ ਹੈ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਰਾਵੇ ਪੱਖੋਂ ਕਿਹੜਾ। ਇਹੋ ਤਜਰਬਾ ਹੁਣ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਿੱਖ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਠੀਕ ਮੰਨ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਬਾਕੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਤਾਉਣੀ ਹੈ, ਜੇ ਉਥੇ ਹੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਹੁੰਦਾ ਰਹੇ, ਇਸ ਨਾਲ ਫ਼ਰਕ ਕੀ ਪਵੇਗਾ? ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੇ ਕਈ ਲੀਡਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੇ ਕਹੇ ਨੂੰ ਸਿਰ-ਮੱਥੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕੈਨੇਡਾ-ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਓਥੋਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਬੋਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਜਥੇਦਾਰ ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕੇ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਥਾਂ-ਪੁਰ-ਥਾਂ ਜਾ ਕੇ ਉਹ 'ਪਤਿਤਪੁਣੇ' ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੋਲਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਮੌਕਾ ਬਣੇ ਤੋਂ ਪਤਿਤ (ਸਿਰ-ਮੂੰਹ ਮੁੰਨਾਉਣ ਵਾਲੇ) ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜੱਫੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਮਿਲ ਵੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਸਮਝਦੇ ਹੋਣ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਵੇਖਦਾ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਲੋਕ ਵੇਖਦੇ ਵੀ ਹਨ, ਹੱਸਦੇ ਵੀ ਹਨ ਤੇ ਪਿੱਛੋਂ ਚਰਚਾ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ 'ਚੋਂ ਕੱਢਣ-ਕਢਾਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣਾ ਕਿੱਸਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਸੁਣਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰ ਲੈਣ। ਅਕਬਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵਿਦਵਾਨ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਸਾਰੇ ਦਰਬਾਰੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਬੀਰਬਲ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਗਲਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੈ, ਉਹ ਤਾਂ ਖੁਦਾਵੰਦ ਕਰੀਮ ਤੋਂ ਵੀ ਉੱਪਰ ਤਾਕਤ ਵਾਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਦਮੀ ਤੋਂ ਉੱਲੂ ਤਾਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਆਪਣੀ ਕਾਇਨਾਤ 'ਚੋਂ, ਆਪਣੇ ਸਾਮਰਾਜ 'ਚੋਂ, ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਸਿਰਫ਼ ਅਕਬਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਕੋਲ ਹੀ ਏਨੀ ਤਾਕਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਮਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।" ਫਿਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ ਨੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਬਦਲ ਲਿਆ ਸੀ।

ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਕੋਲ ਵੀ ਏਨੀ ਤਾਕਤ ਹੈ ਕਿ "ਜਿਸ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਆਪ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੇ ਸਿੱਖ ਦੇ ਘਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ", ਜਿਸ ਬੰਦੇ ਨੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਓਟ ਲਈ ਹੈ ਤੇ ਵੇਦਾਂ ਦੇ ਵਰਕੇ ਵੀ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਫੋਲੇ, ਉਹ ਉਹਨੂੰ ਵੀ ਸਿੱਖੀ 'ਚੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨ, ਪਰ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਯਾਦ ਰੱਖਣ। ਪਹਿਲੀ ਇਹ ਕਿ ਪੰਜ-ਛੇ ਸੌ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਚ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਜੌਹਨ ਆਫ਼ ਆਰਕ ਨੂੰ ਡਾਇਣ ਦਾ ਫ਼ਤਵਾ ਦੇ ਕੇ ਜਿਉਂਦੀ ਸਾੜਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਡੇਢ ਸੌ ਸਾਲ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸੇ ਚਰਚ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਮੰਨੀ, ਸਗੋਂ ਜੌਹਨ ਆਫ਼ ਆਰਕ ਨੂੰ 'ਸੇਂਟ ਜੌਹਨ ਆਫ਼ ਆਰਕ' ਵਜੋਂ ਸਨਮਾਨ ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ ਸੀ। ਇਹੋ ਕੁੱਝ ਸਿੱਖੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋ: ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਨੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋ: ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ 'ਚੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ 1995 ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਮੇਲਨ ਮੌਕੇ ਉਸੇ ਪ੍ਰੋ: ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਵਰਗ ਸਿਧਾਰਨ ਤੋਂ ਕਈ ਦਹਾਕੇ ਬਾਅਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਮਹਾਨ ਖੋਜੀ ਮੰਨ ਲਿਆ ਸੀ। ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਕਿਧਰੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਪੁਰਾਣੀ ਕਹਾਣੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦੁਹਰਾਉਣ ਜਾ ਰਿਹਾ।

ਕਬਯੋ ਬਾਚ ਬੇਨਤੀ ॥ ਚੌਪਈ ॥

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ (ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ)

[Chaupai is neither Gurubani nor Gurbani. It is written by a Kavi. It is not only not incorporated in AGGS, but is also in conflict with the Gurubani incorporated in GGS. For three hundred years our Jathedars and other religious leaders have failed us. Their present crop is determined to silence S. Gurbakhsh Singh Kala Afghana. What for? Below we present part 5 of 9 part thoughtful critique of Chaupai by S. Gurbakhsh Singh Kala Afghana.ED.]

ਮਰਨ ਕਾਲ ਕਾ ਤ੍ਰਾਸ ? ਨਿਵਰਿਯੈ ॥

ਜਿਸ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸੋਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਇਹ ਪਾਵਨ ਬਚਨ—

ਤੂੰ ਪਿੰਜਰੁ ਹਉ ਸੁਆਣਾ ਤੋਰੁ ॥ ਜਮ ਮੰਜਾਰੁ ਕਹਾ ਕਰੈ ਮੋਰੁ ॥ ੨ ॥[੩੨੩]

ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਉਹ ਉਪ੍ਰੋਕਤ ਤ੍ਰਾਸ ਪਦ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਚਿੰਨ੍ਹ ਕਿਵੇਂ ਨਾ ਲਾਵੇ ?

ਆਪ ਹਾਥ ਦੇ ਮੁਝੈ ਉਬਰਿਯੈ ॥ ਮਰਨ ਕਾਲ ਕਾ ਤ੍ਰਾਸ ਨਿਵਰਿਯੈ ॥

ਹੁਜੈ ਸਦਾ ਹਮਾਰੇ ਪੱਛਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸਯੁਜ ਜੁ ਕਰਿਯਹੁ ਰੱਛਾ ॥ ੩੮੧॥

ਅਰਥ:—ਕਿਰਪਾ ਸਹਿਤ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਦੇ ਕੇ ਮੇਰਾ ਉਧਾਰ ਕਰੋ, ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਭੈ ਦਾ ਨਿਵਾਰਣ ਕਰੋ । ਆਪ ਸਦਾ ਸਾਡੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਰਹੋ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਸਯੁਜ ਜੀ ! ਆਪ ਸਾਡੀ ਰਖਿਆ ਕਰੋ । ੩੮੧।

ਪਿਛਲੀਆਂ ੩੭੮ ਅਤੇ ੩੭੯ ਚੌਪਈਆਂ ਵੱਲ ਵੀ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀਦੇ ਤਾਂ ਇੱਕ ਘਣ -- " **ਆਪੁ ਹਾਥ ਦੇ ਮੇਰਿ ਬਚਾਵਹੁ** " --ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਥਾਂ--" **ਮੇ ਰੱਛਾ ਨਿਜ ਕਰੈ ਕਰੀਯੈ** ॥ " ਅੰਦਰਲੇ ਵੈਰੀਆਂ ਤੋਂ ਰਖਿਆ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦੋਹੀ ਥਾਂਈ ਮਾਰਨ ਆਏ ਸ਼ਸਤਰ

ਧਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਹੱਥ ਦੇ ਕੇ ਰਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰਲਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਚੌਪਈ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਜੋ ਤ੍ਰਾਸ ਵਾਪਰਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਖ਼ਲਾਸੀ ਦਾ ਤਰਲ; ਮਾਰਦਿਆਂ ਵੀ--**ਆਪ ਹਾਥ ਦੇ ਮੁਝੈ ਉਬਰਿਯੈ**- ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਹੱਥ ਦੇ ਕੇ ਰਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਹੀ ਭਾਵ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ, ਆਪਣੇ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਸੁਣ ਕੇ, (ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਤੇ) ਭਗਵਾਨ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਜਨਮ ਲੈ ਕੇ, ਰਾਵਨ ਨੂੰ ਅਥਵਾ ਕੰਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਆ ਮਾਰਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਦੀ ਰਖਿਆ ਵਿਚ ਹਰਨਾਕਸ਼ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾਉਣ ਲਈ ਥੱਮ ਪਾੜ ਕੇ ਨਰਸਿੰਘ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆ ਬਹੁਤਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਦੇ ਕੇ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਦੀ ਲਾਜ ਰੱਖ ਲਈ ਸੀ ਆਦਿ ?

ਕਰਮ ਵਾਰ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਾਂ:-

(ੳ) ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਯਾਦ ਤੋਂ ਵਾਪਰੇ ਤ੍ਰਾਸ ਦੀ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਉ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਕੇ, ਇਹ ਪਤਾ ਕਰੀਏ ਕਿ, ਸ਼ਸਤਰ ਧਾਰੀ ਵੈਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਰੱਬ ਤੋਂ ਕਰਮਾਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ, ਕੀ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ?

ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਦੀ ਇਸ ਪੰਕਤੀ-- "ਲੋਗੁ ਜਾਨੈ ਇਹੁ ਗੀਤੁ ਹੈ ਇਹੁ ਤਉ ਬ੍ਰਹਮ ਬੀਚਾਰ ॥ ਬਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨਾ ਦਾ ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਗ਼ਲਤ ਜਾਂ ਅੱਤ ਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ, ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਕੇਵਲ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਚਾਰ ਹੀ ਹੈ। ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਲਿਖੇ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਜਾਂ ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਕਥਾ ਕਾਹਾਣੀਆਂ ਨਾਲ (ਸਿਵਾਏ ਇਕ ਦੇ) ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਤ ਸੂਰਮਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਨਿਸਚਾ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ, ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਰਮਾਤੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਟੋਕ ਰਖਦਿਆਂ ਆਪ ਨਿਕੰਮਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਸਗੋਂ ਹਰ ਮੁਸੀਬਤ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਲਈ ਬਹਾਦਰਾਂ ਵਾਂਗ ਹਰ ਸੰਭਵ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਲੈਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ--ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਇਕ ਬੜੀ ਦਰਦਨਾਕ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ੪ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਵਨ ਗੁਰੂ-ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਅਰਥਾਂ ਸਹਿਤ ਪੂਰੀ ਵਿਚਾਰ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਚੌਥੇ ਭਾਗ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਕਾਂਡ ਦੇ ੧੬ਵੇਂ ਲੇਖ-

"**ਆਵਨਿ ਅਠਤਰੈ ਜਾਨਿ ਸਤਾਨਵੈ ॥**" ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਬਾਬਰ ਹੱਲਾ ਕਰੀ ਆਉਂਦਾ ਸੁਣ ਕੇ ਏਮਨਾਬਾਦ (ਸੈਦਪੁਰ) ਦੇ ਪਠਾਣ ਹਾਕਮਾ ਨੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਕਈ ਪੀਰ ਫਕੀਰ ਬੁਲਵਾ ਲਏ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ, ਉਹ ਖ਼ੁਦਾ ਤੋਂ ਮਿਲੀਆਂ ਕਰਮਾਤੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਬਾਬਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਫੌਜ ਸਮੇਤ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦੇਣ। ਪਰ ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੋਹਿਸਾਬੋ ਪੀਰਾਂ ਦੀ "ਵਰਾ-ਸਰਾਪਾਂ" ਵਾਲੀ ਕਥਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਅਥਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਰਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ ਹਾਲ ਦੁਹਾਈ ਕੁਝ ਨਾ ਸੁਆਰ ਸਕੀ ਅਤੇ ਬਾਬਰ ਦੀ ਫੌਜ ਗਲ ਆ ਪਈ, ਤਾਂ ਲਾਚਾਰ ਹੋ ਕੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਦਿਲ ਹਾਕਮਾ ਨੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਬਚਾ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਪਰ, ਕਰਮਾਤੀ ਸ਼ਕੀਆਂ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਯੁੱਧ ਕਰਨ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਭੁੱਲ ਬੈਠਿਆਂ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਵੀ ਕੁਝ ਨਾ ਸਵਾਰ ਸਕੇ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਬਚਨ:-

ੴ੬:- **ਕੋਟੀ ਹੂ ਪੀਰ ਵਰਜਿ ਰਹਾਏ ਜਾ ਮੀਰੁ ਸੁਣਿਆ ਧਾਇਆ ॥**

ਬਾਨ ਮੁਕਾਮ ਜਲੇ ਬਿਜ ਮੰਦਰ ਮੁਛਿ ਮੁਛਿ ਕੁਇਰ ਰੁਲਾਇਆ ॥

ਕੋਈ ਮੁਗਲੁ ਨ ਹੋਆ ਅੰਧਾ ਕਿਨੈ ਨ ਪਰਚਾ ਲਾਇਆ ॥੪॥

ਮੁਗਲ ਪਠਾਣਾ ਭਈ ਲੜਾਈ ਰਣ ਮਹਿ ਤੇਗ ਵਗਾਈ ॥

ਓਨੀ ਤੁਪਕ ਤਾਣਿ ਚਲਾਈ ਓਨੀ ਹਸਤਿ ਚਿੜਾਈ ॥

ਜਿਨ੍ ਕੀ ਚੀਰੀ ਦਰਗਹ ਪਾਟੀ ਤਿਨ੍ ਮਰਣਾ ਭਾਈ ॥੫॥ {੪੧੭-੧੮}-੧੨

ਅਰਥ:-ਜਦੋਂ ਪਠਾਣ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਮੀਰ ਬਾਬਰ ਹੱਲਾ ਕਰ ਕੇ (ਚੜ੍ਹਿਆ) ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਕੋਟੀ ਹੂ-) ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਪੀਰਾਂ (ਡੇਰੇ ਦਾਰ ਸਾਧਾਂ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ) ਨੂੰ (ਜਾਦੂ ਟੂਣਿਆ ਆਦਿ ਕਰਮਾਤਾਂ ਕਰਨ ਲਈ) ਬੁਲਵਾ ਕੇ ਰੋਕ ਰਖਿਆ। (ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਬੀਆਂ, ਮਾਲਾਂ ਆਦਿ ਫੇਰਨ ਤੇ ਵੀ) ਪੱਕੇ ਥਾਂ ਮੁਕਾਮ ਪੱਕੇ ਮਹਲ (ਮੁਗਲਾਂ ਦੀ ਲਾਈ ਅੰਗ ਨਾਲ) ਸੜ (ਕੇ ਸੁਆਹ ਹੋ) ਗਏ। (ਮੁਗਲ ਫੌਜਾਂ) ਨੇ ਪਠਾਣ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਟੋਟੇ ਟੋਟੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। (ਪੀਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਬੀਆਂ ਮਾਲਾਂ ਆਦਿ ਫੇਰਨ ਨਾਲ) ਕੋਈ ਇੱਕ ਵੀ (ਮੁਗਲ) ਅੰਨ੍ਹਾਂ (ਜਾਂ ਲੂਲੂ ਲੰਗੜਾ) ਨਾ ਹੋਇਆ, ਕਿਸੇ ਪੀਰ ਨੇ ਕੋਈ ਕਰਮਾਤ ਕਰ ਨ ਵਖਾਈ। ੪ । (ਅੰਤ ਜਦ) ਮੁਗਲਾਂ ਤੇ ਪਠਾਣਾ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹੋਈ। ਤਾਂ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ (ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ) ਤਲਵਾਰ ਚਲਾਈ। ਮੁਗਲਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਬੰਦੂਕਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਬੰਨ੍ਹ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ, ਪਰ ਪਠਾਣਾ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਚਿੜ ਚਿੜ ਕਰ ਗਈਆਂ (ਭਾਵ, ਪਠਾਣਾ ਨੇ ਤੇਗ ਤਾਂ ਚੰਗੀ ਕੀ ਵਾਹੁਣੀ ਸੀ, ਬੰਦੂਕ ਵੀ ਸਿੱਧੀ ਨਾ ਚੱਲ ਸਕੀ। (ਆਖਰ

ਇਉਂ ਹੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ) ਧੁਰੋਂ ਹੀ ਜਿਨ੍ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਪਾਟ ਗਈ ਉਹ ਕਦੋਂ ਬਚਿਆ ?

ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਲ ਵੀ ਝਾਤੀ ਮਾਰ ਵੇਖੀਏ। ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਮੰਨੂ ਦੀ ਕੈਦ ਵਿਚ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਅਕਹਿ ਤਸੀਹੇ ਝਲਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਬਚਿਆ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦੇ ਹਾਰ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਗਲਾਂ ਵਿਚ ਪਾਏ ਗਏ। ਸ਼ੁਕਰ ਸ਼ੁਕਰ ਹੀ ਕੀਤਾ ਪਰ "**ਆਪੁ ਹਾਥ ਦੇ ਮੋਹਿ ਬਚਾਵੁ**" ਜਾਂ "**ਮੋ ਰੱਛਾ ਨਿਜ ਕਰ ਦੇ ਕਰੀਐ ॥**" ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵੀ ਸਿੰਘਣੀ ਨੇ ਨਹੀਂ ਪੁਕਾਰਿਆ ਹੋਣਾ ? ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਂਨ ਆਤਮਾਵਾਂ ਦੀ ਵੀ ਅਜੇਹੀ ਪੁਕਾਰ ਨਾ ਸੁਣੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਅਰਦਾਸ ਤੋਂ ਪੰਥ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਹਿਰਦੇ ਤੋਂ ਕੂੜ ਦਾ ਪੜਦਾ ਹਟਾ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਸਚਿਆਰਾ ਹੋਣ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਨੇ "ਜਪੁ" ਸਾਹਿਬ ਵਿਚਲੇ ਇਸ ਫ਼ੁਰਮਾਨ ਨੂੰ "**ਹੁਕਮਿ ਰਜਾਈ ਚਲਣਾ ਨਾਨਕ ਲਿਖਿਆ ਨਾਲਿ ॥੧॥**" ਦ੍ਰਿੜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਗੱਲ ਦੇ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਭਲੇ ਲਈ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦੀਆਂ ? ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਇਸ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੀ "**ਨਾਨਕ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਸਤਿ ਰਜਾਇ ॥੧॥**" {੫੧੪} ਅਤੇ "**ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ਭਾਣਾ ਮੰਨਿ ਵਸਾਈ**" {੪੮੦} ਕਦਰ ਕੀਮਤ ਸਮਝ ਲਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਕੋਤਕਹਾਰ ਉਸ ਨਾਥ ਦੇ ਭਾਣੇ-ਰਜਾ ਵਿਚ ਸਦਾ ਰਾਜੀ ਰਹਿਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਰਜੀਵਤੀਆਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਮਰਯਾਦਾ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਸੀ।

ਖੋਪਰੀ ਲਹਿਣ ਦਾ ਸਮਾ ਨੇੜੇ ਆਇਆ ਸਮਝ ਕੇ, ਚਰਖੜੀਆਂ ਤੇ ਚਾੜ੍ਹ ਕੇ ਹਡੀਆਂ ਚੂਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਘੜੀ ਨੇੜੇ ਆਈ ਵੇਖ ਕੇ, ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਜੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿੰਘ ਨੇ-- "**ਮਰਨ ਕਾਲ ਕਾ ਤ੍ਰਾਸ ਨਿਵਰਿਯੈ**" ਬਚਨਾਂ ਦੇ ਥਾਂ ਸਗੋਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਚਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਵਸਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ :

੧੪੭-ਜਗੁ ਸੁਪਨਾ ਬਾਜੀ ਬਨੀ ਖਿਨ ਮਹਿ ਖੇਲੁ ਖੇਲਾਇ ॥

ਸੰਜੋਗੀ ਮਿਲਿ ਏਕੇ ਵੇਜੋਗੀ ਉਠਿ ਜਾਇ ॥

ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਣਾ ਸੋ ਬੀਐ ਅਵਰੁ ਨ ਕਰਣਾ ਜਾਇ ॥੩॥

ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਸਤੁ ਵੇਸਾਗੀਐ ਸਚੁ ਵਖਰੁ ਸਚੁ ਰਾਸਿ ॥

ਜਿਨੀ ਸਚੁ ਵਣੀਜਾ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਸਾਬਾਸਿ ॥

ਨਾਨਕ ਵਸਤੁ ਪਛਾਣਸੀ ਸਚੁ ਸਚੁਦਾ ਜਿਸੁ ਪਾਸਿ ॥੪॥੧੧॥ {੧੮}

੧੪੮-ਕਰਣਹਾਰੁ ਜੋ ਕਰਿ ਰਹਿਆ ਸਾਈ ਵਡਿਆਈ ॥

ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਉਪਦੇਸਿਆ ਸੁਖੁ ਖਸਮ ਰਜਾਈ ॥੩॥

ਚਿੰਤ ਅੰਦੇਸਾ ਗਣਤ ਤਜਿ ਜਨਿ ਹੁਕਮੁ ਪਛਾਤਾ ॥

ਨਹ ਬਿਨਸੈ ਨਹ ਛੋਡਿ ਜਾਇ ਨਾਨਕ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ ॥੪॥੧੮॥੪੮॥{੮੧੩}

੧੪੯-ਅਮਰੁ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ਹੈ ਤਿਸੁ ਨਾਲਿ ਸਿਆਣਪੁ ਨ ਚਲਈ ਨ ਹੁਜਤਿ ਕਰਣੀ ਜਾਇ ॥

ਆਪੁ ਛੋਡਿ ਸਰਣਾਇ ਪਵੈ ਮੰਨਿ ਲਏ ਰਜਾਇ ॥

ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਮ ਡੰਡੁ ਨ ਲਗਈ ਹਉਮੈ ਵਿਚਰੁ ਜਾਇ ॥

ਨਾਨਕ ਸੇਵਕੁ ਸੋਈ ਆਖੀਐ ਜਿ ਸਚਿ ਚਹੈ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥੧॥ {੧੨੫੧}-ਵਾ-੩੫
ਮੌਤ ਦੇ ਭੈ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ, ਤੱਤੀ ਤਵੀ ਤੇ ਬੈਠਿਆਂ ਇਹ ਪਰਵਚਨ-- "**ਜੋ ਤੁਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋ ਪਰਵਾਣੁ ॥ ਤੇਰੇ ਭਾਣੇ ਨੋ ਕੁਰਬਾਣੁ ॥ ਨਾਨਕੁ ਗਰੀਬੁ ਬੰਦਾ ਜਨੁ ਤੇਰਾ ॥ ਰਾਖਿ ਲੇਇ ਸਾਹਿਬੁ ਪ੍ਰਭੁ ਮੇਰਾ ॥੪॥{੬੭੬}** ਉਸੇ ਹੀ ਪਰਮ-ਤਿਆਗੀ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾਮਾ-ਗੁਰਦੇਵ, ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਤੋਂ ਹੀ, ਅਕਾਲਪੁਰਖ ਦੇ ਭਾਣੇ ਵਿਚ ਅਡੋਲ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਸਿੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਰਮ-ਸੂਰਮੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਪਾਵਨ ਮੁਖਾਰਬੰਦ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਬੇਨਤੀ ਚੌਪਈ ਵਰਗੀਆਂ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਬਾਣੀਆਂ ਪਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਵੈਰੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੰਘ ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੋਹਿਲੇ ਗਏ ਜਦ ਖਾਲਸਾ ਜੀ, ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਮੁਲ ਪਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਆਪਣੇ ਜਾਨੀ ਦੁਸ਼ਮਨਾਂ ਤੋਂ ਭੈ ਤੋਂ ਅਭਿੰਜ ਰਹਿੰਦਿਆਂ, ਇਹ ਗੁਰੂ-ਸ਼ਬਦ ਗਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸਨ:-

੧੫੦- ਗਾਵਣੁ ਸੁਨਣੁ ਸਭੁ ਤੇਰਾ ਭਾਣਾ ॥ ਹੁਕਮੁ ਬੂਝੈ ਸੋ ਸਾਚਿ ਸਮਾਣਾ ॥

ਜਪਿ ਜਪਿ ਜੀਵਹਿ ਤੇਰਾ ਨਾਉ ॥ ਤੁਝ ਬਿਨੁ ਦੂਜਾ ਨਾਹੀ ਥਾਉ ॥੨॥

ਦੁਖ ਸੁਖ ਕਰਤੇ ਹੁਕਮੁ ਰਜਾਇ ॥ ਭਾਣੈ ਬਖਸ ਭਾਣੈ ਦੇਇ ਜਜਾਇ ॥

ਦੁਹਾਂ ਸਿਰਿਆਂ ਕਾ ਕਰਤਾ ਆਪਿ ॥ ਕੁਰਬਾਣੁ ਜਾਈ ਤੇਰੇ ਪਰਤਾਪ ॥੩॥

**ਤੇਰੀ ਕੀਮਤ ਤੂਹੈ ਜਾਣਹਿ ॥ ਤੂ ਆਪੇ ਬੁਝਹਿ ਸੁਣਿ ਆਪਿ ਵਖਾਣਹਿ ॥
ਸੇਈ ਭਗਤ ਜੇ ਤੁਧੁ ਭਾਣੇ ॥ ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਕੈ ਸਦ ਕੁਰਬਾਣੇ ॥੪॥੨॥੨੦॥ {੧੨੨੦-੨੧}**

ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਭਾਣਾ ਮੰਨਦਿਆਂ ਉਸ ਦੀ ਰਜ਼ਾ ਵਿਚ ਸਦਾ ਰਾਜ਼ੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਸਿਖਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਸਾਰੀ ਕੌਮ ਅਜੇਹੀ ਨਿਰਭੈ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖ ਹੱਸਦੇ ਹੱਸਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਪਰ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨੇ ਵੀ ਨਾ ਸੀ ਤਿਆਗਿਆ। ਪਰ ਉਧਰੋਂ ਵੇਦ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲਿਆਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿਚੋਂ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮਾਨ ਤਾਂ ਹੋ ਗਏ ਪਰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀ ਖਾਤਰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਕਿੰਨਿਆਂ ਨੇ ਪਾਈ ? ਅਜੇਹੀ ਇੱਕ ਵੀ ਮਿਸਾਲ ਤੋਂ ਇਤਿਹਾਸ ਲਗ-ਪਗ ਸੱਖਣਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸਿੱਖ ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਦੇ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਹੀ " ਆਪ ਹਾਥ ਦੇ ਮੁਝੈ ਉਬਰਿਯੈ ਮਰਨ ਕਾਲ ਕਾ ਤ੍ਰਾਸ ਨਿਵਰਿਯੈ ॥ ਹੂਜੇ ਸਦਾ ਹਮਾਰੇ ਪੱਛਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸਧੁਜ ਜੂ ਕਰਿਯਹੁ ਰੱਛਾ ॥੩੮੧॥ ਜਿਹੇ ਜਾਨ ਬਚਾਉ ਤਰਲਿਆਂ ਵਾਲੀ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਏਧਰ ਵੀ ਉਹੀ ਭਾਣਾ ਵਰਤਦਾ ਜੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿਚ ਵਰਤਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ।

(ਅ) ਦੂਜਾ ਪੱਖ-- ਕੀ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਵੀ ਸਾਨੂੰ --" ਹੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੈਨੂੰ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿਚੋਂ ਆਪ ਹੱਥ ਦੇ ਕੇ ਬਚਾ ਲੈ " ਪੁਕਾਰਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਹੀ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਜਾਂ, ਉਹ ਸਾਡਾ ਹੱਥ ਫੜ ਕੇ, ਸਾਡਾ ਜੀਵਨ ਅਜੇਹੇ ਸੂਰਮੇ ਸੰਤਾਂ ਵਾਲਾ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੀਆਂ ਔਕੜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਬਣਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਾਂ ? :-

**੧੫੧- ਕਹਤੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸੁਣਤੇ ਸਭਿ ਧੰਨੁ ਲਿਖਤੀ ਕੁਲੁ ਤਾਰਿਆ ਜੀਉ ॥
ਜਿਨ ਕਉ ਸਾਧੂ ਸੰਗੁ ਨਾਮ ਹਰਿ ਰੰਗੁ ਤਿਨੀ ਬ੍ਰਹਮ ਬੀਚਾਰਿਆ ਜੀਉ ॥
ਬ੍ਰਹਮ ਬੀਚਾਰਿਆ ਜਨਮੁ ਸਵਾਰਿਆ ਪੂਰਨ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਭਿ ਕਰੀ ॥
ਕਰੁ ਗਹਿ ਲੀਨੇ ਹਰਿ ਜਸੇ ਦੀਨੇ ਜੋਨਿ ਨਾ ਧਾਵੈ ਨਹ ਮਰੀ ॥**

**ਸਤਿਗੁਰ ਦਇਆਲ ਕਿਰਪਾਲ ਭੇਟਤ ਹਰੇ ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਲੋਭੁ ਮਾਰਿਆ ॥
ਕਥਨੁ ਨ ਜਾਇ ਅਕਥੁ ਸੁਆਮੀ ਸਦਕੈ ਜਾਇ ਨਾਨਕੁ ਵਾਰਿਆ ॥੫॥੧॥੩॥੮੧॥**
ਅਰਥ:-ਜਿਹੜੇ ਮਨੁੱਖ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਉਚਾਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸੁਅੱਛ ਜੀਵਨ ਵਾਲੇ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਬੰਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਿਫਤਿ ਸਾਲਾਹ ਸੁਣਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਚੰਗੇ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਮਨੁੱਖ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਸਿਫਤਿ-ਸਾਲਾਹ (ਅਪਣੀ ਹੱਥੀਂ) ਲਿਖਦੇ ਹਨ, ਉਹ (ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ) ਖਾਨਦਾਨ ਨੂੰ (ਹੀ ਸੰਸਾਰ-ਸਮੁੰਦਰ ਤੋਂ) ਪਾਰ ਲੰਘਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦਾ ਮਿਲਾਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ (- ਸਿਮਰਨ) ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਟਿਕਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਪੂਰਨ ਕਿਰਪਾ ਕੀਤੀ, ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵਸਾਇਆ ਤੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸੋਹਣਾ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਜਿਸ (ਵਡਭਾਗੀ ਮਨੁੱਖ) ਦਾ ਹੱਥ ਫੜ ਲਿਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿਫਤਿ-ਸਾਲਾਹ (ਦੀ ਦਾਤ) ਦਿੱਤੀ, ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਫਿਰ ਜੂਨਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਦੌੜਿਆ ਫਿਰਦਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਤਮਕ ਮੋਤ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ।

ਦਇਆ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਘਰ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ (ਤੇ ਖਸਮ-ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਸਿਮਰ ਕੇ) ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇ (ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੋਂ) ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭ (ਆਦਿਕ ਵਿਕਾਰਾਂ) ਨੂੰ ਮਾਰ (-ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਕਰ) ਲਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਤਮਕ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਖਸਮ ਪ੍ਰਭੂ ਅਕੱਥ ਹੈ (ਉਸ ਦਾ ਰੂਪ) ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨਾਨਕ ਉਸ ਤੋਂ ਸਦਕੇ ਕੁਰਬਾਨ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਪ

**੧੫੨-ਨਿਕਸੁ ਰੇ ਪੰਖੀ ਸਿਮਰਿ ਹਰਿ ਪਾਂਖ ॥
ਮਿਲਿ ਸਾਧੂ ਸਰਣਿ ਗੁਰੁ ਪੂਰਨ ਰਾਮ ਰਤਨੁ ਹੀਅਰੇ ਸੰਗਿ ਰਾਖੁ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਭ੍ਰਮ ਕੀ ਭੁਈ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਰਸ ਪੰਕਜ ਅਤਿ ਤੀਖੁਣ ਮੋਹ ਕੀ ਫਾਸ ॥
ਕਾਟਨਹਾਰ ਜਗਤ ਗੁਰੁ ਗੋਬਿਦ ਚਰਨ ਕਮਲ ਤਾ ਕੇ ਕਰਹੁ ਨਿਵਾਸ ॥੧॥
ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਗੋਬਿਦ ਪ੍ਰਭ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਸੁਨਹੁ ਅਰਦਾਸਿ ॥
ਕਰੁ ਗਹਿ ਲੇਹੁ ਨਾਨਕ ਕੇ ਸੁਆਮੀ ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਸਭੁ ਤੁਮਰੀ ਰਾਸਿ ॥੨॥੩॥੧੨੦॥
{੨੦੪}**

ਅਰਥ:- ਹੇ ਜੀਵ-ਪੰਛੀ ! (ਮਾਇਆ ਦੇ ਮੋਹ ਦੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ) ਨਿਕਲ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰ। (ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਸਿਮਰਨ) ਖੰਭ ਹਨ (ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੰਭਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਹੀ ਤੂੰ ਮਾਇਆ ਦੇ ਮੋਹ ਦੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਉਡ ਕੇ ਜਾ ਸਕੇਂਗਾ)। (ਹੇ ਭਾਈ!)।

ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਪੂਰਨ-ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲੈ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ-ਰਤਨ ਆਪਣੇ ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ (ਸਾਂਭ ਕੇ) ਰੱਖ। ੧। ਰਹਾਉ । ਹੇ ਭਾਈ ! ਮਾਇਆ ਦੀ ਖਾਤਰ ਭਟਕਣ ਦੀ (ਮਾਨੋ) ਖੂਹੀ ਹੈ, ਮਾਇਆ ਦੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਤੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਚਸਕੇ (ਉਸ ਖੂਹੀ ਵਿਚ) ਚਿੱਕੜ ਹੈ, (ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਗਲ ਵਿਚ ਪਈ ਹੋਈ) ਮੋਹ ਦੀ ਫਾਹੀ ਬੜੀ ਪੱਕੀ (ਤਿੱਖੀ) ਹੈ। ਇਸ ਫਾਹੀ ਨੂੰ ਕੱਟਣ-ਜੋਗਾ ਜਗਤ ਦਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਗੋਬਿੰਦ ਦਿਆ ਚਰਨ-ਕਮਲਾਂ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਕਰੀ ਰੱਖ । ੧ । ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ ! ਹੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰਭੂ ! ਹੇ ਗ਼ਰੀਬਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ! ਹੇ ਨਾਨਕ ਦੇ ਸੁਆਮੀ ! ਮਿਹਰ ਕਰ, ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਸੁਣ, ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਫੜ ਲੈ (ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਦੀ ਖੂਹੀ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਲੈ) ਮੇਰੀ ਇਹ ਜਿੰਦ ਤੇਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸਰਮਾਇਆ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਇਹ ਸਰੀਰ ਤੇਰੀ ਬਖਸ਼ੀ ਹੋਈ ਪੂੰਜੀ ਹੈ, (ਇਸ ਰਾਸਿ-ਪੂੰਜੀ ਨੂੰ ਮੋਹ ਦੇ ਹੱਥੀਂ ਉਜੜਨ ਤੋਂ ਤੂੰ ਆਪ ਹੀ ਬਚਾਉਣ ਜੋਗ ਲੈ)। ੨ ।

**੧੫੩-ਚੰਚਕ ਰੇਤ ਖੇਤ ਤਨਿ ਨਿਰਮਿਤ ਦੁਰਲਭ ਦੇਹ ਸਵਾਰਿ ਧਰੀ ॥
ਖਾਨ ਪਾਨ ਸੋਧੇ ਸੁਖ ਭੁੰਦਤ ਸੰਕਟ ਕਾਟਿ ਬਿਪਤਿ ਰਹੀ ॥
ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਭਾਈ ਅਰੁ ਬੰਧਪੁ ਬੁਝਨ ਕੀ ਸਭ ਸੁਝ ਪਰੀ ॥
ਬਰਧਮਾਨ ਹੋਵਤ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਨਿਤ ਆਵਤ ਨਿਕਟਿ ਬਿਖੰਮ ਜਰੀ ॥
ਰੇ ਗੁਨ ਗੀਨ ਦੀਨ ਮਾਇਆ ਕ੍ਰਿਮ ਸਿਮਰਿ ਸੁਆਮੀ ਏਕ ਘਰੀ ॥ ਕਰੁ ਗਹਿ ਲੇਹੁ
ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਨਾਨਕ ਕਾਟਿ ਭਰੀਮ ਭਰੀ ॥੩॥ {੧੩੮੨}੧੧-੨੦**

ਅਰਥ:-(ਹੇ ਜੀਵ ! ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਪਿਤਾ ਦਾ) ਰਤਾ ਕੁ ਬੀਰਜ ਮਾਂ ਦੇ ਪੇਟ ਰੂਪ ਖੇਤ ਵਿਚ ਨਿੰਮਿਆ ਤੇ ਤੇਰਾ ਅਮੋਲਕ (ਮਨੁੱਖ) ਸਰੀਰ ਸਜਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ (ਉਸ ਨੇ ਤੈਨੂੰ) ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੇ ਪਦਾਰਥ, ਮਹਲ-ਮਾੜੀਆਂ ਤੇ ਮਾਣਨ ਨੂੰ ਸੁਖ ਬਖਸ਼ੇ ਸੰਕਟ ਕੱਟ ਕੇ ਤੇਰੀ ਬਿਪਤਾ ਦੂਰ ਕੀਤੀ । (ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਮਿਹਰ ਨਾਲ) ਤਦੋਂ ਮਾਂ ਪਿਉ, ਭਰਾ ਤੇ ਸਾਕ-ਸੈਨ-ਪਛਾਣਨ ਦੀ ਤੇਰੇ ਅੰਦਰ ਸੂਝ ਪੈ ਗਈ । ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਸਦਾ (ਤੇਰਾ ਸਰੀਰ) ਵਧ-ਫੁਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਡਰਾਉਣਾ ਬੁਝੇਪਾ ਨੇੜੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਹੇ ਗੁਣਾ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ, ਕੰਗਾਲੇ, ਮਾਇਆ ਦੇ ਕੀੜੇ ! ਇੱਕ ਘੜੀ ਤਾਂ ਉਸ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ (ਜਿਸ ਨੇ ਤੇਰੇ ਉੱਤੇ ਇਤਨੀਆ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ)
**੧੫੪-ਬਲ ਬੀਰ ਬ੍ਰਹਮ ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਗਰਤ ਪਰਤ ਗਹਿ ਲੇਹੁ ਅੰਗੁਰੀਆ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਸੁਵਨਿ ਨ ਸੁਰਤਿ ਨੈਨ ਸੁੰਦਰ ਨਹੀ ਆਰਤ ਦੁਆਰਿ ਰਟਤ ਪਿੰਗੁਰੀਆ ॥੧॥ ਦੀਨਾ
ਨਾਥ ਅਨਾਥ ਕਰੁਣਾ ਮੈ ਸਾਜਨ ਮੀਤ ਪਿਤਾ ਮਹਤਰੀਆ ॥ ਚਰਨ ਕਵਲ ਹਿਰਦੈ ਗਹਿ
ਨਾਨਕ ਭੈ ਸਾਗਰ ਸੰਤ ਪਾਰਿ ਉਤਰੀਆ ॥੨॥੨॥੧੫੫॥ {੨੦੩}**

ਅਰਥ:-ਹੇ ਬਲੀ ਬਾਹਾਂ ਵਾਲੇ ਸੂਰਮੇ ਪ੍ਰਭੂ ! ਹੇ ਸੁਖਾਂ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ! (ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੇ) ਟੋਟੇ ਵਿਚ ਡਿਗਦੇ ਦੀ (ਮੇਰੀ) ਉਂਗਲੀ ਫੜ ਲੈ । ੧ । ਰਹਾਉ । (ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ ! ਮੇਰੇ) ਕੰਨ ਵਿਚ (ਤੇਰੀ ਸਿਫਤਿ-ਸਾਲਾਹ) ਸੁਣਨ ਦੀ **ਸੁਰਤਿ (-ਸੁਝ)** ਨਹੀਂ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ (ਅਜੇਹੀਆਂ) ਸੋਹਣੀਆਂ ਨਹੀਂ (ਕਿ ਹਰ ਥਾਂ ਤੇਰਾ ਦੀਦਾਰ ਕਰ ਸਕਣ), ਮੈਂ ਪਿੰਗਲਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਤੇ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਤੇਰੇ ਦਰ ਤੇ ਪੁਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ (ਮੈਨੂੰ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਟੋਟੇ ਵਿਚੋਂ ਬਚਾ ਲੈ । ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ--ਹੇ ਗ਼ਰੀਬਾਂ ਦੇ ਖਸਮ ! ਹੇ ਯਤੀਮਾਂ ਉੱਤੇ ਤਰਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ! ਹੇ ਸੱਜਣ ! ਹੇ ਮਿੱਤਰ ਪ੍ਰਭੂ ! ਹੇ ਮੇਰੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਭੂ ! ਤੇਰੇ ਸੰਤ ਤੇਰੇ ਸੋਹਣੇ ਚਰਨ ਆਪਣੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ (ਭਾਵ, ਆਪ ਭਾਵ ਮਿਟਾ ਕੇ ਅਤੀਅੰਤ ਨਿਮਰ ਮਨ ਵਿਚ ਤੇਰੀ ਯਾਦ ਸਦਾ ਵਸਾਈ ਰੱਖ ਕੇ) ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਲੱਘਦੇ ਹਨ, (ਮਿਹਰ ਕਰ, ਮੈਨੂੰ ਹੰਕਾਰ-ਰਹਿਤ ਅਜੇਹੇ ਹਿਰਦੇ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਦਾ ਤੇਰਾ ਪਿਆਰ ਵਸਿਆ ਰਹੇ) । ੨ ।

ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਸ਼ਗਦਾਂ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਜੁਗਤ ਹੀ ਸੰਤਾਂ ਭਗਤਾਂ ਵਾਲੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਦੀਵੀ ਯਾਦ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਾਣੇ ਵਿਚ ਰਾਜ਼ੀ ਰਹਿਣਾ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। ਮੁਸੀਬਤ ਸਮੇਂ ਸਾਰੇ ਉਦਮ ਛੱਡ ਛੁੱਟ ਕੇ, " ਹਾਏ ਰੱਬਾ ! ਅਚਨਚੇਤ ਆ ਪਈ ਮੁਸੀਬਤ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਦੁਖਿਆਰੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਦੇ ਕੇ ਬਚਾ ਲੈ"-ਪਰਮਾਤਮਾ ਅੱਗੇ ਪੁਕਾਰਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਅਜੇਹੀ ਸਿਖਿਆ ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਵਿਚੋਂ, ਮਿਲਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਤੱਤੀ ਲੋਹ ਤੇ ਬੈਠਣ ਦੇ ਭਿਆਨਕ ਅਤੇ ਅਸਹਿ ਕਸ਼ਟ ਤੋਂ ਹੱਥ ਦੇ ਕੇ ਰਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਮਾਤਮਾ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਦੂਰ ਰਹੀ, ਸਗੋਂ ਲਗ-ਪਗ ਸਾਰੇ ਪੁਰਾਤਨ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ, " ਅੱਗ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ " ਉਸ ਸਾਰੇ ਕਸ਼ਟ ਵਿਚ, ਖਿੜੇ ਮੱਥੇ, ਸੁਕਰ ਸੁਕਰ ਕਰਦੇ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਜੇ ਕਿਤੇ ਅਜੇਹੀ ਕੋਈ ਹਾਲ-ਦੁਹਾਈ ਮਚੀ ਨਜ਼ਰੀ ਆਈ ਵੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਪੁਰਾਣਕ ਗਾਥਾਵਾਂ ਦੀ " ਪਰਬਾਇ ਸਾਖੀ " ਬੋਲਦਿਆਂ ਹੀ।(ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ--"ਜਬ ਹੀ ਸਰਨਿ ਗਹੀ ਕਿਰਪਾ ਨਿਧਿ ਗਜ ਗਰਾਹ ਤੇ ਛੁਟਾ ॥" (੨) " ਜਿਉ ਪਕਰਿ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਦੁਸਟਾਂ ਆਨੀ ਹਰਿ ਹਰਿ ਲਾਜ ਨਿਵਾਰੇ ॥੧॥" (੩) " ਹਰਣਾਖਸੁ ਨਖੀ ਬਿਚਾਰਿਆ ਪ੍ਰਹਲਾਦੁ

ਲੀਆ ਉਬਾਰਿ ॥੪॥ " ਅਦਿ।} ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਬੇਬਸ ਹੋਇਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਬਚਾ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਫ਼ਰਿਆਦਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭੂ ਬਹੁਤਦਾ ਦਰਸਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਵਲੋਂ ਅਜੇਹੀ ਫ਼ਰਿਆਦ ਦਾਸ ਨੂੰ, ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਈ।

ਨੀਚਤਾ ਦੀ ਖੱਡ ਵਿਚ ਪਏ ਭਰਮੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਨਿਆਰੇ ਆਚਰਨ ਵਾਲਾ ਸੰਤ ਸੂਰਮਾਂ ਬਣਾ ਰਹੇ, ਅਨਮੋਲ ਸਿਖਿਆ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਪੂਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ-ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਵੱਲ ਪਿੱਠ ਕਰਕੇ ਝੂਠ ਅਤੇ ਠੱਗੀ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਭੰਗ, ਅਫ਼ੀਮ, ਪੋਸਤ ਸਰਾਬ ਦੇ ਸੇਵਨ ਦੁਆਰਾ ਮੰਦ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੁਆਰਾ ਆਚਰਨ ਅਤੇ ਅਰੋਗਤਾ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਮ-ਚਸਕੇ ਵਿਚ ਪੈਣ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਣ ਵਾਲੀ, ਨਗਨ ਅਸਲੀਲਤਾ ਨੂੰ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਬਣਾਈ ਬੈਠੇ ਖਾਲਸਾ ਜੀ, ਤੇਜ਼ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ ? " ਹੋ ਸੱਚੇ ਪਿਤਾ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਜੀਓ ! ਸਾਡੀ ਭੁੱਲਤਾਂ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜ ਕੇ, ਅਜੇਹੀ ਸਮਰਥਾ ਬਖਸ਼ਸ਼ ਕਰੋ ਕਿ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜੇਹਾ ਜੀਵਨ ਬਣਾ ਲਈਏ ਕਿ, ਤੇਰੀ ਸਦੀਵੀ ਨੇਤਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਨੂੰ -"ਰੋ ਰੇ ਦਰਗਹ ਕਰੈ ਨ ਕੋਊ ॥" ?

- ੧੫੪- ਬਿਸਮਨ ਬਿਸਮ ਭਈ ਪੇਖਿ ਗੁਣ ਅਬਿਨਾਸੀ ਰਾਮ ॥
- ਕਰੁ ਗਹਿ ਭੁਜਾ ਗਹੀ ਕਟਿ ਜਮ ਕੀ ਫਾਸੀ ਰਾਮ ॥
- ਗਹਿ ਭੁਜਾ ਲੀਨੀ ਦਾਸਿ ਕੀਨੀ ਅੰਗੁਰਿ ਉਦੇਤੁ ਜਣਾਇਆ ॥
- ਮਲਨ ਮੋਹ ਬਿਕਾਰ ਨਾਠੇ ਦਿਵਸ ਨਿਰਮਲ ਆਇਆ ॥
- ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਧਾਰੀ ਮਨਿ ਪਿਆਰੀ ਮਹਾ ਦੁਰਮਤਿ ਨਾਸੀ ॥
- ਬਿਨਵੰਤਿ ਨਾਨਕ ਭਈ ਨਿਰਮਲ ਪ੍ਰਭ ਮਿਲੇ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥੩॥
- ਸੂਰਜ ਕਿਰਣਿ ਮਿਲੇ ਜਲ ਕਾ ਜਲੁ ਹੂਆ ਰਾਮ ॥
- ਜੇਤੀ ਜੇਤਿ ਰਲੀ ਸੰਪੂਰਨੁ ਥੀਆ ਰਾਮ ॥
- ਬ੍ਰਹਮੁ ਦੀਸੈ ਬ੍ਰਹਮੁ ਸੁਣੀਐ ਏਕੁ ਏਕੁ ਵਖਾਣੀਐ ॥
- ਆਤਮ ਪਸਾਰਾ ਕਰਣਹਾਰਾ ਪ੍ਰਭ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਜਾਣੀਐ ॥
- ਆਪਿ ਕਰਤਾ ਆਪਿ ਭੁਗਤਾ ਆਪਿ ਕਾਰਣੁ ਕੀਆ ॥

ਬਿਨਵੰਤਿ ਨਾਨਕ ਸੇਈ ਜਾਣਹਿ ਜਿਨੀ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਆ ॥੪॥੨॥{੮੪੬}

ਅਰਥ:-ਅਬਿਨਾਸੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਗੁਣ (ਉਪਕਾਰ) ਵੇਖ ਵੇਖ ਮੈਂ ਤਾਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। (ਉਸ ਨੇ ਮੇਰਾ) ਹੱਥ ਫੜ ਕੇ, (ਮੇਰੀ) ਜਮਾਂ ਵਾਲੀ ਫਾਹੀ ਕੱਟ ਕੇ, ਮੇਰੀ ਬਾਂਹ ਅਜੇਹੀ ਘੁੱਟ ਕੇ ਫੜ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦਾਸ ਹੀ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ (ਮੇਰੇ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਫੁੱਟ ਰਹੇ) ਅੰਗੂਰ ਦੇ ਕਾਰਨ (ਉਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਆਤਮਕ ਜੀਵਨ ਦਾ) ਪਰਕਾਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੋਹ ਆਦਿਕ ਭੈੜੇ ਵਿਕਾਰ (ਮੇਰੇ ਅੰਦਰੋਂ) ਨੱਸ ਗਏ ਹਨ (ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ) ਪਵਿੱਤਰ ਦਿਨ ਆ ਗਏ ਹਨ। (ਭਾਵ, ਮੇਰੀ ਜੀਵਨ-ਜੁਗਤ ਸੁਦਰ ਰਹੀ ਹੈ) । ਨਾਨਕ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ- (ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਪਿਆਰ ਭਰੀ) ਨਿਗਾਹ ਕੀਤੀ (ਜਿਹੜੀ ਮੇਰੇ) ਮਨ ਵਿਚ ਪਿਆਰੀ ਲੱਗੀ, (ਉਸ ਦੇ ਪਰਤਾਪ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰੋਂ) ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੋਟੀ ਮਤਿ ਨਾਸ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਅਬਿਨਾਸੀ ਪ੍ਰਭੂ ਜੀ (ਮੈਨੂੰ) ਮਿਲ ਪਏ ਹਨ ਮੈਂ ਪਵਿੱਤਰ ਜੀਵਨ ਵਾਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ । ੩ । ਹੋ ਭਾਈ ! ਜਿਵੇਂ ਸੂਰਜ ਦੀ ਕਿਰਣ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ (ਬਰਫ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਸੂਰਜ ਦੇ ਨਿੱਘ ਨਾਲ ਬਰਫ-ਬਣੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ), (ਤਿਵੇਂ ਸਿਫਤਿ ਸਾਲਾਹ ਦੀ ਬਰਕਤ ਨਾਲ ਜੀਵ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਰੁੱਖਾ ਪਨ ਮੁੱਕ ਕੇ ਜੀਵ ਦੀ) ਜਿੰਦ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਜੋਤਿ ਨਾਲ ਇੱਕ-ਮਿਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਮਨੁੱਖ ਸਾਰੇ ਗੁਣਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਤਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰ ਥਾਂ) ਪ੍ਰਭੂ ਹੀ (ਵੱਸਦਾ) ਨਜ਼ਰੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, (ਹਰੇਕ ਵਿਚ) ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਹੀ (ਬੋਲਦਾ ਉਸ ਨੂੰ) ਸੁਣੀਦਾ ਹੈ (ਉਸ ਨੂੰ ਇਉਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਥਾਂ) ਇਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ । (ਉਸ ਨੂੰ ਹਰ ਥਾਂ) ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਦੀ ਆਤਮਾ ਦਾ ਹੀ ਖਿਲਾਰਾ ਦਿੱਸਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਭੂ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਪਛਾਣਦਾ (ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਸਚਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ) ਪਰਮਾਤਮਾ ਆਪ (ਹੀ ਸਭ ਨੂੰ) ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ, (ਜੀਵਾਂ ਵਿਚ ਵਿਆਪਕ ਹੋ ਕੇ) ਆਪ (ਹੀ ਸਾਰੇ ਰੰਗ)(ਮਾਣ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਹਰੇਕ ਕੰਮ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। (ਪਰ) ਨਾਨਕ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਕਿ ਇਸ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ) ਉਹੀ ਮਨੁੱਖ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਸੁਆਦ ਚੱਖਿਆ ਹੈ। ੪ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੀ ਬਰਕਤਿ ਨਾਲ ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚੇ ਰਹਿ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਦੀਵੀ ਯਾਦ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦਾ, ਅਥਵਾ ਜੀਵਨ-ਜੁਗਤ ਸੁਆਰ ਲੈਣ ਦਾ ਅਨਮੋਲ ਉਪਦੇਸ਼ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਮਦਿਲੇ ਕਾਇਰਾਂ ਵਾਂਗ

ਫ਼ਰਿਆਦਾਂ ਕਰੀ ਜਾਣੀਆਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਆਚਰਨ ਹੈ। ਪਰ, ਏਧਰ ਗੁਰਮਤਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਰਮ-ਯੋਗੀ ਸੰਤ-ਸੂਰਮਾਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਚਲਦਾ

ਬਾਬਾ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ

ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ 'ਜਾਚਕ', ਨਿਊਯਾਰਕ

ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਆਖਰੀ ਵਸੀਹਤ (ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਜਥੇ ਦੇ ਆਗੂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਲੈਣੀ)

ਸੰਨ 1984 ਵਿਚ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਸੀ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਜਰਨਲਿਸਟ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀ ਰਹੇ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਝਿਜਕ ਸਿਖ ਸੰਘਰਸ਼ ਸਬੰਧੀ ਸੱਚੀ ਤੇ ਸਾਫ਼ ਗਲ ਲਿਖਦੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੇ ਮੁਖ ਸੰਪਾਦਕ ਪ੍ਰੇਮ ਭਾਟੀਆ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ ਬਠਿੰਡੇ ਭੇਜ ਦਿਤਾ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਸਜਣ ਨੇ ਭਾਟੀਏ ਦੇ ਸਿਖ ਵਿਰੋਧੀ ਵਰਤਾਰੇ ਤੇ ਚਾਲ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਬਠਿੰਡੇ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਤਸ਼ਦਦ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਵੀ ਹੋਇਆ। ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਇਸ ਤੇ ਬਹੁਤ ਵਿਸਵਾਸ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਜੂਨ 1998 ਦੇ 'ਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ' ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ 6 ਜੂਨ 1984 ਤੋਂ ਇਕ ਹਫ਼ਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਐਤਵਾਰ ਜਦ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚਾ ਅਤੇ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਮਿਲਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਛੱਤ ਦੇ ਉਪਰ ਜਥਾ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੈ ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਫੋਨ ਚੁਕਿਆ ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਸਿਧਾ ਸੰਪਰਕ ਕਰਵਾਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਆਉਣ ਤੇ ਮੈਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਹ-ਸੱਠ ਸਸ਼ਤਰਧਾਰੀ ਸਿੰਘ ਰਵਾਇਤੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿਚ ਉਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਜਿਥੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਭਿਆਨਕ ਸਰਕਾਰੀ ਹਮਲੇ ਬਾਰੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਕੀਤਾ, ਉਥੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਗਲਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜੋ ਇਕ ਤਰਾਂ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਵਸੀਹਤ ਹੀ ਸੀ। ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਜੀ 'ਭਾਈਆ' ਕਹਿ ਕੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਹੁ-ਬ-ਹੁ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਿਖਤ ਹਨ:

'ਸੰਤ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਉਠ ਕੇ ਖੜੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਹੇਠਲਾ ਬੁਲ ਦੰਦਾਂ ਵਿਚ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਝਮਕਾ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲਗੇ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਇਕ ਗਲ ਹੋਰ ਕਰਨੀ ਸੀ। ਤੇ ਮੇਰੇ ਵਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਕਰ ਕੇ ਬੋਲੇ " ਭਾਈਆ ਕਰਦਿਆਂ"। ਇਸ਼ਾਰਾ ਸਮਝਦਿਆਂ ਮੈਂ ਘਸੀ ਜਿਹੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਹਾਮੀ ਭਰ ਦਿਤੀ, " ਕਹਿ ਦਿਉ"। ਕਹਣ ਲਗੇ ਹੋਣਾ ਤੇ ਸਿੰਘੇ ਉਹ ਹੋ ਜੋ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਪਰ ਅਉਣ ਵਾਲੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਜੇ ਮੈਂ ਜਖਮੀ ਹੋਇਆ ਤੇ ਸੁਰਤਵਿਚ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਜਥੇ ਦੇ ਆਗੂ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈ ਦਿਆਂਗਾ ਤੇ ਜੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਇਹ ਨਾ ਭਾਇਆ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਜਥੇ ਦੇ ਆਗੂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਲੈਣੀ। ਮੇਰੀ ਦੇਹ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਹਿਤਾ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਕੀ ਸੜਕ ਤੇ ਕਰ ਦੇਣਾ। ਕੋਈ ਯਾਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣੀ। ਆਪਣੀ ਸਜੀ ਬਾਂਹ ਦੀ ਅਰਕ ਨੂੰ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਤੇ ਰਖ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਡਾ ਕੁ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਚਿਤਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਲਾ ਦੇਣਾ। ਸੜਕ ਤੇ ਸੰਸਕਾਰ ਇਸ ਲਈ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਦੀ ਛੁਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਰਹੇ। ਇਹਨਾਂ ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਬੋਲਦਿਆਂ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਰਲੀ ਅੱਖ ਹੀ ਅੱਥਰੂਆਂ ਤੋਂ ਬਚੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਫਤਹਿ ਬੁਲਾਉਂਦਿਆਂ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿਤਾ ਤੇ ਸਿੰਘ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਪੌੜੀਆਂ ਤੋਂ ਉਤਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਮੇਰੀ ਵਾਰੀ ਆਉਣ ਤਕ ਦੋ ਤਿੰਨ ਅੰਗ-ਰੱਖਿਅਕ ਛਛ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਜਾ ਚੁਕੇ ਸਨ ਤੇ ਮੇਰੇ ਤੁਰਨ ਸਮੇਂ ਜੱਫੀ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਬੋਲੇ "ਭਾਈਆ ਯਾਰੀ ਨਿਭਾਈ"। "ਯਾਰੀ ਨਿਭਾਈ" ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤਾਈਂ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਘੁਲਦੀ ਰਹੀ। ਇਕ ਸਮੇਂ ਸਿਖ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਵਿਆਖਿਆਕਾਰ ਤੇ 'ਸਿਖ ਇਨਕਲਾਬ' ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਲੇਖਕ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਸ੍ਰ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਗਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬੜੇ ਸਾਦੇ ਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਲਬੀਰ

ਸਿੰਘ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਬੋਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਕ ਵਸੀਹਤ ਘੜ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਤੈਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਗੁਆਹ ਮਿਥਿਆ ਸੀ।

ਸੋ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਉਭਰਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਅੱਜ ਆਖਾਂ ਮੱਖਣਸ਼ਾਹ ਨੂੰ...

ਡਾ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ "ਬਰਸਾਲ" ਸਨਹੋਜੇ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆਂ)

ਅੱਜ ਆਖਾਂ ਮੱਖਣਸ਼ਾਹ ਨੂੰ, ਮੁੜ ਕੌਠੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਬੋਲ।
ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਬੁੱਧ ਵਿਵੇਕ ਨਾਲ, ਸੱਚ ਲੁਕਿਆ ਆ ਕੇ ਟੋਲ।
ਜਦੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਬਕਾਲੇ ਸੱਚ ਨੂੰ, ਲਿਆ ਝੂਠ ਸੀ ਘੇਰਾ ਪਾ।
ਸੱਭ ਛੱਡ ਸੀ ਗੱਦੀਆਂ ਦੌੜ ਗਏ, ਤੇਰੀ ਪਾਰਖੂ ਬੁਧੀ ਤੋਂ ਘਬਰਾ।
ਅੱਜ ਮੁੜ ਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਕਰ ਰਹੇ, ਬਣ ਡੇਰੇਦਾਰ ਕਲੋਲ।
ਬਾਬੇ ਦਿੱਤਾ ਜੇ ਹੋਕਾ ਸੱਚ ਦਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਝੂਠ ਨਾਲ ਲਿਆ ਛੁਪਾ।
ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਵਾਰਿਸ ਸਦਾਂਵਦੇ, ਨਾਹੀਂ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਹ।
ਉੱਡ ਜਾਵਣ ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵੇ, ਸੁਣ ਗਿਆਨ ਤਰਕ ਦਾ ਢੋਲ।
ਵੀਹਾਂ ਬਾਹੀਆਂ ਜਦ ਸੀ ਖਦੇੜਿਆ, ਹੁਣ ਪੁਜੇ ਹਜ਼ਾਰੀਂ ਆ।
ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਰਮਕਾਂਡੀਆਂ, ਲਈਆਂ ਸੰਪ੍ਰਦਾਵਾਂ ਵਧਾਏ।
ਅੱਜ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੀ ਸਿਖਿਆ, ਸਾਧਾਂ ਸੰਤਾਂ ਦਿੱਤੀ ਰੋਲ।
ਤੂੰ ਤਾਂ ਗਿਆ ਸੀ ਦੇਣ ਦਸਵੰਧ ਨੂੰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁੱਖਣਾ ਲਈ ਬਣਾਏ।
ਘੜ ਘੜ ਕਰਮਾਤੀ ਸਾਖੀਆਂ, ਦਿੱਤਾ ਸੱਚ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਜੁਠਲਾਏ।
ਲਾ ਕਸੌਟੀ "ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ" ਸਿੱਖਾ ਕਰ ਵੇ ਅੱਜ ਪੜਚੋਲ।
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਿਆਂ, ਦਾਵੇ ਰੱਬ ਦੇ ਕਰਨ ਹਜ਼ਾਰ।
ਉਹ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਅਖਵਾਂਵਦੇ, ਸੰਤ ਬਾਬੇ ਜਥੇਦਾਰ।
ਅੱਜ ਸਿੱਖ ਵਿਚਾਰਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਮੰਝਧਾਰ 'ਚ ਡਾਵਾਂ- ਡੋਲ।
ਸੱਚ ਜ਼ਹਿਰ ਪਿਆਲੇ ਪੀਵਾਂਦਾ, ਕਿਤੇ ਫਾਂਸੀ ਲੈਂਦਾ ਚੁੰਮ।
ਦੱਸ ਕਿੰਜ ਕਹੇ ਗਲੀਲੀਓ, ਨਾ ਘੁੰਮਦੀ ਧਰਤ ਨਾਂ ਗੋਲ।
ਗੁਰ ਸਿਖਿਆ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਵਦੇ, ਸਗੋਂ ਪੜ੍ਹ ਪੜ੍ਹ ਪਾਉਦੇ ਭੋਗ।
ਧਰਮੀ ਅਖਵਾਉਣ ਦਾ ਇੰਜ ਹੀ, ਭਰਮ ਪਾਲਦੇ ਲੋਗ।
ਸੱਚੋਂ ਉੱਪਰ ਸੱਚਾ ਅਚਾਰ ਹੈ, ਸਿੱਖਾ ਦੱਸ ਸੰਸਾਰ ਖੋਲ੍ਹ।
ਪਾਖੰਡ ਕੱਢਣ ਲਈ ਜੱਗ 'ਚੋਂ, ਜਿਹੜੇ ਸੱਚ ਦੀ ਲਾਉਦੇ ਹੋਕ।
ਬਣ ਧਰਮ ਦੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਇਹ, ਦਿੰਦੇ ਉਹਨੂੰ ਛੋਕ।
ਰਹਿੰਦਾ ਜੱਗ ਦੇ ਉਪਰ ਚੱਲਦਾ, ਸੱਚ ਝੂਠ ਦਾ ਘੋਲ।

ਅਸਾਵੇ ਪਰਮ ਪਿਆਰੇ ਸ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਕਾਲਾ ਅਪਗਾਨਾ ਜੀ,

ਪ੍ਰੇਮ ਭਰੀ ਧੰਨ ਨਿਰੰਕਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨੀ ਜੀ,

੧੮ ਮਈ ੨੦੦੩

ਆਪ ਜੀ ਵਲੋਂ "ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ" ਦੀ ਚੀਰ-ਫਾੜ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਆਪ ਦੀਆਂ ਤਕਰੀਬਨ ਚਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ "ਵਿਚੱਤਰ ਨਾਟਕ" ਵੀ ਹੈ। ਆਪ ਨੇ "ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ" ਨੂੰ ਬੜੀ ਘੋਖਵੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਵਾਚ ਕੇ ਇਸ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਕਰਣਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਿੱਧ ਕਰਕੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਗ੍ਰੰਥ, ਦਸਮ ਨਾਨਕ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕਈ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਮੁਖਬੰਧ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਆਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਪ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਦੀ ਵੇਦ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵੀ ਘੋਖਵੀਂ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਪੜੇ ਹਨ। ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਕਰਣ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ। ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੋਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਿਸੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚੋਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਹ ਗ੍ਰੰਥ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਧਰੋਂ-ਉਦਰੋਂ ਲੇਖ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਰ ਦਿਤਾ ਤੇ ਇਸਦਾ ਮੁਢਲਾ ਨਾਂ ਬਚਿੱਤਰ ਨਾਟਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਇਆ।

ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਸਭਾ ਬੁਲਾਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਵਾਨ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ (ਬਚਿੱਤਰ ਨਾਟਕ) ਬਾਰੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਸਕਣ। ਆਪ ਨੇ ਕਈ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਭਾ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਤੇ ਇਕ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦਾ ਮਾਣ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਕਿ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਬੜੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ("ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ ਬਾਬਾ ਦਿਆਲ ਜੀ ਨਿਰਕਾਰੀ ੧੭੮੩-੧੮੫੫") ਆਪਣੇ ਅਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸਨੂੰ ਕੋਈ ਮਹਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ। ਬਾਬਾ ਦਿਆਲ ਜੀ ਦੇ ਸੇਵਕਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਨਸੀਨਾਂ ਨੇ ਇਕ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜੀ ਕਾ (ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਚਲਣ ਦਾ ਚਿੱਠਾ) ਵਿਚ ਜਨਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਦੇ ਸਾਰੀਆਂ ਰਹੁ-ਰੀਤਾਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਧਾਨ ਬਣਾਇਆ। ੨੦੦ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਸਿੱਖ ਹੀ ਪੰਥ ਦਾ ਇਕ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਅੰਗ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਆਪਣੀ ਅਰਦਾਸ "ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਗਉਤੀ ਸਿਮਰਕੇ" ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਬਲਕਿ "ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਅਭਿਨਾਸੀ ਸਿਮਰਕੇ" ਨਾਲ ਆਰੰਭ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਨੇ ਵੀ ਅਰੰਭ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੁਰਮਤਿ ਰਹੁ-ਰੀਤਾਂ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਹੀ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਇਸਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਭਗਤ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਜੀਵਨੀ, ਜੋ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਪਾਦਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਇਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕੁਝ ਪੁਸਤਕਾਂ ਆਪ ਜੀ ਲਈ "ਗਿਆਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਲੁਧਿਆਣਾ" ਵੱਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਕਿਪਾ ਕਰਕੇ ਉਥੋਂ ਮਗਵਾਂ ਲੈਣਾ ਤੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖਣ ਦੀ ਖੋਚਲ ਕਰਨਾ ਜੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋ ਕਿ ਆਪ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਦਿਆਲ ਜੀ ਵਲੋਂ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਮੁਢ ਤੋਂ ਹੀ ਨਿਕਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ, ਉਹ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਹੀ ਇਕੋ ਇਕ ਸੱਸਥਾ ਜੈ। ਇਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਆਮ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਵਿਰਵਾ ਰੱਖਣ ਦੇ ਤੁਲ ਹੈ।

ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੇਰੇ ਬੜੇ ਮਿੱਤਰ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ਇਸ ਗਲ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਲਹਿਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਦੇਣ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਤੇ ਉਸ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਤੇ ਬਲ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ, ਆਪ ਜੀ ਦਾ, ਡਾ. ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਨਿਰੰਕਾਰੀ, F.R.C.S., (Edin.) F.A.M.S

ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਮਹੀਨਾਂ ਜੁਲਾਈ ਅਤੇ ਅਗਸਤ(੨੦੦੩)

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਮਿਸ਼ਨਰੀ, USA

੨੦ ਜੁਲਾਈ ੨੦੦੩ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਮਿਲਪੀਟਸ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਦਾਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਸ੍ਰ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿੱਖ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਦਮ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮ ਬੜੇ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਦਾਸ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰ. ਕੁੰਦਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਫਰੀਮੰਟ ਦੇ ਗ੍ਰਿਹ ਵਿਖੇ ਭਾ. ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਸਦਕਾ ਅਖੰਡ ਜਾਪ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੇ ਕਥਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਬੁੱਕ ਕੀਤੇ। ਜੁਲਾਈ ੨੪,੨੫,੨੬ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਫੇਅਰ ਫੀਲਡ ਵਲੋਂ ਭਾ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਸਦਕਾ ਸ੍ਰ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ ਦੇ ਗ੍ਰਿਹ ਵਿਖੇ ਅਖੰਡ ਜਾਪ ਹੋਏ ਸਮਾਪਤੀ ਤੇ ਭਾ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਦਾਸ ਨੇ ਨਵੇਂ ਘਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਥਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਕਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਈ ਸੰਗਤ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ, ਸਿੱਖ ਬੁਲਟਿਨ ਵੀ ਵੰਡੇ ਗਏ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਸੇਧਾਂ ਪਰਚੇ ਵੀ ਬੁੱਕ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ :-ਇਸ ਵਾਰ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ ਅਗਸਤ ੧ ਅਤੇ ੨ /੨੦੦੩ ਨੂੰ ਸ੍ਰ. ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿਲ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਉਦਮ ਨਾਲ ਹੋਈ ਜੋ ਬਿਪੂਨ ਕੀ ਰੀਤ ਤੋਂ ਸੱਚ ਦਾ ਮਾਰਗ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਕਰਤਾ, ਪੰਥ ਦਰਦੀ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਸੱਚੇ-ਸੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤਮਰਯਾਦਾ ਵਿਚ ਪਏ ਹੋਏ ਰਲੇ, ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਨੂੰ ਪਾਰਖੂ ਸੋਚ ਨਾਲ ਪਰਖਣ ਵਾਲੇ, ਵਡੇਰੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਵੀ ਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡੀ ਹਿੰਮਤ ਤੇ ਹੌਂਸਲਾ ਰੱਖ ਕੇ ਪਾਖੰਡਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਬੜੀ ਬੇਬਾਕੀ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਤੇ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਪੰਥ ਦੀ ਮਾਇਆਨਾਮ ਹਸਤੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸ੍ਰ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ "ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾਂ" ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿਚ ਹੋਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਅਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਨੇ " ਸੱਚ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ" ਪੰਥ ਵਿਚੋਂ ਛੋਕਣ ਦੀ ਮਹਾਨ ਗੁਸਤਾਖੀ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਤਖ਼ਤ ਜਿਥੇ ਹਰੇਕ ਦੀ ਫਰਿਆਦ ਸੁਣੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਉਥੇ ਇਕ ਪੰਥ ਦਰਦੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੀ ਜਾਚਨਾ

ਫਰਿਆਦ ਸੁਣੀ-ਅਣਸੁਣੀ ਕਰਕੇ ਠੁਕਰਾਅ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਨਾਲ ਭਾਰੀ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਕਥਾ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਜਾਦੂ ਟੂਣੇ, ਸੰਕਟ ਮੋਚਨ, ਰਿਧੀਆਂ-ਸਿੱਧੀਆਂ ਲਿਖਣ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਵਾਲੇ ਭੇਖੀ ਸਾਧਾਂ ਸੰਤਾਂ ਅਤੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ-2 ਮਰਯਾਦਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈਆਂ ਡੇਰੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਆਏ ਦਿਨ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਭੇਖੀ ਸੰਤਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਗ੍ਰੰਥ ਰਚਨ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਵਾਲੇ ਪੰਥ ਦੇਖੀਆਂ ਨੂੰ ਓਏ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਜੋ ਅੱਜ ਤੱਕ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਭੁੱਲਣ ਕਹੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਅਭੁਲ ਗੁਰੂ ਕਰਤਾਰ ਹਨ। ਅਖੇ ਜਦ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਉਚਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜਦ ੧੬ ਵੀਂ ਅਸਟਪਦੀ ਤੇ ਆਏ ਤਾਂ ੧੭ ਵੀਂ ਅਸਟਪਦੀ ਅੱਤੇ ਹੀ ਨਾਂ, ਬਾਣੀ ਰੁਕ ਗਈ ਤਾਂ ਲਾਗੇ ਬੈਠੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਨੇ ੧੭ ਵੀਂ ਅਸਟਪਦੀ ਉਚਾਰਣ ਕੀਤੀ ਜਦ ਕਿ ਸਾਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਹੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਭਾ. ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸਰਾਫ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਬੰਦ ਬੰਦ ਕਟੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾ. ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਗੁਟਕੇ ਤੇ ਪੋਥੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਸਨ। ਕੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਪੋਥੀਆਂ ਲਿਖਣਾ ਜੁਰਮ ਹੈ? ਜੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸਰਾਫ਼ ਕਿਵੇਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਵਰ ਸਰਾਫ਼ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀ ਫਿਲਾਸਫੀ ਹੈ। ਕੈਸੀਆਂ ਹਾਸੇਰੀਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ? ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਵੇਲੇ ਹੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਪੋਥੀਆਂ ਲਿਖਿਆਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਭਾ. ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਵੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਲਿਖ ਪੋਥੀਆਂ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਰਬਾਬ ਵਜਾਵੈ।

ਅੱਜ ਸ੍ਰੋ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਵਿਖੇ ਅਤੇ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨਾਂ ਵਿਚ ਘੁਸੜ ਚੁਕੇ ਕੇਸਾਧਾਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਨੁਮਾ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਜੋ ਆਏ ਦਿਨ ਰਮਾਇਣ ਦੇ ਪਾਠ ਤੇ ਵਚਨ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਆਸੂਤੋਸ਼, ਭਨਿਆਰੇ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਵਿਭਚਾਰੀ ਸਾਧਾਂ ਦੇ ਡੇਰਿਆਂ ਤੇ ਨੱਕ ਰੱਗੜ-2 ਕੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਅਣਖ ਗੈਰਤ ਦਰ-ਦਰ ਰੱਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਾਲੋਂ ਸਾਧਾਂ ਸੰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕਥਾ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸੁਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਧਾਰਮਿਕ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਮੌਬਰ ਤੇ ਆਗੂ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਰਾਬ ਆਦਿਕ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ-ਵੰਡਾਈ ਤੇ ਸੇਵਣ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਇਹ ਮਹੱਤਾਨੁਮਾਂ ਜਥੇਦਾਰ ਕਿਉਂ ਚੁੱਪ ਹਨ? ਮਸਿਆ ਪੁੰਨਿਆਂ ਤੇ ਸੰਗ੍ਰਹਾਂ ਚੁਉਦਿਸਿ ਆਵਾਇਸ ਰਚਿ ਰਚਿ ਮਾਗਹਿ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮਣ ਰਚ-2 ਕੇ ਮੰਗਦੇ ਸਨ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਵੱਡੇ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਅਨਮਤੀ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਥੇਦਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਛੇਕ ਰਹੇ? ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਸਾਨੂੰ ਜੁਗੋ ਜੁਗ ਅਟੱਲ ਆਦਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਲੜ ਲਾਇਆ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗੁਭ ਜਾਂ ਦੇਹਧਾਰੀ ਦੇ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਨਿਰੋਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪੰਥ ਤੋਂ ਛੇਕ ਦੇਣਾ ਤੇ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਜੋ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਸੇਵਣ ਤੇ ਵਿਭਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਝਾ ਢੰਗ ਤਰੀਕਾ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਅਵਤਾਰਾਂ ਦੀ ਉਸਤਤਿ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਉਸ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਨ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਅੱਖੋਂ ਓਲ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ? ਜੋ ੩੦੦ ਵਿਦਵਾਨ ਸ੍ਰ. ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਦੀ ਫਰਿਆਦ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਤੱਕ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਵੇਂ ਮਸੰਦਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ ਇਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਜਾਰੀ ਨੁਮਾਂ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਜਸਟਿਸ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਤੇ ਸ੍ਰ. ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੋ. ਆਫ ਸਿੱਖਿਏਜ਼ਮ ਵਰਗੇ ਪੰਥ ਦਰਦੀ ਵਿਦਵਾਨ ਆਗੂ ਜੋ ਕੌਮ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਆਪਣੀਆਂ ਉੱਚ-ਪਦਵੀਆਂ ਤਿਆਗ ਕੇ ਕੌਮੀ ਸ਼ੰਘਰਾਜ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਾਂ ਕਾਬਲੇ ਬਰਦਾਸ਼ਿਤ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਪੰਥ ਦਰਦੀ ਸੋਚਾਂ ਵਿਚ ਪੈ ਗਏ ਕਿ ਮਹੱਤਾਂ ਕੋਲੋਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾ ਲੈ ਸਨ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਮਕਾਰ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਕਰਵਾਵਾਂਗੇ? ਜੋ ਆਏ ਦਿਨ ਕੌਮ ਦੀ ਹੇਠੀ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਵੱਖਰੀਆਂ-2 ਸੰਪ੍ਰਦਾਵਾਂ ਤੇ ਡੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਡੇਰਾਵਾਦ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸੱਚ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਥਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸ੍ਰ. ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਸਲਾ ਅਫਗਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਹਫਤਾ ਅਪਸੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਿਟਾਂਦਰਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਕੌਮੀ ਮਸਲੇ ਤੇ ਕੌਮ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਿਟਾਂਦਰਾ ਹੋਇਆ ਕਈ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੇ-ਏਰੀਏ ਵਿਚ ਸੈਨਹੋਜੇ ਦੀ ਕਮਿਊਨਟੀ ਵਲੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਤੇ ਪੜਵੰਤੇ ਸੱਜਨਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ੫੦-੬੦ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੜਵੰਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸੈਨਹੋਜੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਸ੍ਰ. ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੋ. ਆਫ ਸਿੱਖਿਏਜ਼ਮ, ਸ੍ਰ. ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ੍ਰ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਰੋਪੜ ਨੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਆਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ। ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਬੜੇ ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਮਹੌਲ ਵਿਚ ਹੋਈ, ਸ੍ਰ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਹੋਠੀ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਸੈਨਹੋਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸਟੇਜ ਸਭਨਾ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਹੈ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰੇਕ ਵਿਦਵਾਨ ਦਾ ਪੱਖ ਸੁਣੇ ਬਗੈਰ ਕੋਈ ਨਿਰਨਾ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਆਏ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ ਵਿਚ ਦੋਸਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਇੰਗਲੈਂਡ, ਮਿਡਲਈਸਟ, ਕਨੇਡਾ, ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-2 ਸਟੇਟਾਂ ਤੋਂ ਪੰਥ ਦਰਦੀ ਪਹੁੰਚੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸ੍ਰ. ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ “ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੋ. ਆਫ ਸਿੱਖਿਏਜ਼ਮ “ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਵਿਜ਼ੇਸ ਤੌਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਕਈ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀਜਾ ਨਾਂ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਰੁਕਣਾ ਪਿਆ। ਸ੍ਰ. ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲੰਬੀ ਤਕਰੀਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਖੂਬ ਸੂਰਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਡੇਰੇਦਾਰ ਸੰਪ੍ਰਦਾਵਾਂ ਨੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਰੰਗਤ ਚੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਲਿਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ

। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਕਸਵੱਟੀ ਤੇ ਪੂਰੀ ਨਾਂ ਉਤਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਚਚਨਾ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਪ੍ਰਵਾਣ ਕਰ ਲੈਣੀ ਆਪਣੇ ਪੈਰੀਂ ਆਪ ਕੁਹੜਾ ਮਾਰਨਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੂਜੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਵਿਚ ਆਏ ਨਿਘਾਰ ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਕਟ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੜੇ ਦਾਹਵੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਤੇ ਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਇਕੱਠ ਹੀ ਪੰਥਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਾਲ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਕੌਮੀ ਮਸਲੇ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾ ਸਕਣ।

ਸ੍ਰ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਫਾਊਂਡਰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਰੋਪੜ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਬੜੀ ਦਰਦ ਭਰੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਗਿਆਨ ਵੰਡਣਾ ਸੀ ਖੁਦ ਅਗਿਆਨੀ ਹਨ ਜੋ ਕੇਵਲ ਪੂਜਾ ਪਾਠ, ਧੂਫ ਵੱਟੀਆਂ, ਜੋਤਾਂ, ਆਰਤੀਆਂ, ਕਮਰਸੀਅਲ ਕੀਰਤਨ ਕਥਾ ਤੇ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕਰਨ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਟ੍ਰੇਡ ਮਿਸ਼ਨਰੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਖੁਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਕੌਮ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਵਿਦਵਾਨ ਗ੍ਰੰਥੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਜੋ ਛੇਕ ਛਕਾਈ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਮੇਲ ਮਿਲਾਈ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਣ ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ ਮਿਲਬੇ ਕੀ ਮਹਿਮਾਂ ਬਰਨ ਨ ਸਾਕਉਂ ਅਵਹੁ ਸੰਤ ਮਿਲਹੁ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ਮਿਲਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਥਾ ਕਰਹੁ ਵਿਦਿਆ ਵਿਚਾਰੀ ਤਾ ਪਰਉਕਾਰੀ ਵਾਲਾ ਪਰਉਪਕਾਰ ਕਰ ਸਕਣ।

ਸ੍ਰ. ਸਰਬਜੋਤ ਸਿੰਘ “ਸਵੱਦੀ” ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੋ. ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਉਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ, ਉੱਘੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਜੋ ਸ੍ਰੋ. ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ੍ਰ. ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਸਵੱਦੀ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਡੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਦਮਾਦ ਹਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਦੀ ਧਰਮ ਦੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਨਿਰੋਲ ੧੮੯੦ ਟੀਵੀ. ਚੈਨਲ ਅਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਹਨ ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕੌਮੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਜਾਂ ਟੀਵੀ. ਚੈਨਲ ਨਹੀਂ। ਅੱਜ ਅਖਾਉਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੀ ਮਾਇਆ ਲੜਾਈ ਝਗੜਿਆਂ ਵਿਚ ਮਿਸਜੂਝ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਭੇਖੀ ਸਾਧ ਆਏ ਦਿਨ ਨਵੇਂ ਡੇਰੇ ਉਸਾਰ ਤੇ ਨਵੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਖ਼ਰੀਦ ਰਹੇ ਹਨ, ਮਹਿਲਾਂ ਨੁਮਾਂ ਬੰਗਲੇ ਉਸਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੌਮ ਨੂੰ ਅੱਜ ਵਿਦਵਾਨ ਮਿਸ਼ਨਰੀਆਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੀ ਆਰਥਕ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰ. ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਵਰਗੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਿਬੇਕ ਬੁਧੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨੀਆਂ ਤੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਵਿਚ ਰੱਖਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਡਾ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਸਾਲ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਟਡੀ ਸਰਕਲ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਪਾਖੰਡਵਾਦ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕਰਦੀ ਕਵਿਤਾ ਪੜ੍ਹੀ।

ਸ੍ਰ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਬਾਰਬਾਰ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਮੇਰੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੜੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਉਹ ਹੀ ਦਾਸ ਵਿਰੋਧ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਮੈਂ ਜਦ ਵੀ ਕੋਈ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖੀ ਪਹਿਲਾਂ ਖਰਤੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ, ਸੰਪਰਦਾਈ ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਸ੍ਰੋ. ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸੁਝਾਵਾਂ ਤੇ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਭੇਜਦਾ ਰਿਹਾ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਾਂ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਕੋਈ ਸੁਝਾਵ ਭੇਜਿਆ ਸੇ ਦਾਸ ਹੋਲੋਲ ਨਾਲ ਪੰਥਕ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਜੁੱਟਾ ਰਿਹਾ। ਦਾਸ ਅੱਜ ਵੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਅੱਖਰ ਗਲਤ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਦਾਸ ਨੂੰ ਸੁਝਾਅ ਦਿਓ ਦਾਸ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਦੇਵੇਗਾ ਪਰ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣ ਨਾਲ ਨਹੀਂ। ਦਾਸ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਕਸਵੱਟੀ ਲਾ ਕੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਕਸਵੱਟੀ ਲੱਗੇ ਸੁਝਾਅ ਹੀ ਪ੍ਰਵਾਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਗੱਲ ਸ੍ਰ. ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਨੇ ਦਾਹਵੇ ਨਾਲ ਕਹੀ ਕਿ ਦੁਹਾਈ ਰੱਬ ਦੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਮਿਥਨ ਵੇਲੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਗਿਆਨ ਤੇ ਦ੍ਰਿੜ ਵਿਸ਼ਵਾਸਤਾ ਦੇਖੀ ਜਾਵੇ ਨਾ ਕਿ ਐਮੇ. ਪੀ. ਐਚ. ਡੀ.। ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਵਿਦਿਆ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ ਹਾਂ ਜੋ ਦੁਨੀਆਵੀ ਵਿਦਿਆ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂਬਾਣੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸੋਨੇ ਤੇ ਸੁਹਾਗੇ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਕਨੇਡਾ ਤੋਂ ਸ੍ਰ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਨੇ ਕਿਵ ਸਚਿਆਰਾ ਹੋਈਐ ਤੇ ਪਰਚਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਕਨੇਡਾ ਤੋਂ ਹੀ ਸ੍ਰ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੇ “ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਕਸਵੱਟੀ ਤੇ ਪਰਚਾ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਹੱਸਲੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਆਏ ਵਿਦਵਾਨ ਸ੍ਰ. ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਸਿੰਧੂ ਜੋ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਵੀ ਹਨ, ਨੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਖੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿਚ ਸ੍ਰ. ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਸਿੱਖ ਬੁਲੇਟਨ ਪਰਚਾ ਵੀ ਬੁੱਕ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਦਾ ਬੜਾ ਮਾਨ ਤਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੁਚੱਜੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ। ਸ੍ਰ. ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਨੇਡਾ, ਸ੍ਰ. ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਸਿਆਟਲ, ਸ੍ਰ. ਗੁਰਪੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁਰਾਂਗਲਾ-ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ, ਬੀਬੀ ਡਾ. ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਸੁਪਤਨੀ ਡਾ. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ-ਸ਼ਿਕਾਰੋ। ਡਾ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬੀਬੀ ਕੰਵਲਜੀਤ ਕੌਰ-ਵਰਜੀਨੀਆ (ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਮਾਇਆ ਰਾਹੀਂ ਬਹੁਤ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ) ਡਾ. ਹਰਮਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ (ਪਟਿਆਲਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) ਡਾ. ਓਕਾਰ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦਰਾ, ਸ੍ਰ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਇੰਗਲੈਂਡ, ਸ੍ਰ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਯੂਥਾਸਿਟੀ), ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ (ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ) ਸ੍ਰ. ਇੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰੋਜ਼ਵਿਲ, ਡ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਤੇ ਬੀਬੀ ਸੰਤੋਸ਼ ਖਹਿਰਾ-ਰੋਜ਼ਵਿਲ, ਡਾ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟਾ (ਦਿੱਲੀ), ਡਾ. ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਰਾਗੀ ਜਥਾ, ਕਾਕਾ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਲੱਕੀ, ਸ੍ਰ. ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੰਧੂ (ਸਾਬਕਾ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੁਝਸਾਗ ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ) ਸ੍ਰ. ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ (ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਸਰਕਲ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ) ਸ੍ਰ. ਪ੍ਰਮੋਦ ਸਿੰਘ (ਸਕੱਤਰ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਸਰਕਲ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ) ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੇ ਸਿਰਕੱਢ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰੋ. ਮਖਨ ਸਿੰਘ (ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ) ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਡਾ. ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ (ਸ਼ਬਦ ਸੱਚੀ ਟਕਸਾਲ ਵਾਲੇ) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਪੰਥ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਛੇਕ ਸਕਦੇ ਹਨ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਡਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ , ਮੈਨੂੰ ਛੇਕਣ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੂੰ ਕਿਵੇਂ ਛੇਕੀਦਾ ਹੈ ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਹੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਹੈ , ਸੰਤ ਹੈ , ਗੁਰੂ ਹੈ । ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੈ , ਗੁਰੂ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖੋ । ਸ੍ਰ. ਕਾਰਜ ਸਿੰਘ ਫਿਲਾਡੇਲਫੀਆ (ਅਮਰੀਕਾ) ਜੋ ਪ੍ਰਵਾਰ ਸਮੇਤ ਪਹੁੰਚੇ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਤੇ ਭੇਜ ਕੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ । ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਬਹੁ ਚਰਚਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਫ੍ਰੀਮਾਂਟ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪ੍ਰੀਮ ਕੌਂਸਲ ਮੈਂਬਰ ਸ੍ਰ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਕਰੀਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਛਪੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਰੰਗਤ ਦੀ ਪਾਠ ਚੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰ. ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਕਰਮਕਾਂਡ ਚੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਚੰਗੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ ।

ਭਰੀ ਸਭਾ ਵਿਚ ਸ੍ਰ. ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੌਲਡ ਮੈਡਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਯਾਦਗਾਰੀ ਸਨਮਾਨ ਪੱਤਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਇਹ ਸੇਵਾ ਸ੍ਰ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਫਾਊਂਡੇਰਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਰੋਪੜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਰ ਕਮਲਾਂ ਨਾਲ ਸ੍ਰ. ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾਂ ਤੇ ਮਾਤਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ (ਧਰਮ ਸੁਪਤਨੀ ਸ੍ਰ. ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾਂ) ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ।

ਇਧਰ ਸਨਮਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਧਰ ਬਾਹਰ ਕੁਝ ਕੁ ਟਕਸਾਲੀ ਤੇ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਤੇ ਅਖੌਤੀ ਸੰਤ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਪਹੋਵੇ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਅਤੇ ਗੁ: ਬ੍ਰਾਡਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਮੁਜ਼ਾਹਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਰਚਨਾ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਸਨ ਨਾਲੇ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢ ਰਹੇ ਸਨ। ਨਿਹੰਗ ਬਾਣਾ ਪਾ ਕੇ , ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਕੁੱਤਾ , ਗੁਰਤੇਜਾ ਕੁੱਤਾ ਦੇ ਨਾਹਰੇ ਲਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਦ ਸ੍ਰ. ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਫਤਿਹ ਬੁਲਾਈ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਕਾਲਾ ਕੁੱਤਾ ਹਾਏ ਹਾਏ , ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨੀਲੇ ਬਣੇ ਵਾਲੇ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਦੇ ਸਨ ਤੇ ਬੁੱਕ ਰਹੇ ਸਨ। ਗੋਰੇ ਦੇਖ ਕੇ ਹੱਸਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਿੱਖ ਔਰੋ ਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ! ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਤਾਂ ਮਿੱਠਾ ਬੋਲਣਾ ਸਿਖਦੇ ਹਨ “ ਇਕ ਫਿਕਾ ਨਾ ਗਲਾਇ ਸਭਨਾ ਮਹਿ ਸਚਾ ਧਣੀ “ ਬਾਣਾ ਪਾ ਕੇ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਣ ਦੀ ਮੂਵੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜੋ ਬਾਣਾਧਾਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ ਲਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਖ ਬਣਾਏ ਸਨ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਵਿਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਸ ਵਿਚ ਗਾਲ੍ਹੀ ਗਲੋਚ ਕਰਦੇ ਕਰਨ ? ਅਖੀਰ ਸ੍ਰ. ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਮੱਤ ਬਖਸ਼ੋ। ਸ੍ਰ. ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਸਟੇਜ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ , ਆਏ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਦਾਸ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਨੇ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਅਰਦਾਸਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਸਿਮਰ ਕੈ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ।

ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ :- (ਦੇਖੋ ਸਿਖ ਬੁਲੇਟਿਨ ਅਗਸਤ ੨੦੦੨ ਸਫਾ ੧੨)

MAHARAJA RANJIT SINGH FLAG

Press Note

Restoration of the Replica of Maharaja Ranjit Singh Flag

Maharaja Ranjit Singh hoisted Sarkar Khalsa Flag in 1831 on a Hill, in village Asron, Distt. Nawan Shehar (Near Ropar Satluj Bridge) and established an Artillery Post to demonstrate the sovereignty of Punjab before meeting the Governor General of India, Lord William Bentick. On British occupation of Punjab in 1849, the Post was demolished but the Flag Pole being made of Ashtadhatu remained partially intact. Pioneer Freedom fighters visited this place and took vows to hoist the freedom flag again. An unknown patriot poet wrote following lines on the base of the Pole.

" ਯਹ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ ਕਿਸੀ ਪੰਜਾਬ ਕੇ ਦਿਲਦਾਰ ਕੀ ;
ਵਤਨ ਪੇ ਲੁਟੇ ਹੁਏ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿਰਦਾਰ ਕੀ ।"

The metal Replica of the Flag (4 ft.x 8 ft.) on a 50 ft. high pole has been restored on 15th June 2003, in the presence of Sarpanches and Panches of village Asron and eminent citizens of Ropar and Nawan Shehar districts after prayer. This Hill has already been declared as 'Maharaja Ranjit Singh National Heritage Hill Park' on 19th October 2001, by S. Sukhdev Singh Dhindsa, Union Cabinet Minister and Chairman, Maharaja Ranjit Singh Tri-Centenary Celebration Committee, when he laid the Memorial Foundation Stone. The department of Culture, Archeology and Museums, Punjab vide their letter No., S. No. -6(7) P.U.R./DSM /7393 dated 18.09.2001 notified this Hill as a 'Historic Heritage Site' after sending their survey team in response to D. C.'s letter.

Gurbax Singh Shergill, President.

Maharaja Ranjit Singh Flag

Maharaja Ranjit Singh hoisted Sarkar Khalsa Flag in 1831 on a Hill, in village Asron, Distt. Nawan Shahaar (Near Ropar Satluj Bridge) and established an Artillery Post to demonstrate the sovereignty of Punjab before meeting The Governor General of India, Lord William Bentick. On British Occupation of Punjab in 1849, the post was demolished but the Flag Pole being made of Ashtadhatu remained partially intact. Pioneer Freedom Fighters visited this place and took vows to hoist the freedom flag again. An unknown patriot poet wrote following lines on the base of The Pole.

" ਯਹ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ ਕਿਸੀ ਪੰਜਾਬ ਕੇ ਦਿਲਦਾਰ ਕੀ ; ਵਤਨ ਪੇ ਲੁਟੇ ਹੁਏ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿਰਦਾਰ ਕੀ ।"

The Hill was declared as Maharaja Ranjit Singh National Heritage Hill Park on 19th Oct. 2001, when the Foundation Stone was laid. The revolving Replica of the Flag was restored on 15th June 2003. This flag remained a symbol of religious equality, tolerance and peaceful co-existence for 50 years (1799-1849). Let us carry this Heritage message everywhere in India and the whole world.

Punjab Heritage and Education Foundation

**Following May Be Ordered From The Sikh Center Roseville
201 Berkeley Ave, Roseville, CA 95678**

GURU GRANTH SAHIB VOLUMES ARE AVAILABLE **FREE** FROM ROSEVILLE SIKH CENTER.

Books by Gurbakhsh Singh Kala Afghana available from Sikh Center Roseville:

- 1. Seven volume set of "Bipran Ki Reet Ton Sach Da Maarag" Bheta U.S. \$ 10.00 **per volume.** (May be ordered individually)
- 2. One volume "Maas Maas Kar Moorakh Jhagre" Bheta U.S. \$ 10.00 (**Temporarily out of stock**)
- 3. Bachittar Natak-- Bheta U.S. \$10.00

Note: *Items 1,2, and 3 combined please add U.S. \$ 10.00 for postage. For individual volumes please add \$3 for postage.*
Please make checks payable to KTF of N.A. Inc.

Others Books available from Sikh Center Roseville:

- 4. Sikh Religion and Christianity, author G.S. Sidhu, UK.] Bheta \$5.00 including postage
- 5. Sikh Religion and Islam, authors G.S. Sidhu and Gurmukh Singh, UK.] for both
- 6. Teaching Sikh Heritage To The Youth, author Dr. Gurbakhsh Singh. Bheta \$5.00, including postage. For bulk copies please write to Canadian Sikh Study and Teaching Society #108, 1083 SE Kent St. Vancouver, B.C. V5X4V9, Canada.
- 7. "Sikhs in Hisotry" by Dr. Sangat Singh, Paper Back, Bheta \$10.00, Hard Back, Bheta \$15.00, including postage.
- 8. Gurbani CD and SGPC publications **FREE.** We pay the postage.
- 9. ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਨਿਰਣੈ, ਗਿਆਨੀ ਭਾਗ ਸਿੰਘ, ਅੰਬਾਲਾ॥ Bheta \$10.00 including postage

Books available from other sources:

- 10. Avtar Singh Dhami, 3336 Bridge Road, Hayward, CA 94545. Various titles on Religious books, including publications of Missionary College Ludhiana.
- 11. Thanks to S. Avtar Singh Dahami, Dr. Sahib Singh's 'Sri Guru Granth Sahib Darpan' is now on: www.gurugranthdarpan.com
- 12. Being and Becoming a Sikh, by Dr. I.J.Singh, 2414 Capri Place, North Bellmore, NY <ijjs1@nyu.edu> \$15.00 US Incl Postage
- 13. The Divine Truth & The Spiritual Power, by Harsimran Singh, 139 Glen Street, Glen Cove, NY 11542, www.divinepower.org
- 14. Gurbani Researcher (CD) Dr. Joginder Singh Ahluwalia, 1930 Francisco Way, Richmond, Ca 94805 \$25.00

Your kind donations are used to print religious literature and this Bulletin.

Khalsa Tricentennial Foundation of North America Inc.
The Sikh Center Roseville
Gurdwara Sahib Roseville
201 Berkeley Ave
Roseville, CA 95678

Address
Label
Here

If you do not wish to receive this bulletin, please write 'do not mail' across the label and return to sender.
If you wish for someone else to receive it, please provide us with their mailing address. Thank you.